

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΜΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ-ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ DOMAIN NAMES

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σωτηρίας Β. Καζάκου

Επιβλέπων Καθηγητής: Βασίλειος Δούβλης

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	5
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	8
ABSTRACT.....	9

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η λειτουργία του Διαδικτύου.....	10
2. Η εμπορική αξία των domain names.....	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΈΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΤΩΝ DOMAIN NAMES

1. Έννοια domain name.....	16
2. Οι τομείς των domain names.....	17
2.1. Οι κοινόχρηστοι ή διεθνείς TLDs (gTLDs).....	18
2.2. Οι εθνικοί TLDs (ccTLDs).....	19
2.3. Ο «εθνικός» TLD «.eu».....	19
2.4. Τα διεθνοποιημένα ονόματα χώρου (IDNs).....	20
2.5. Τα νέα gTLDs.....	22
2.5.1. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των νέων gTLDs.....	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : Η ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΩΝ DOMAIN NAMES

1. Ο άυλος χαρακτήρας του domain name.....	32
2. Η περιουσιακή διάσταση του domain name.....	35
3. Το domain name ως απόλυτο δικαίωμα.....	36
4. Ο διακριτικός χαρακτήρας του domain name.....	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ DOMAIN NAME

1. Δικαίωμα χρήσης του domain name.....	41
1.1. Θετικό περιεχόμενο του δικαιώματος χρήσης.....	41
1.2. Αρνητικό περιεχόμενο του δικαιώματος χρήσης.....	42
2. Μεταβίβαση.....	43
2.1. Γενικά.....	43
2.2. Η εν ζωή μεταβίβαση ειδικότερα.....	45
2.2.1. Η μεταβίβαση του domain name με σύμβαση.....	45
2.2.2. Μεταβίβαση του domain name δυνάμει απόφασης της ΕΕΤΤ.....	48
2.2.3. Μεταβίβαση του domain name δυνάμει αμετάκλητης δικαστικής ή διαιτητικής απόφασης εκτελεστής στην Ελλάδα.....	48
2.3. Ευθύνη του μεταβιβάζοντος για πραγματικά και νομικά ελαττώματα.....	51
2.4. Καλόπιστη κτήση domain name από μη δικαιούχο.....	53
2.5. Δημοσιότητα.....	54
2.6. Διαδοχή αιτία θανάτου.....	55
2.6.1. Δημοσιότητα.....	56
2.7. Φορολογία μεταβίβασης domain name.....	57
3. Άδεια χρήσης του domain name.....	58
3.1. Άδεια χρήσης του ίδιου του domain name.....	59
3.1.1. Νομική φύση του δικαιώματος του αδειούχου.....	60
3.1.2. Νομική φύση της συμβάσεως παραχωρήσεως άδειας χρήσεως.....	62
3.1.3. Λήξη του δικαιώματος του αδειούχου.....	64
3.2. Άδεια χρήσης του domain name ως συστατικού για τη δημιουργία domain name τρίτου.....	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΆΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ DOMAIN NAME

1. Κατάσχεση του domain name.....	68
2. Υπαγωγή του domain name στην πτωχευτική περιουσία.....	71
3. Επικαρπία στο domain name.....	71

4. Ενέχυρο στο domain name.....	72
5. Σύμβαση διανομής και domain name.....	73
6. Franchising και domain name.....	76
ΕΠΙΜΕΤΡΟ.....	80
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	85

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

A. Ελληνικές

ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ΑΠ	Άρειος Πάγος
Αρμ	Αρμενόπουλος
Βλ.	Βλέπε
ΔΕΕ	Δίκαιο Επιχειρήσεων και Εταιριών
ΔΕΚ	Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
ΔΕΣ	Διοικητική Επιτροπή Σημάτων
Δ	Δίκη
δηλ	δηλαδή
εδ.	εδάφιο
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.Τ.Τ.	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Ε.Ε.Τ.	Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών
ΕΕμπΔ	Επιθεώρηση Εμπορικού Δικαίου
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕλλΔνη	Ελληνική Δικαιοσύνη
ΕπισκΕΔ	Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
επ.	επόμενα
η/υ	ηλεκτρονικός υπολογιστής
ΙΠ/ΙΤΕ	Ινστιτούτο Πληροφορικής/Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας
ΚΔΕΟΧ	Κανονισμός Διαχείρισης και Εκχώρησης Ονομάτων Χώρου (Domain Names) με κατάληξη .gr
κατ.	κατωτέρω
κεφ.	κεφάλαιο
ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
ΜΠρΑθ	Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
ΜΠρΘεσ	Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης
ΜΠρΛασ	Μονομελές Πρωτοδικείο Λασιθίου

ΜΠρΠατρών	Μονομελές Πρωτοδικείο Πατρών
ΜΠρΣύρ	Μονομελές Πρωτοδικείο Σύρου
Ν.Δ.	Νομοθετικό Διάταγμα
ν.	νόμος
ΝοΒ	Νομικό Βήμα
οπ	όπου παραπάνω
παρ.	παράγραφος
περ.	περίπτωση
π.δ.	προεδρικό διάταγμα
Π.Κ.	Ποινικός Κώδικας
ΠΠρΑθ	Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών
ΠτΚ	Πτωχευτικός Κώδικας
σελ.	σελίδα
στοιχ.	στοιχείο
ΧρΙΔ	Χρονικά Ιδιωτικού Δικαίου
υποεδ.	υποεδάφιο

B. Ξενόγλωσσες

ACPA	Anticybersquatting Consumer Protection Act
ccTLD	country code Top Level Domain
DNS	Domain Name System
EURID	European Registry for Internet Domains
euTLD	European Union Top Level Domain
fcfs	first come first served
GAC	Governmental Advisory Committee
gTLD	generic Top Level Domain
HTML	Hyper Text Markup Language
http	Hyper Text Transfer Protocol
IANA	Internet Assigned Names Authority
ICANN	Internet Corporation for Assigned Names and Numbers
IDNs	Internationalized Domain Names

IP	Internet Protocol
IPv6	Internet Protocol version 6
ISP	Internet Service Provider
TAS	TLD Application System
TCP/IP	Transmission Control Protocol/Internet Protocol
TLD	Top Level Domain
UDRP	Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy
WIPO	World Intellectual Property Organization
www	world wide web

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ραγδαία ανάπτυξη της ψηφιακής τεχνολογίας έχει επηρεάσει όλους τους τομείς της κοινωνικής και οικονομικής ζωής και συνεπώς και το εμπόριο. Οι επιχειρήσεις δεν περιορίζονται πια στην κλασική τους μορφή, δηλαδή την ύπαρξη εγκαταστάσεων, με γραφεία, μηχανήματα, με συγκεκριμένη έδρα αλλά δραστηριοποιούνται και στο Διαδίκτυο. Μάλιστα, η αύξηση του ηλεκτρονικού εμπορίου που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια σε πανευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί την καλύτερη ένδειξη ότι οι ηλεκτρονικές συναλλαγές αποτελούν μια ιδιαίτερα διαδεδομένη πρακτική για πολλούς εμπόρους, οι οποίοι μέσω των «εικονικών καταστημάτων» έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν όχι μόνο περιφερειακή αλλά και παγκόσμια παρουσία.

Η επέκταση της οικονομικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων στον κόσμο του Διαδικτύου είχε ως αποτέλεσμα την αναγωγή του domain name σε κερδοφόρο «εμπόρευμα», το οποίο αποφέρει κέρδη στην επιχείρηση ανάλογα με την φήμη και την πελατεία που προσελκύει. Η εξέλιξη αυτή ήταν αναπόφευκτη, καθώς λόγω της ιδιότητας της διεύθυνσης να εξατομικεύει το πρόσωπο ή τα αποτελέσματα της δράσης του στις ηλεκτρονικές συναλλαγές, δεν θα μπορούσε να μη συσχετιστεί με τα διακριτικά γνωρίσματα του δικαίου της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Έτσι, το domain name έχει αποκτήσει στη σύγχρονη οικονομία μία ξεχωριστή θέση από οικονομικής πλευράς και έχει ανυψωθεί σε εμπορικό αγαθό, δεκτικό περιουσιακής εκμετάλλευσης.

Στην παρούσα μελέτη αναπτύσσεται η θεματική των μορφών εκμετάλλευσης των domain names. Στην εισαγωγή γίνεται μία σύντομη αναφορά στη λειτουργία του Διαδικτύου και στη χρησιμότητα του domain name στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού εμπορίου. Στη συνέχεια εξετάζεται η έννοια και τα είδη του domain name ενώ ιδιαίτερη μνεία γίνεται στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των νέων gTLDs (Α' κεφ.).

Περαιτέρω, αναλύεται η νομική φύση του domain name, η οποία δημιούργησε μεγάλο νομικό προβληματισμό τόσο στη θεωρία όσο και στη νομολογία (Β' κεφ.) περνώντας έτσι στον πυρήνα της μελέτης αυτής, δηλαδή στην οικονομική εκμετάλλευση του νέου αυτού επιχειρησιακού αγαθού που γεννήθηκε στον άυλο κόσμο του Διαδικτύου.

Συγκεκριμένα, στο τρίτο κεφάλαιο, αναλύεται το θετικό και αρνητικό περιεχόμενο του δικαιώματος χρήσης του domain name από τον ίδιο τον φορέα του, η μεταβίβασή του σε τρίτο και η παραχώρηση άδειας χρήσης του ίδιου του domain name ή των υποεπιπέδων του.

Παρακάτω, στο τέταρτο κεφάλαιο, εξετάζεται η κατάσχεση και εκποίηση του domain name, η υπαγωγή του στην πτωχευτική περιουσία, η σύσταση ενεχύρου και επικαρπίας στο domain name, και η χρήση του domain name στη σύμβαση διανομής και franchising.

Η παρούσα μελέτη ολοκληρώνεται με μία ανακεφαλαίωση των τρόπων αξιοποίησης του νέου αυτού περιουσιακού αγαθού που δημιουργήσε η τεχνολογική εξέλιξη και που σε τελική ανάλυση δεν διαφέρει από τα ήδη γνωστά σε εμάς συναλλακτικά είδη του υλικού και άυλου κόσμου.

ABSTRACT

The information technology has transformed the world into a global village. As business migrates to the Internet, new words, new rights and new wrongs are created. One of the challenges faced by lawyers, judges and legislators is determining whether the rights created by the movement of business to the Internet are truly new rights that need new governing laws or variations of existing rights to which existing legal concepts are easily adapted. Today we watch the law struggle to adapt traditional contract law to electronic transactions, to mold the action of trespass to chattels to cover unauthorized use of a web site, and to find an electronic equivalent to negotiable instruments. One of the new rights with which the law struggles today is the Internet domain name.

The domain name in the online world, just like the trade name in the offline world, serves to identify the goods/services provided by the company. Thus, the domains names have become valuable assets; in some respects, more valuable than trademarks. A domain name may identify not only the source of the goods, services, business, or information, but also the virtual location of the source, much as an address or telephone number does.

Domain names were initially seen as having two lives: providing “addresses for computers that [are] easy to remember ... without the need to resort to the underlying IP numeric address” and identifying a business or its goods or services. To access a website, one requires a web address. This web address comprises of domain names. As the number of Internet users increased, the importance of domain name also increased. People started identifying the domain name with its owner. This gave the website address/domain name a further impetus and gave it an importance equivalent to that of a trademark. Domain names no longer were considered to be merely a tool to gain access to the website. Rather, they came to be used to identify the goods and services, which a particular company is offering, be it online or offline.

The domain name gained importance over the years as business entities realized that Internet could be a convenient mode for not only imparting information but also using it for gaining access to a world-wide market and selling its products. Naturally, a company would prefer its own trade mark to be used as domain name since people

recognize the trade mark. The original role of a domain name was no doubt to provide an address for computers on the Internet. But the Internet has developed from a mere means of communication to a mode of carrying on commercial activity. With the increase of commercial activity on the Internet, a domain name is also used as a business identifier.

Therefore, the importance of a domain name is no less than the trademark itself. If a particular trade name has come to be known in the market to represent a particular commodity or a particular company, the general guess of people online would be that the domain name equivalent to such trade name would be used by such company. The domain name in the online world, just like the trade name in the offline world, serves to identify the goods/ services provided by the company.

For the first time ICANN, the governing body of the Internet's namespace, will allow brands and the Entertainment Industry to secure their brand name at the top level of the Internet hierarchy as a domain extension. This represents an unprecedented opportunity for brands and the Entertainment Industry to differentiate themselves on the Internet and maximize their online marketing activities, expand their distribution channels and innovate with new business models.

The domain name is an asset of the company and should be valued as such. So, if the assets of the business are sold, the domain name will be among the assets transferred. Besides, the seller of the business can rely on the domain name serving as collateral for the buyer's obligations and the lenders should accept a domain name as collateral for a loan. If a company goes bankrupt then the liquidators will control ownership of the domain and in the event of liquidation, the domain name can be sold.

Moreover, many individuals who purchase domain names do so with the goal of renting domain names to others and earning recurring monthly or annual income. Rental income from domain names has become a very popular way for owners of domain names to earn income with their domain names over the years.

Last but not least, domain names are property--just like a house or valuable jewels--and they can be garnished to pay off a debt.

This study develops the ways of exploitation of domain names. In the introduction becomes a brief reference in the operation of Internet and the usefulness of domain name through e-commerce. Afterwards are examined the meaning and the types of the domain name while specific reference is made to the New Generic Top-Level Domains.

Further, is analyzed the legal status of the domain name, which has created great concern in both legal theory and jurisprudence (B section) thus passing the core of this study, namely to the economic exploitation of this intangible asset.

Specifically, the third chapter analyzes the right of domain name's owners to use them and moreover to sell and rent them to others.

Below, the fourth chapter deals with garnishment of domain names and selling of them in the event of liquidation. It also deals with the use of domain names as collateral for a loan.

This study concludes with a summary of ways exploitation of this new property asset created by the technological evolution and ultimately no different from those already known to us marketable types of material and immaterial world.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η λειτουργία του Διαδικτύου

Το Διαδίκτυο είναι το μεγαλύτερο σύστημα υπολογιστών στον κόσμο. Όλοι οι υπολογιστές που είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο, συνεργάζονται για να μεταφέρουν πληροφορίες προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση σε όλο τον κόσμο. Προκειμένου να υπάρξει επικοινωνία, και συγκεκριμένα να «δηλώσει» ο υπολογιστής ότι είναι έτοιμος να λάβει, να δώσει και να μεταφέρει πληροφορίες πρέπει να βρίσκεται σε λειτουργία στον υπολογιστή το σύνολο πρωτοκόλλων επικοινωνίας γνωστών ως TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol). Το πρωτόκολλο αποτελεί τη «γλώσσα» των υπολογιστών, καθιστά δυνατή την επικοινωνία και το αλάθητο της μετάφρασης των δυαδικών αριθμών από υπολογιστή σε υπολογιστή, εξασφαλίζοντας την πιστή μεταφορά αρχείων, εικόνων και ευρύτερα όλου του υλικού το οποίο μεταδίδεται σε ένα δίκτυο.

Το TCP παραλαμβάνει το αρχείο προς μεταφορά και το «σπάει» σε πακέτα δεδομένων, επιθέτει σε αυτά ετικέτα με την IP διεύθυνση του υπολογιστή στον οποίο πρέπει να αποσταλούν και τα διοχετεύει στο IP, το οποίο τα κυκλοφορεί στο Διαδίκτυο βρίσκοντας το δρομολόγιο από τον υπολογιστή του αποστολέα στον υπολογιστή του παραλήπτη. Το IP δεν ασχολείται με τα περιεχόμενα του πακέτου αλλά είναι υποχρεωμένο να «δει» την IP διεύθυνση και να το στείλει σ' αυτήν. Όταν οι πληροφορίες φτάσουν στον προορισμό τους, το TCP/IP είναι υπεύθυνο για την ασφαλή και σωστή επανασύνδεσή τους με τη σωστή σειρά. Ένα πακέτο δεδομένων ταξιδεύει μέσα από πολλά δίκτυα και για να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος απώλειας του χρησιμοποιούνται υπολογιστές, οι οποίοι ονομάζονται δρομολογητές (routers ή switches), με «γνώση» του δικτύου στο οποίο ανήκουν οι ίδιοι αλλά και των δικτύων γύρω τους. Οι δρομολογητές προωθούν τα πακέτα στον επόμενο δρομολογητή μέχρι αυτά να φθάσουν στον τελικό τους προορισμό, όπως αυτός αναγράφεται πάνω σε κάθε πακέτο. Αν μια γραμμή έχει τεθεί εκτός λειτουργίας ή κάποιος σύνδεσμος είναι υπερφορτωμένος, ο δρομολογητής επιλέγει εναλλακτική λύση.

Η σύνδεση των απλών χρηστών με το Διαδίκτυο πραγματοποιείται μέσω κάποιου Παρόχου Υπηρεσιών Διαδικτύου (Internet Service Provider, ISP), με τον οποίο συνάπτει σύμβαση ο χρήστης. Πρόκειται για εταιρίες που διαθέτουν υπολογιστές διαρκώς «συνδεδεμένους» με το Διαδίκτυο, συνήθως με ειδικά μισθωμένη γραμμή. Οι

Πάροχοι προσφέρουν έναντι συνδρομής τη δυνατότητα στους απλούς χρήστες να συνδέσουν τον δικό τους υπολογιστή με αυτόν του Παρόχου. Η σύνδεση πραγματοποιείται μέσω συσκευών Modem με τις οποίες οι υπολογιστές συνδέονται με το τηλεφωνικό δίκτυο. Κατόπιν πραγματοποιείται «κλήση» (dial-up) του τηλεφωνικού αριθμού του υπολογιστή του Παρόχου, μέσω του δημοσίου τηλεπικοινωνιακού δικτύου, συνδέονται οι υπολογιστές και παρέχεται πρόσβαση προς το Διαδίκτυο. Εκτός από την πρόσβαση οι εταιρίες αυτές (ISP) παρέχουν επίσης και πρόσθετες υπηρεσίες, όπως πρόσβαση σε πληροφορίες στον Παγκόσμιο Ιστό (Web Server), ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (mail server) και εντοπισμό ονομάτων και διευθύνσεων (DNS server).

Από την ανάλυση της λειτουργίας του Διαδικτύου καθίσταται εμφανές ότι μέσα στον τεράστιο αριθμό διασυνδεδεμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι αναγκαίο έκαστος να διαθέτει μία διεύθυνση IP (Internet Protocol Address), η οποία χαρακτηρίζει μοναδικά τον συγκεκριμένο υπολογιστή και αποτελεί την «ταυτότητά» του. Μέχρι σήμερα, η IP διεύθυνση αποτελείτο από τη συστοιχία τεσσάρων αριθμών από το 0 έως το 255, οι οποίοι χωρίζονταν μεταξύ τους με τελεία. Επειδή όμως ο αριθμός των χρηστών και των συσκευών που συνδέονται στο Διαδίκτυο έχει εκτιναχθεί και το φάσμα διευθύνσεων του IPv4 έχει εξαντληθεί, σχεδιάστηκε το IPv6, που είναι η επόμενη έκδοση του Internet Protocol (Internet Protocol version 6) για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα εξάντλησης των IPv4 διευθύνσεων. Έτσι, με τη χρήση του IPv6 οι διαθέσιμες IP διευθύνσεις αυξάνονται κατά πολύ, αφού πλέον η IP διεύθυνση έχει μέγεθος 128 bits αντί των 32 bits της IPv4 διεύθυνσης.

Το IPv6 (παράδειγμα:2001:0ba0:01e0:d001:0000:0000:d0f0:0010) αποτελείται από 128 δυαδικά ψηφία (που λαμβάνουν τιμή 0 ή 1). Προκειμένου η αναπαράσταση να είναι πιο σύντομη, χρησιμοποιείται το δεκαεξαδικό σύστημα αρίθμησης, οπότε η διεύθυνση αναπαρίσταται από 32 δεκαεξαδικά ψηφία. Για να διευκολυνθεί η ανάγνωση, απομνημόνευση και αντιγραφή, χωρίζονται σε 8 ομάδες των τεσσάρων δεκαεξαδικών ψηφίων, οι οποίες χωρίζονται μεταξύ τους με την άνω- κάτω τελεία (:). Κάθε δεκαεξαδικό ψηφίο αναπαριστά έναν αριθμό από το 0 έως το 15. Από το 0 μέχρι το 9 αναπαρίστανται οι δέκα πρώτοι αριθμοί, ενώ τα γράμματα A-F αναπαριστούν τους αριθμούς 10 -15, αντίστοιχα. Όταν όλες οι τετράδες που ακολουθούν από μια τετράδα έχουν την τιμή 0000, τότε η διεύθυνση μπορεί να συντομευθεί με τη χρήση δύο άνω-κάτω τελειών (: :). Παράδειγμα: Η διεύθυνση 2001:0ba0:: ισοδυναμεί με τη διεύθυνση 2001:0ba0:0000:0000:0000:0000:0000:0000. Μία τετράδα από ψηφία μηδέν μπορεί να αντικατασταθεί από ένα ψηφίο μηδέν ή να παραλειφθεί εντελώς, διατηρώντας την άνω-

κάτω τελεία. Παράδειγμα: Η διεύθυνση 2001:ba0:0:0:0:0::1234 αντιστοιχεί στη διεύθυνση: 2001:0ba0:0000:0000:0000:0000:0000:1234¹.

Επειδή όμως, η απομνημόνευση των ως άνω αριθμών είναι δύσκολη, οι IP διευθύνσεις αντιστοιχίστηκαν με μια λέξη, το domain name, ώστε να είναι πιο εύκολο για τον άνθρωπο να θυμηθεί το «όνομα» κάθε ηλεκτρονικού υπολογιστή. Από τις εργασίες αυτές δημιουργήθηκε το Σύστημα Ονοματοδοσίας Διαδικτύου (Domain Name System) που αποτελεί τεράστια βάση δεδομένων διευθύνσεων Πρωτοκόλλου Διαδικτύου (IP) και domain names για την εξατομίκευση κάθε συνδεδεμένου με το Διαδίκτυο υπολογιστή, διαμοιρασμένη στους υπολογιστές (name servers) των αρχών καταχώρισης ανά τον κόσμο, επίσης συνδεδεμένους με το Διαδίκτυο, έκαστος των οποίων φιλοξενεί τμήμα της συνολικής βάσης.

Όταν ένας χρήστης πληκτρολογεί ένα domain name ουσιαστικά απευθύνει στον ηλεκτρονικό υπολογιστή ονομάτων (name server) του Παρόχου Υπηρεσιών Διαδικτύου, μέσω του οποίου ο χρήστης έχει αποκτήσει πρόσβαση στο Διαδίκτυο, το ερώτημα ποια είναι η IP διεύθυνση που αντιστοιχεί στο πληκτρολογηθέν domain name. Ο name server της αρμόδιας αρχής προβαίνει σε αντιστοίχιση μεταξύ του domain name, που πληκτρολόγησε ο χρήστης, και της IP διεύθυνσης, που ανήκει στο δικαιούχο του διαδικτυακού τόπου, και την οποία η αρχή έχει αποθηκευμένη ως ζεύγος (IP διεύθυνση-domain name) στη δική της βάση δεδομένων. Όταν η αντιστοίχιση πραγματοποιηθεί, τότε ο χρήστης αποκτά πρόσβαση στον διαδικτυακό τόπο, ο οποίος ευρίσκεται υπό το domain name που πληκτρολόγησε².

2. Η εμπορική αξία των domain names

Η τεχνολογική επανάσταση που βρίσκεται σε εξέλιξη κατά τις τελευταίες δεκαετίες, ιδιαίτερα στον χώρο της πληροφορικής, δεν ήταν δυνατό να αφήσει ανεπηρέαστο τον πλέον δραστήριο και εξελίξιμο τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας, αυτό των εμπορικών συναλλαγών. Έτσι, επιχειρήσεις όλων των κλάδων αρχίζουν να διεκπεραιώνουν τις πάσης φύσεως συναλλαγές τους ηλεκτρονικά, ενώ οι νέοι δρόμοι

¹ www.ipv6-taskforce.gr

² Βλ. *Γιαννόπουλο Γ.*, Ροή Πληροφοριών στο Διαδίκτυο, Τεχνολογία και Νομικές Ρυθμίσεις, 2002, 25 επ• *Ξουραφά Χ.*, Το domain name και οι προϋποθέσεις αναγωγής του σε διακριτικό γνώρισμα, 2006, 7 επ• *Καράκωστα Ι.*, Δίκαιο και Internet, 2009³, 2 επ.

επικοινωνίας που διανοίγει η ψηφιακή τεχνολογία μεταβάλλουν άρδην την ίδια τη φύση της αγοράς, η οποία από «τοπική» (market place) γίνεται πλέον «διαστημική» (market space)³. Άλλωστε, τα πλεονεκτήματα που προσφέρει στους συναλλασσόμενους η χρήση του ηλεκτρονικού εμπορίου, σε σχέση με τον παραδοσιακό τρόπο αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών, είναι πολλά. Αφενός, οι επιχειρήσεις, μειώνουν τα λειτουργικά τους έξοδα καθώς η είσοδος στην ηλεκτρονική αγορά απαιτεί μικρότερες επενδύσεις σε σύγκριση με ένα φυσικό κατάστημα και αφετέρου οι καταναλωτές, έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας σε υπηρεσίες και αγαθά προερχόμενα από κάθε περιοχή του πλανήτη και αναζήτησης του καλύτερου δυνατού συνδυασμού ποιότητας και τιμής, χωρίς κούραση και χάσιμο χρόνου στην αγορά⁴.

Απόρροια της μεγάλης εξάπλωσης του Διαδικτύου και της καθιέρωσής του ως τόπου διεξαγωγής εμπορικών συναλλαγών, ήταν η ανύψωση του domain name σε εμπορικό αγαθό. Το domain name αποτελεί στοιχείο sine qua non για τη δημιουργία ενός ηλεκτρονικού καταστήματος. Μάλιστα, η επιλογή του σωστού domain name είναι πολύ σημαντική, αφού οι εκάστοτε επιχειρήσεις που προβάλλουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους στο Διαδίκτυο, έχουν το πλεονέκτημα να συνδέουν την ηλεκτρονική τους παρουσίαση με τα διακριτικά γνωρίσματα που διαθέτουν στον υλικό κόσμο, με εκείνα δηλαδή τα στοιχεία που τις έχουν καταστήσει γνωστές στην αγορά.⁵

Επομένως, για τα ηλεκτρονικά καταστήματα το domain name δεν αποτελεί μόνον το μοναδικό τρόπο με τον οποίο καθίσταται δυνατή η πρόσβαση των πελατών στο εικονικό τους κατάστημα καθώς αποτελεί τη «διεύθυνση του κυβερνοκαταστήματος» αλλά παράλληλα, και το διακριτικό τους γνώρισμα, καθώς μέσω αυτών επιτυγχάνεται η σύνδεση «στα μάτια του καταναλωτικού κοινού» του ηλεκτρονικού καταστήματος με την αντίστοιχη επωνυμία, το σήμα, το διακριτικό τίτλο του κλπ στον υλικό κόσμο⁶.

Επίσης, τα domain names αποτελούν βασικά εμπορικά εργαλεία τα οποία βοηθούν τους καταναλωτές να πλοηγηθούν στον αχανή χώρο του Διαδικτύου και να εντοπίσουν την επιχείρηση που τους ενδιαφέρει, πληκτρολογώντας στη μηχανή αναζήτησης είτε την ηλεκτρονική της διεύθυνση είτε το διακριτικό γνώρισμα με το οποίο είναι γνωστή στον υλικό κόσμο. Σημειωτέον ότι, πολλές επιχειρήσεις προτιμούν να καταχωρούν, αντί για το σήμα ή το διακριτικό τους τίτλο, κοινόχρηστες ή περιγραφικές

³ Δελούκα-Ιγγλέση Κ., Νομικά Θέματα Ηλεκτρονικού Εμπορίου, 2005, 22

⁴ Καραδημητρίου Κ., Η ηλεκτρονική υπογραφή ως μέσο ασφαλείας των συναλλαγών στο ηλεκτρονικό εμπόριο, 2008, 15• Μήτσου Α-Ο, Ηλεκτρονικό Εμπόριο σε Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών, επιμ. Παμπούκης Χ., 2010, 630

⁵ Ανθιμος Α., Προστασία διακριτικών γνωρισμάτων στον Κυβερνοχώρο, ΕπισκΕΔ 1999, 1046 επ

⁶ Δελούκα-Ιγγλέση (2005), 44

ενδείξεις ως ηλεκτρονική τους διεύθυνση. Η προτίμηση προς τις ενδείξεις αυτές έγκειται στο ότι είναι ευκολομνημόνευτες και ότι χρησιμεύουν συχνά ως λέξεις –κλειδιά από το χρήστη του Διαδικτύου στην αναζήτηση από αυτόν κάποιας διεύθυνσης.⁷

Εκτός από τόπο διεξαγωγής εμπορικών συναλλαγών, το Διαδίκτυο αποτέλεσε το μεγαλύτερο μέσο διαφήμισης για τις επιχειρήσεις. Έτσι, οι επιχειρήσεις χρησιμοποιώντας τα domain names μπορούν να προβάλλουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους, στην οθόνη κάθε ηλεκτρονικού υπολογιστή στον πλανήτη. Επομένως, τα domain names ενσωματώνουν τεράστια εμπορική αξία, αφού αποτελούν εργαλεία ψηφιακού marketing, μέσω των οποίων οι επιχειρήσεις επιτυγχάνουν την προσέλκυση νέων πελατών, τη αύξηση των πωλήσεων και των κερδών τους .

Μάλιστα, την μεγάλη αξία των domain names αντιλήφθηκαν από νωρίς οι cybersquatters (κυβερνοσφετεριστές). Οι cybersquatters, σκόπιμα, καταχρηστικά και σε αντίθεση προς την καλή πίστη καταχωρούν domain names που περιέχουν σήματα ή εν γένει διακριτικά γνωρίσματα φήμης. Στη συνέχεια κρατούν, κατά κάποιο τρόπο, όμηρο το domain name μέχρι ο δικαιούχος του να του αποδώσει το κατάλληλο τίμημα για να το αποδεσμεύσει. Είναι αλήθεια, πως πολλές εταιρίες βρέθηκαν θύματα εκβιαστών του Κυβερνοχώρου, οι οποίες προκειμένου να επανακτήσουν το σήμα, την επωνυμία ή το διακριτικό τους γνώρισμα κατέβαλαν υπέρογκα ποσά στους κυβερνοσφετεριστές. Πρόκειται για το ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο του «cybersquatting» ή «domain name grabbing» (κυβερνοσφετερισμού)⁸.

⁷ Αποστολόπουλος Χ., Περιγραφικές και κοινόχρηστες ενδείξεις ως domain names- Νομική προβληματική, ΧρΙΔ 2003, 108 επ.

⁸ Το ζήτημα του κυβερνοσφετερισμού ανέκυψε το πρώτον στην ελληνική νομολογία με την υπόθεση Amazon, ακολούθησε δε η υπόθεση του «Αθήνα 2004». Όταν το γνωστό αμερικανικό βιβλιοπωλείο επιχείρησε να κατοχυρώσει στην Ελλάδα την ηλεκτρονική διεύθυνση www.amazon.gr διαπίστωσε με έκπληξη ότι το σχετικό όνομα πεδίου είχε κατοχυρωθεί από το Μονομελές Πρωτοδικείο Σύρου, το οποίο με την υπ' αριθ. 637/1999 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων δικάωσε την αμερικανική εταιρεία και απαγόρευσε στους καθ' ων τη χρήση του ονόματος πεδίου amazon.gr . Την προστασία της δικαιοσύνης ζήτησε και ο Οργανισμός «Αθήνα 2004», όταν διαπίστωσε ότι ελληνική εταιρεία παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών είχε κατοχυρώσει υπέρ αυτής το domain name www.olympicgames2004.gr. Η ενέργεια αυτή κρίθηκε προσβλητική δικαιώματος στο σήμα καθ' όσον με τον Ν. 2598/1998 προστατεύτηκαν ως σήματα υπέρ του Οργανισμού «Αθήνα 2004», εκτός των άλλων, και οι όροι «Ολυμπιακός», «Ολυμπιάδα», «Ολυμπιακοί Αγώνες-Ελλάδα», η επωνυμία και ο διακριτικός της τίτλος «Αθήνα 2004» και κάθε άλλος συναφής όρος στα ελληνικά ή σε οποιαδήποτε ξένη γλώσσα. Με την υπ' αριθ. 9485/2000 απόφασή του το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών δικάωσε τον αιτούντα Οργανισμό και απαγόρευσε στην καθ' ης την χρήση του επίμαχου ονόματος χώρου στο Διαδίκτυο, υποχρέωσε τον Ι.Τ.Ε. να διακόψει τη σύνδεση της καθ' ης εταιρείας στο Διαδίκτυο με domain name «Olympicgames2004» και να προβεί επιπλέον σε ακύρωση της καταχώρισης του εν λόγω domain name, διέταξε δημοσίευση περιλήψεως της αποφάσεως αυτής και του διατακτικού της σε δύο ημερήσιες εφημερίδες και απείλησε χρηματική ποινή σε περίπτωση εκ νέου παραβίασής του

Υποστηρίζεται ότι, προκειμένου να θεωρηθεί μία περίπτωση ως υπόθεση κυβερνοσφετερισμού, απαιτείται να προκύπτει πρόθεση καταχρηστικής καταχώρησης με απώτερο σκοπό την εξαγωγή οικονομικού οφέλους από τη μεταβίβαση του domain name. Αποτέλεσμα της θεώρησης αυτής είναι να ανάγεται σε αναγκαίο στοιχείο η απόδειξη της βούλησης του κατόχου domain name, πράγμα που δυσχεραίνει ασφαλώς την επίτευξη της δικαστικής προστασίας του θιγομένου.

Η πρακτική του κυβερνοσφετερισμού θεωρείται παράνομη. Ήδη, στις ΗΠΑ, αντιμετωπίζεται με τον ομοσπονδιακό νόμο με τίτλο «Anticybersquatting Consumer Protection Act» (ACPA), που προστατεύει τις επιχειρήσεις από τις καταχρηστικές καταχωρήσεις. Ο νόμος αυτός κατ' ουσίαν ενέταξε την προβληματική των domain names στο ευρύτερο ιδιωτικό δίκαιο και έδωσε τη δυνατότητα σε όσους θεωρούν ότι θίγονται τα δικαιώματά τους από κάποια καταχώρηση domain name να προσφύγουν στην προστασία από τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και ειδικότερα στην άσκηση αγωγής για παράλειψη ή αποζημίωση.

Σε ορισμένες περιπτώσεις κυβερνοσφετερισμού ανακύπτει και ζήτημα ποινικής ευθύνης για εκβίαση ή απόπειρα εκβίασης, όπως δέχθηκε π.χ. η απόφαση LG München II της 14/09/2000. Στην συγκεκριμένη περίπτωση, η καταδίκη για εκβίαση στηρίχθηκε σε προγενέστερες αστικές αποφάσεις που χαρακτήριζαν παράνομη την καταχώρηση, και ο δράστης δεν επεχείρησε απλώς να πουλήσει τα domain names, αλλά απαιτούσε χρήματα προκειμένου να τα απελευθερώσει, όπως ήταν υποχρεωμένος βάσει των αποφάσεων των αστικών δικαστηρίων, απειλώντας μάλιστα ότι θα τα πωλήσει σε ανταγωνιστές. Ωστόσο, η παραδοχή ότι έχει τελεσθεί εκβίαση σε άλλες περιπτώσεις εμφανίζεται λίαν προβληματική⁹.

δικαιώματος του αιτούντος. Εσχάτως, δημοσιεύτηκε η Εφ.Πειρ. 608/2009 που έκρινε μη νόμιμη την κατοχύρωση και χρήση του domain name "chattours.gr" από εταιρεία που δραστηριοποιείται στον τομέα των υπηρεσιών τουρισμού, λόγω της προσβολής δικαιώματος της εταιρείας CHAT-TOURS ΕΠΕ, η οποία είχε προηγουμένως κατοχυρώσει το domain name "chatours.gr" (με ένα "t"), επιδίκασε δε συναφώς αποζημίωση.

⁹ Βλ. Ξουραφά (2006), 172 επ • Καράκωστα (2009³), 30-32• Τουντόπουλο Β./Χατζόπουλο Β., Οι Ηλεκτρονικές διευθύνσεις στο Διαδίκτυο, Το πρόβλημα των domain names, 2001, 108 επ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΈΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΤΩΝ DOMAIN NAMES

1. Έννοια domain name

Καθώς μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων επικοινωνεί πλέον, μέσω του Διαδικτύου, με άλλες επιχειρήσεις αλλά και με καταναλωτές, είναι απαραίτητο οι επιχειρήσεις αυτές, εκτός από την ταχυδρομική τους διεύθυνση, να διαθέτουν και μια ηλεκτρονική διεύθυνση.

Ο όρος που χρησιμοποιείται διεθνώς για την απόδοση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης είναι ο αγγλικός όρος «domain name», ο οποίος στην ελληνική γλώσσα έχει αποδοθεί ως όνομα κτήματος¹⁰, όνομα πεδίου, όνομα χώρου, διαδικτυακό όνομα, ηλεκτρονική διεύθυνση, κυβερνοδιεύθυνση κ.α. Στους Κανονισμούς της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) του 2002¹¹, του 2005¹² και του 2011¹³ χρησιμοποιείται ο όρος «όνομα χώρου», ενώ στη νομολογία και στη θεωρία χρησιμοποιείται περισσότερο ο όρος «ηλεκτρονική διεύθυνση».

Η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι καταρχήν αριθμητική. Αποτελείται από 128 δυαδικά ψηφία (bits), αλλά προκειμένου η αναπαράσταση να είναι πιο εύκολη, η διεύθυνση παριστάνεται από οκτώ πεδία των τεσσάρων δεκαεξαδικών ψηφίων (16 bits), τα οποία χωρίζονται μεταξύ τους με την άνω-κάτω τελεία (:) π.χ. 2a02:0580:8000:0700:e989:9a70:fd48:13ae. Η συστοιχία αυτή αποτελεί την ταυτότητα κάθε ηλεκτρονικού υπολογιστή στο διαδίκτυο και ονομάζεται αριθμός IP (Internet Protocol Number). Όπως έχει ήδη αναφερθεί, κάθε χρήστης, που θέλει να συνδεθεί με το διακομιστή μιας επιχείρησης, δηλαδή με τον υπολογιστή, στον οποίο έχουν αποθηκευτεί αρχεία και δεδομένα, που αποτελούν τον διαδικτυακό τόπο της επιχείρησης (web-site), θα έπρεπε κανονικά να πληκτρολογήσει επακριβώς τον αριθμό IP, που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο διακομιστή. Λόγω της δυσκολίας απομνημόνευσης του αριθμού IP, σε

¹⁰ Ο όρος «domain» ερμηνεύεται στο νομικό λεξικό Black's Law Dictionary, 6^η έκδοση, 1991, σελ. 483 επ., ως η πλήρης και απόλυτη κυριότητα γης, το ανώτατο ατομικό δικαίωμα ακίνητης ιδιοκτησίας (The complete and absolute ownership of land; a paramount and individual right of property in land). Μονολεκτικά θα μπορούσε ίσως να αποδοθεί στην ελληνική γλώσσα ως «κτήμα». Προφανώς, ο όρος domain name συνιστά νεολογισμό, ο οποίος ωστόσο βασίστηκε στην παραπάνω έννοια της λέξης domain, για να εγκαιनिάσει ένα ιδιόμορφο ιδιοκτησιακό δικαίωμα στον άυλο κόσμο του Internet.

¹¹ Απόφ. ΕΕΤΤ αριθμ. 268/73/25.11.2002 (ΦΕΚ Β΄ 1617/31.12.2002)

¹² Απόφ. ΕΕΤΤ αριθμ. 351/76/20-5-2005 (ΦΕΚ 717/Β/27-5-2005)

¹³ Απόφ. ΕΕΤΤ αριθμ. 592/012/3-2-2011 (ΦΕΚ 593/Β/14-4-2011)

συνδυασμό με το γεγονός ότι το διαδίκτυο έχει πλέον εξελιχθεί σε μέσο επικοινωνίας, αξιοποιήσιμο και για εμπορικούς σκοπούς, κατέστη απαραίτητο να αντικατασταθεί ο αριθμός IP, τουλάχιστον στην επιφάνεια εργασίας του χρήστη, από μια ευκολομνημόνευτη λεκτική παράσταση. Αυτό κατέστη τεχνικά εφικτό μέσω ενός συστήματος, που συνδυάζει λογισμικό (software), υλικό (hardware) και ηλεκτρονική επικοινωνία, το λεγόμενο Σύστημα Ονοματοδοσίας Διαδικτύου (Domain Name System-DNS). Η παραπάνω λεκτική παράσταση υποκαθιστά λειτουργικά τον αριθμό IP και εξατομικεύει κατά τρόπο μοναδικό έναν υπολογιστή ή μια ομάδα υπολογιστών, συνδεδεμένων σε δίκτυο¹⁴. Αυτή επιτελεί έτσι λειτουργία διεύθυνσης για κάθε ιστοσελίδα¹⁵.

2. Οι τομείς των domain names¹⁶

Κάθε domain name απαρτίζεται από μέρη/επίπεδα (domain levels), τα οποία χωρίζονται μεταξύ τους με τελεία. Ο υπολογιστής αναγνωρίζει τα «επίπεδα» αυτά από δεξιά προς τα αριστερά.

Το πρώτο εκ δεξιών επίπεδο ονομάζεται κύριο επίπεδο ή αλλιώς Top Level Domain (TLD). Τα κύρια επίπεδα είναι περιορισμένα (αρχή του κλειστού αριθμού των κυρίων επιπέδων) και διακρίνονται σε διεθνή ή κοινόχρηστα gTLDs (Generic Top Level Domain) και σε εθνικά cc TLDs (Country Code Top Level Domains)¹⁷: Στα πρώτα κριτήριο είναι η φύση του νομικού προσώπου που αιτείται την καταχώρηση του domain name και στα δεύτερα ο τύπος καταχώρησης του domain name.

Το μεσαίο τμήμα της ηλεκτρονικής διεύθυνσης, ο τομέας δεύτερου επιπέδου (second level domain name ή μεταβλητό πεδίο), συνιστά το σημαντικότερο μέρος ενός

¹⁴ Παράδειγμα: Η ηλεκτρονική διεύθυνση (διεύθυνση IP) του ιστοχώρου της μηχανής αναζήτησης google.gr είναι <http://66.102.9.99>. Ωστόσο, επειδή οι χρήστες δεν μπορούν να απομνημονεύσουν τη σειρά των αριθμών αυτών, χρησιμοποιείται το όνομα χώρου www.google.gr που είναι πιο εύχρηστο. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ονόματα χώρου επιλέγονται από τους κατόχους τους, έτσι ώστε να αντιστοιχούν στο αντικείμενο του ιστοχώρου (www.book.com, www.greekbooks.gr), στην επωνυμία της συγκεκριμένης επιχείρησης (www.adidas.com) ή σε μια φανταστική ονομασία (www.amazon.com)

¹⁵ Αλεξανδρίδου Ε., Το δίκαιο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου, Ελληνικό και Κοινοτικό, 2010², 175 επ.

¹⁶ Τουντόπουλος/Χατζόπουλος (2001), 21-26• Ξουραφά (2006), 73 επ

¹⁷ Για να αυξηθούν οι υπάρχοντες gTLDs απαιτείται απόφαση της ICANN και οι ccTLDs πρώτα γνωστοποίηση στον Διεθνή Οργανισμό Πιστοποίησης (ISO) και μεταγενέστερα στην ICANN, καθώς και στους TLDs ισχύει η αρχή του numerus clausus, η οποία υπαγορεύεται μάλλον από λόγους πολιτικής και διαχείρισης του DNS παρά από τεχνικούς λόγους ή λόγους ασφάλειας των συναλλαγών, όπως στην περίπτωση των διακριτικών γνωρισμάτων

domain name, διότι διαφοροποιεί το συγκεκριμένο υπολογιστή από όλους τους άλλους υπολογιστές καθώς εδώ ισχύει η αρχή του ελεύθερου σχηματισμού. Συνακόλουθα, η αρχή του ελεύθερου σχηματισμού επιτρέπει στις επιχειρήσεις να ορίσουν ως δεύτερο επίπεδο την επωνυμία, το σήμα τους ή οποιοδήποτε διακριτικό τους γνώρισμα¹⁸.

2.1. Οι κοινόχρηστοι ή διεθνείς TLDs (gTLDs)

Οι κοινόχρηστοι ή διεθνείς TLDs έως πρόσφατα ήταν επτά για το κοινό και ένας για τεχνική χρήση, ήτοι συνολικά οκτώ:

.mil, περιλαμβάνει αποκλειστικά ιστοσελίδες ενόπλων δυνάμεων των ΗΠΑ,
.gov, καλύπτει υπηρεσίες και οργανισμούς της κυβέρνησης και του κράτους των ΗΠΑ,
.int, σε αυτή την ονομασία εντάσσονται οι διεθνείς οργανισμοί,
.org, η ονομασία αυτή αποδίδεται σε κάθε άλλου είδους οργανώσεις ή οργανισμούς, όπως σύλλογοι, σωματεία, ιδρύματα κλπ
.edu, δόθηκε αποκλειστικά σε οργανισμούς και ιδρύματα εκπαιδευτικού χαρακτήρα,
.net, αποδίδεται μόνο σε εταιρίες που παρέχουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες (όπως π.χ. Software, Internet Providers κλπ).
.com, το οποίο προορίζεται για ιστοσελίδες εμπορικού ενδιαφέροντος.

Ο ειδικός TLD **.arpa**, για domain names που αφορούν αποκλειστικά στην τεχνολογική υποδομή του Διαδικτύου και τον οποίο διαχειρίζεται η ίδια η ICANN σε συνεργασία με τον οργανισμό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Διαδικτύου (Internet Architecture Board).

Επειδή όμως διαπιστώθηκε ότι τα οκτώ υπάρχοντα κύρια επίπεδα δεν επαρκούν για να καλύψουν τις αυξανόμενες ανάγκες των συναλλαγών, με την απόφαση της 16 Νοεμβρίου 2000 η ICANN αποφάσισε τη δημιουργία επτά νέων gTLDs, τα οποία είναι: **.info** για γενικές πληροφορίες και καταθέτες ανεξαρτήτως σκοπού και χρήσης, **.museum** για μουσεία, **.biz** για επιχειρήσεις και γενικά εμπορικούς σκοπούς, **.coop** για επιχειρηματικές συνεργασίες (κοινοπραξίες), **.aero** για αεροπορικές επιχειρήσεις, **.name** για φυσικά πρόσωπα και **.pro** για ελεύθερους επαγγελματίες.

¹⁸ Πρέπει να σημειωθεί ότι εάν υπάρχει ένα επιπλέον επίπεδο, είτε επειδή έτσι επιτάσσει η αρμόδια αρχή καταχώρισης (όπως στη Μ. Βρετανία), είτε επειδή το επιθυμεί ο ενδιαφερόμενος, τότε αυτό συνιστά το δεύτερο επίπεδο και το τμήμα του ονόματος χώρου που μας απασχολεί αποτελεί το τρίτο επίπεδο (third level domain). Ξεκινώντας δηλαδή από το κύριο επίπεδο (TLD), κάθε φορά που μεσολαβεί μία τελεία, από τα δεξιά προς τα αριστερά προστίθεται ένα ακόμα επίπεδο. Γι' αυτό το επίπεδο που μας ενδιαφέρει το ονομάζουμε και Μεταβλητό Πεδίο, εκείνο δηλαδή που προσαρμόζει ο χρήστης, ανάλογα με τη βούλησή του.

Τέλος, το 2004 προστέθηκαν άλλοι έξι gTLDs: **.asia** για Ασιατικές ιστοσελίδες, **.cat** για Καταλανικά, **.jobs** για εργασία, **.mobi** για κινητά τηλέφωνα, **.post** για ταχυδρομικές υπηρεσίες **.tel** για τηλεπικοινωνίες και **.travel** για ταξίδια.

2.2. Οι εθνικοί TLDS (ccTLDs)

Μετά τη διεθνοποίηση του Διαδικτύου και για την εξυπηρέτηση της διαρκώς αυξανόμενης ανάγκης σύνδεσης με αυτό δημιουργήθηκαν οι εθνικοί TLDs, οι οποίοι τηρούνται από την IANA σε σχετική βάση δεδομένων (IANA ccTLD Database) και σχηματίζονται από τον κατάλογο κωδικών ISO 3166-1 που τηρεί ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (International Standards Organization)¹⁹ για κάθε χώρα, ήτοι «.de» για τη Γερμανία, «.fr» για τη Γαλλία, «.it» για την Ιταλία, «.uk» για το Ηνωμένο Βασίλειο, «.gr» για την Ελλάδα κ.ο.κ.²⁰. Για τον σχηματισμό τους, δηλαδή, εν αντιθέσει με τα gTLDs, ακολουθήθηκε γεωγραφικό κριτήριο και όχι το αντικείμενο εργασιών του δικαιούχου του domain name ή το είδος του προσώπου, νομικού ή φυσικού. Τα domain names, έτσι, υπό τους ccTLDs, απέκτησαν εδαφικό χαρακτήρα και συνδέθηκαν, κατά μία έννοια, με την αρχή της εδαφικότητας, που διαπνέει το δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

2.3. Ο «εθνικός» TLD «.eu»²¹

Μετά την ίδρυση της ICANN και την ενεργή ανάμιξή της στη διαχείριση του DNS, η ΕΚ διαπίστωσε την ανάγκη δημιουργίας «εθνικού» TLD, του «.eu». Προς το σκοπό αυτό η Επιτροπή τον Μάιο του 1999 ζήτησε από τον ISO να επιτρέψει την επέκταση του ήδη χρησιμοποιούμενου από την ΕΚ κωδικού «eu» και στις εφαρμογές του Διαδικτύου. Ο ISO αποδέχθηκε την επέκταση και στις 25-09-2000 η ICANN προσέθεσε τον κωδικό .eu στους υφιστάμενους ccTLDs για λογαριασμό της ΕΚ.

Παράλληλα, η Επιτροπή εξέδωσε το Έγγραφο Εργασίας «Η Δημιουργία του .EU Τομέα Ανώτατου Επιπέδου του Διαδικτύου» την 02-02-2000 για την έναρξη δημόσιου διαλόγου για την δημιουργία του TLD «.eu»²². Ακολούθησε η «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: Η οργάνωση και

¹⁹ www.iso.org

²⁰ www.iana.org/ccTLD/ccD.htm

²¹ Ξουραφά (2006), 92-94

²² COM 153 της 02-02-2000

διαχείριση του Διαδικτύου-Ζητήματα διεθνούς και ευρωπαϊκής πολιτικής 1998-2000²³, με θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος σχετικά με τη διαχείριση του DNS και περιγραφή της πολιτικής της ΕΕ» και εκδόθηκε το «Ψήφισμα του Συμβουλίου της 3^{ης} Οκτωβρίου 2000 για την οργάνωση και διαχείριση του Διαδικτύου»²⁴, όπου δόθηκαν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την πολιτική που πρέπει να ακολουθήσουν τα Ευρωπαϊκά όργανα και τα κράτη μέλη για τη διαχείριση των domain names, των διευθύνσεων και των πρωτοκόλλων του Διαδικτύου. Τα αποτελέσματα του Εγγράφου Εργασίας δημοσιεύθηκαν στην «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, Σύστημα Ονομάτων Τομέα του Διαδικτύου (Internet)- Δημιουργία του Τομέα Ανώτατου Επιπέδου .ΕΥ»²⁵.

Ακολούθησε η Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την υλοποίηση του .eu τομέα ανώτατου επιπέδου²⁶, η οποία μετά από σχετικές τροποποιήσεις οδήγησε στην έκδοση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 733/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22^{ας} Απριλίου 2002, για την υλοποίηση του .eu τομέα ανωτάτου επιπέδου²⁷.

Δικαίωμα να αποκτήσουν αυτό το TLD με κατάληξη «.eu» έχουν πρώτον, οι κοινοτικές επιχειρήσεις, δεύτερον, οι οργανισμοί που είναι εγκατεστημένοι μέσα στην Ε.Ε. και τρίτον, κάθε φυσικό πρόσωπο, που έχει την κατοικία του μέσα στην Ε.Ε., ανεξαρτήτως της ύπαρξης ευρωπαϊκή ιθαγένειας²⁸.

2.4. Τα διεθνοποιημένα ονόματα χώρου (IDNs)²⁹

Μία από τις πιο σπουδαίες καινοτομίες στο Διαδίκτυο είναι η εισαγωγή των διεθνοποιημένων ονομάτων χώρου. Πριν από την εισαγωγή τους, πολλοί άνθρωποι στον πλανήτη που δεν γνώριζαν αγγλικά δεν είχαν πρόσβαση στο Internet. Τα διεθνοποιημένα ονόματα χώρου δίνουν τη δυνατότητα στην ομάδα αυτή ανθρώπων (που δεν μιλούν αγγλικά) να έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο χρησιμοποιώντας τη μητρική τους γλώσσα. Η υιοθέτηση δηλαδή των IDNs προσφέρει την ευκαιρία στους χρήστες του Διαδικτύου σε όλο τον κόσμο να χρησιμοποιούν ονόματα χώρου που σχηματίζονται εξ

²³ COM 202 της 11-04-2000

²⁴ 2000/C 293/02

²⁵ COM 421 της 05-07-2000

²⁶ COM 827 της 12-12-2000

²⁷ ΕΕ L 113 της 30-04-2002

²⁸ Βλ. άρθρο 4 παρ. 2 περ. β' του Κανονισμού 733/2002

²⁹ Βλ. www.icann.org

ολοκλήρου από εθνικές γλώσσες γραφής. Έτσι, θα υπάρχουν domain names στην αραβική γλώσσα, την ελληνική, κινέζικη, ινδική, κυριλλική και άλλες, με συνέπεια να πνεύσει ένας άνεμος ουσιαστικής παγκοσμιοποίησης στο Internet και να γίνει αυτό πιο εύκολα προσβάσιμο από εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον πλανήτη.

Αρχικά, δεν επιτρεπόταν η καταχώρηση domain names με χαρακτήρες διαφορετικούς από τους χαρακτήρες στο αγγλικό αλφάβητο (συνήθως a-z, 0-9 και την παύλα "-"). Δηλαδή, δεν ήταν δυνατή η καταχώρηση ονομάτων χώρου που περιείχαν χαρακτήρες με διακριτικά σημεία, όπως απαιτείται από πολλές ευρωπαϊκές γλώσσες, ή χαρακτήρες από μη λατινικές γραφές (για παράδειγμα αραβικά ή κινέζικα). Αυτό βέβαια ήταν ένα θέμα για γλώσσες όπως τα Γαλλικά, Ισπανικά, Γερμανικά ή σκανδιναβικές γλώσσες, οι οποίες χρησιμοποιούν λατινικό αλφάβητο αλλά έχουν ιδιαίτερα σύμβολα (δηλαδή μη-ASCII σύμβολα) που δεν υπάρχουν στο αγγλικό αλφάβητο. Το ίδιο ισχύει και για γλώσσες όπως τα αραβικά, κινέζικα, κυριλλικά κ.α., οι οποίες δεν έχουν λατινικά σύμβολα. Επομένως, οι γλώσσες αυτές δεν μπορούσαν να καταχωρήσουν ένα domain name στη δική τους αλφάβητο.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, η Διεθνής Κοινότητα εργάστηκε επί σειρά ετών για την εκπόνηση των διεθνοποιημένων ονομάτων χώρου (IDN), που καθιστούν δυνατή τη χρήση πολύ ευρύτερου φάσματος ειδικών χαρακτήρων και μη λατινικών γραμμάτων (π.χ. χαρακτήρων με διακριτικά σημεία όπως «έ», «ö», «ς» ή «č» και των περισσότερων μη λατινικών γραμμάτων).

Συγκεκριμένα, η έγκριση της ταχείας διαδικασίας (Fast Track Process) από το Συμβούλιο της ICANN, στην ετήσια συνεδρίασή της στη Σεούλ της Νότιας Κορέας τον Οκτώβριο του 2009, επέτρεψε στις Χώρες ή περιοχές που περιλαμβάνονται στη λίστα ISO 3166-1³⁰ να υποβάλλουν αιτήσεις στην ICANN για διεθνοποιημένα ccTLDs. Σημειωτέον ότι, μέχρι το 2009 αυτό επιτρεπόταν μόνο για το δεύτερο επίπεδο. Πλέον και το κύριο επίπεδο θα σχηματίζεται με εθνικούς χαρακτήρες, όπως για παράδειγμα .ελλάς αντί για .gr. Ωστόσο, η δυνατότητα αυτή, παρέχεται μόνο σε ccTLDs, δηλαδή σε εθνικά ονόματα χώρου και όχι σε κοινόχρηστα, δηλαδή δεν είναι δυνατόν αντί για .com να εμφανιστεί gTLD .κομ.

Έτσι, το Δεκέμβριο του 2010, η ICANN παρέλαβε συνολικά 35 αιτήσεις από 22 Χώρες. Έως σήμερα έχουν εισαχθεί ρωσικοί, κινεζικοί και αραβικοί χαρακτήρες στο ανώτατο επίπεδο των αντίστοιχων εθνικών κωδικών («.РФ» για τη Ρωσία, «.مصر» για την Αίγυπτο, «.السعودية» για τη Σαουδική Αραβία, κλπ).

³⁰ www.iso.org/iso/support/countrycodes/iso3166codelists/iso-3166-1recordingtable.htm#EU

2.5. Τα νέα gTLDs³¹

Το Διαδίκτυο αναπτύσσεται με εκπληκτικό ρυθμό. Κάθε μέρα εμφανίζονται 50.000 νέα domain names ενώ ο αριθμός των χρηστών του Διαδικτύου θα διπλασιαστεί σε πάνω από 3 δισεκατομμύρια μέσα σε 4 χρόνια. Ακόμη και σήμερα όμως, είναι δύσκολο για τους επιχειρηματίες που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον ηλεκτρονικό κόσμο των συναλλαγών να βρουν ένα αξιοπρεπές όνομα για την επιχείρησή τους σε μία λογική τιμή. Εξαιτίας αυτού, η ICANN ψήφισε το πρόγραμμα για τα νέα gTLDs στη συνάντηση που έλαβε χώρα στη Σιγκαπούρη στις 20 Ιουνίου 2011, ανοίγοντας έτσι το δρόμο για εκατοντάδες νέους τομείς ανωτάτου επιπέδου. Μία από τις βασικές δεσμεύσεις της ICANN είναι να προωθήσει τον ανταγωνισμό στην αγορά των domain names, εξασφαλίζοντας παράλληλα την σταθερότητα και την ασφάλεια του Διαδικτύου. Επομένως, τα νέα gTLDs θα φέρουν μία καινούρια εποχή στα domain names, στο μάρκετινγκ και στη φαντασία και θα αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι βρίσκουν πληροφορίες στο Διαδίκτυο και που οι επιχειρήσεις σχεδιάζουν την ηλεκτρονική τους παρουσία. Επιπλέον, τα νέα gTLDs θα αποτελέσουν πλατφόρμα για νέες διαδικτυακές υπηρεσίες και επιχειρηματικά μοντέλα.

Όπως γνωρίζουμε, σήμερα υπάρχουν 22 τομείς ανωτάτου επιπέδου. Μετά την έγκριση όμως του προγράμματος για τα νέα gTLDs, οι υπάρχοντες τομείς ανωτάτου επιπέδου θα αυξηθούν και εκατοντάδες νέες καταλήξεις θα εισαχθούν. Τα νέα gTLDs θα σχηματίζονται ελεύθερα από τον κάθε ενδιαφερόμενο και θα αποτελούνται είτε από την εμπορική του επωνυμία είτε από γενικές ονομασίες όπως π.χ. .bank, .secure, .home .car κ.α. είτε από ονόματα πόλεων (βλ. λίστα με πιθανά gTLDs). Έτσι, οι επιχειρήσεις θα μπορούν να έχουν στο μέλλον ως κύριο επίπεδο το σήμα ή το διακριτικό τους γνώρισμα αντί για το **.com** που είχαν μέχρι τώρα. Για παράδειγμα, το domain name www.migato.com/news θα μπορεί να πάρει τη μορφή www.news.migato.

Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και καταχώρησης των νέων gTLDs, το οποίο θα αναλυθεί κατωτέρω, είναι ο Οδηγός Αιτήσεων (gTLD Applicant Guidebook³²). Ο Οδηγός αυτός, πέρασε μέσα από επτά σημαντικές αναθεωρήσεις προκειμένου να

³¹ Βλ. www.icann.org

³² Διαθέσιμο σε icann.org

ενσωματωθούν περισσότερα από 1.000 σχόλια του κοινού ενώ έγιναν σημαντικές προσπάθειες ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες όλων των ενδιαφερομένων μερών και να διασφαλιστεί ότι δεν θα τεθεί σε κίνδυνο η ασφάλεια, η σταθερότητα και η προσαρμοστικότητα του Internet. Σύμφωνα με τον Οδηγό Αιτήσεων, οι οργανισμοί, οι εμπορικές εταιρίες και τα ιδρύματα θα μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για νέα gTLDs, τα οποία θα σχηματίζονται από οποιαδήποτε λέξη επιλέξουν και σε οποιαδήποτε γλώσσα, από τις 12 Ιανουαρίου 2012.

Βέβαια, πρέπει να επισημανθεί ότι, η απόκτηση ενός gTLD θα είναι ιδιαίτερα δαπανηρή αφού τα τέλη για την αίτηση μόνο ανέρχονται σε 185,000\$ ενώ η ετήσια συνδρομή ανέρχεται σε 25,000\$. Επίσης, οι επικριτές των νέων gTLDs υποστηρίζουν ότι, η εισαγωγή τους θα προκαλέσει κίνδυνο σύγχυσης στους χρήστες του Διαδικτύου, ενώ ενδέχεται να λάβουν χώρα φαινόμενα απάτης και άλλες εγκληματικές δραστηριότητες. Το μόνο σίγουρο είναι πως θα υπάρξουν πολλές νομικές διενέξεις για τα εμπορικά σήματα των εταιριών όσον αφορά τα νέα gTLDs.

New gTLD List³³

Last update November 10, 2011

Click each for more info

Generic/Commerce	Cities	Region/Cultural	Brand
.shop	.basel	.africa	.canon
.site	.bcn	.and	.hitachi
.web	.berlin	.bayern	
	.bud	.bzh	Business Entity
Arts/Entertainment	.hamburg	.california	
	.koln (koeln)	.cymru	.gmbh
.film	.london	.eng	
.movie	.madrid	.eus	Sports
.music	.melbourne	.florida	
.radio	.miami	.fra	.bike
	.moscow	.gal	.board
Real Estate	.naples	.irish	.horse
	.nyc	.ker	.skate
.mls	.paris	.kurd	.ski
.real	.riga	.med	.sport
	.roma	.quebec	.surf
Special Use	.sfo	.saarland	
	.sydney	.scot	Travel
.secure	.toulouse	.sic	
.mail	.vegas	.val	.hotel
.post		.ven	
	Money	Cause	People&Lifestyle
Tech	.bank		.fam
	.money	.eco	.health
.pad	.versicherung	.free	.gay
.phone		.unicef	.club
		.green	
		.hiv	Food
		.ngo	.vin
		.one	
		.peace	

³³ Διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.newgtldsite.com/new-gtld-list/>

2.5.1. Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των νέων g TLDS³⁴

Στις 20 Ιουνίου του 2011, η ICANN ψήφισε την έγκριση του Οδηγού Αιτήσεων για το πρόγραμμα των νέων gTLDs. Έτσι, αφού ολοκληρώθηκαν οι συζητήσεις των ενδιαφερομένων μερών σχετικά με την πολιτική και εφαρμογή αυτού του προγράμματος, η ICANN ετοιμάζεται για την έναρξή του. Ο Οδηγός Αιτήσεων περιλαμβάνει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και καταχώρησης των νέων gTLDs και αποτελείται από έξι ενότητες:

Η πρώτη ενότητα παρέχει στους αιτούντες οδηγίες για την συμπλήρωση μιας αίτησης, την ημερομηνία και τον τρόπο υποβολής της. Επίσης, προσδιορίζει τα δικαιολογητικά έγγραφα που πρέπει να υποβληθούν μαζί με αυτήν και τα τέλη αξιολόγησης που απαιτούνται.

Η δεύτερη ενότητα περιγράφει τη διαδικασία αξιολόγησης και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για να αποφασιστεί ποιοι αιτούντες εγκρίνονται για ανάθεση ενός gTLD. Όλοι οι αιτούντες θα περάσουν από πρώτο στάδιο αξιολόγησης και όσοι αποτύχουν έχουν δικαίωμα να ζητήσουν δεύτερο στάδιο. Στο πρώτο στάδιο αξιολόγησης, η ICANN ελέγχει την αίτηση, τα προσόντα των υποψηφίων και τους προτεινόμενους Καταχωρητές. Ειδικότερα, εξετάζει την ομοιότητα των gTLDs, τα δεσμευμένα ονόματα, τη σταθερότητα του DNS και τα γεωγραφικά ονόματα. Επίσης, εξετάζει την οικονομική, τεχνική και λειτουργική ικανότητα των αιτούντων καθώς επίσης ελέγχει τους Καταχωρητές για θέματα σταθερότητας του DNS.

Η τρίτη ενότητα περιγράφει δύο διαδικασίες που μπορεί να επηρεάσουν την αίτηση. Η πρώτη από αυτές είναι η διαδικασία κατά την οποία η Κυβερνητική Συμβουλευτική Επιτροπή δίνει συμβουλές στην ICANN σχετικά με μία αίτηση. Η δεύτερη είναι η διαδικασία επίλυσης διαφορών που προκαλείται από την υποβολή ένστασης σε κάποια αίτηση. Η ενότητα αυτή περιγράφει τον σκοπό και τους λόγους κατάθεσης μίας ένστασης καθώς και τον τρόπο με τον οποίο διεξάγονται οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών. Επίσης, περιγράφει τις κατευθυντήριες αρχές, που εφαρμόζουν οι Φορείς επίλυσης των διαφορών προκειμένου να λάβουν μία απόφαση. Όλοι οι αιτούντες πρέπει να γνωρίζουν ότι υπάρχει πιθανότητα να υποβληθεί ένσταση εναντίον οποιασδήποτε αίτησης καθώς και τις επιλογές που έχουν σε μια τέτοια περίπτωση.

³⁴ Διαθέσιμο σε : icann.org

Η τέταρτη ενότητα περιγράφει περιπτώσεις όπου μπορεί να υπάρξουν αντιδικίες ανάμεσα στους αιτούντες καθώς και τις μεθόδους για την επίλυση αυτών των διαφωνιών.

Η πέμπτη ενότητα περιγράφει τα τελευταία βήματα που απαιτούνται από τον αιτούντα για την ολοκλήρωση της διαδικασίας συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας με την ICANN και της προετοιμασίας ανάθεσης του gTLD.

Τέλος, η έκτη ενότητα αναφέρει τους όρους και τις προϋποθέσεις που πρέπει να δεχθεί ο αιτών κατά την υποβολή της αίτησης.

Αναλυτικότερα, η εγγραφή του χρήστη και η ημερομηνία υποβολής αίτησης αρχίζουν στις 12 Ιανουαρίου 2012. Η περίοδος εγγραφής των χρηστών λήγει στις 29 Μαρτίου 2012 (23:59 μ.μ.). Μετά από αυτό το χρονικό διάστημα δεν θα γίνονται δεκτοί νέοι χρήστες. Μόνο οι ήδη εγγεγραμμένοι χρήστες θα μπορούν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία υποβολής αίτησης. Οι υποψήφιοι αιτούντες θα πρέπει με το που αρχίσει η περίοδος υποβολής αιτήσεων να ξεκινήσουν τη διαδικασία το συντομότερο δυνατό, διότι λόγω των απαιτούμενων σταδίων επεξεργασίας και των μέτρων ασφαλείας που προβλέπονται για την ηλεκτρονική υποβολή αίτησης, θα πάρει σημαντικό χρόνο για να εκτελέσουν όλα τα απαραίτητα βήματα.

Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων λήγει στις 12 Απριλίου 2012 (23:59 μμ). Όλες οι αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής αιτήσεων.³⁵ Δεν γίνονται δεκτές αιτήσεις που λαμβάνονται μετά τη λήξη της προθεσμίας καθώς και αιτήσεις που δεν είναι πλήρεις είτε γιατί δεν έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα, είτε γιατί λείπουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Σημειώνεται ότι, μετά την υποβολή των αιτήσεων, δεν επιτρέπεται η συμπλήρωσή τους. Ακόμη, δεν λαμβάνονται υπόψη αιτήσεις εφόσον δεν έχουν κατατεθεί τα τέλη αξιολόγησης μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της αίτησης. Τα τέλη για την αξιολόγηση ανέρχονται σε 185.000\$ από τα οποία τα 5.000\$ καταβάλλονται ως προκαταβολή τη στιγμή που ο χρήστης ζητάει μία αίτηση μέσα στο σύστημα (TAS) και τα υπόλοιπα 180.000\$ καταβάλλονται με την ολοκλήρωση της αίτησης.

Όταν ξεκινήσει η προθεσμία, εκείνοι που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση πρέπει πρώτα να εγγραφούν ως χρήστες στο σύστημα αιτήσεων για TLD (TAS). Αφού

³⁵ Πρέπει να αναφερθεί ότι, η ICANN έχει καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για να εξασφαλίσει ότι το ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής αιτήσεων θα είναι διαθέσιμο καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου υποβολής αιτήσεων. Σε περίπτωση που το σύστημα δεν είναι διαθέσιμο η ICANN θα παρέχει στην ιστοσελίδα της εναλλακτικές οδηγίες για την υποβολή των αιτήσεων.

ολοκληρώσουν την εγγραφή τους, οι αιτούντες θα καταθέσουν την προκαταβολή των 5.000\$, και εν συνεχεία θα αποκτήσουν πρόσβαση στο πλήρες έντυπο της αίτησης. Για να ολοκληρώσουν την αίτηση, οι χρήστες θα απαντήσουν σε μία σειρά από ερωτήσεις παρέχοντας πληροφορίες και αποδεικνύοντας οικονομική και τεχνική ικανότητα. Τα δικαιολογητικά έγγραφα πρέπει επίσης να υποβληθούν μέσα από το ηλεκτρονικό σύστημα. Ένας αιτών μπορεί να υποβάλει όσες αιτήσεις επιθυμεί• όμως κάθε αίτηση είναι για ένα gTLD. Μετά τη λήξη της περιόδου υποβολής των αιτήσεων η ICANN θα παρέχει στους αιτούντες περιοδικές ενημερώσεις για την πρόοδο των αιτήσεών τους.

Εν συνεχεία, η ICANN θα ξεκινήσει τον έλεγχο για την πληρότητα των αιτήσεων. Ο έλεγχος αυτός διασφαλίζει πρώτον ότι όλες οι υποχρεωτικές ερωτήσεις έχουν απαντηθεί, δεύτερον ότι έχουν υποβληθεί τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα και τρίτον ότι έχουν ληφθεί τα τέλη αξιολόγησης. Μέσα σε δύο εβδομάδες από τη λήξη της περιόδου υποβολής αιτήσεων, η ICANN θα δημοσιεύσει όλες τις αιτήσεις που θεωρούνται πλήρεις και έτοιμες για αξιολόγηση, εκτός από τις απαντήσεις των αιτούντων σε ορισμένες ερωτήσεις που αφορούν εσωτερικές διαδικασίες. Ο διοικητικός έλεγχος για την πληρότητα των αιτήσεων αναμένεται να ολοκληρωθεί σε προθεσμία οκτώ εβδομάδων περίπου. Ωστόσο, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί ανάλογα με τον αριθμό των αιτήσεων. Στην περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η επεξεργασία όλων των αιτήσεων στο παραπάνω χρονικό διάστημα, η ICANN θα αναρτήσει πληροφορίες για την πρόοδο της διαδικασίας και ένα χρονοδιάγραμμα στο οποίο εκτιμά ότι αυτή (η διαδικασία) θα περατωθεί.

Έπειτα, η ICANN θα ξεκινήσει περίοδο σχολιασμού των αιτήσεων για όσο καιρό αυτές είναι αναρτημένες δημόσια στην ιστοσελίδα της. Αυτή η περίοδος θα δώσει χρόνο στην Κοινότητα να εξετάσει και να υποβάλει σχόλια στο περιεχόμενο των αναρτημένων αιτήσεων. Το φόρουμ σχολιασμού απαιτεί οι σχολιαστές να συνδέουν τις παρατηρήσεις με συγκεκριμένες αιτήσεις. Οι παρατηρήσεις που παραλαμβάνονται εντός προθεσμίας 60 ημερών από την ανάρτηση των αιτήσεων θα είναι στη διάθεση των ομάδων που διενεργούν την αρχική αξιολόγηση. Η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί όταν το απαιτεί ο όγκος των αιτήσεων. Οι αξιολογητές θα εξετάσουν με τη δέουσα επιμέλεια τις παρατηρήσεις (π.χ. θα προσδιορίσουν τη συνάφειά τους με την αξιολόγηση, θα επαληθεύσουν την ακρίβεια των ισχυρισμών, θα αναλύσουν το νόημα των αναφορών) και θα λάβουν υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται σε αυτά τα σχόλια, με την προϋπόθεση βέβαια ότι έγιναν στο συγκεκριμένο φόρουμ και εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Στις περιπτώσεις εκείνες που η εξέταση των σχολίων επηρέασε τη

βαθμολόγηση της αίτησης, οι αξιολογητές θα ζητήσουν διευκρινίσεις από τον αιτούντα. Οι ανακοινώσεις σχετικά με τα σχόλια των αιτήσεων που επηρέασαν την απόφαση αξιολόγησης θα περιλαμβάνονται στις εκθέσεις αξιολογητών που θα δημοσιεύονται στο τέλος του δευτέρου σταδίου αξιολόγησης. Οι παρατηρήσεις, που υποβλήθηκαν μετά την πάροδο των 60 ημερών, θα φυλάσσονται και θα είναι διαθέσιμες για άλλα ζητήματα, όπως είναι η διαδικασία επίλυσης διαφορών. Όλοι οι αιτούντες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι το φόρουμ σχολίων είναι ένας μηχανισμός για το κοινό προκειμένου να φέρνει σχετικές πληροφορίες και θέματα στην προσοχή των προσώπων που είναι επιφορτισμένα με τον χειρισμό των αιτήσεων για τα νέα gTLDs. Να σημειωθεί εδώ ότι, οποιοσδήποτε μπορεί να υποβάλει ένα σχόλιο σε δημόσιο φόρουμ σχολιασμού.

Παράλληλα, με το χρονικό διάστημα των 60 ημερών για δημόσια σχόλια, η Κυβερνητική Συμβουλευτική Επιτροπή της ICANN (GAC Governmental Advisory Committee) μπορεί να εκδώσει έγκαιρη προειδοποίηση για οποιοδήποτε λόγο σχετικά με μία αίτηση. Αυτό δίνει στον αιτούντα την ένδειξη ότι η αίτησή του ενδεχομένως να θεωρείται προβληματική από μία ή περισσότερες κυβερνήσεις. Βέβαια, η προειδοποίηση GAC είναι μόνο μια προειδοποίηση, δεν είναι μία τυπική ένσταση ούτε μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη της αίτησης. Ωστόσο, η πρόωρη προειδοποίηση της GAC θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη καθώς αυξάνει την πιθανότητα να αποτελέσει η αίτηση αντικείμενο της GAC ή μίας τυπικής ένστασης σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας.

Ειδικότερα, μια έγκαιρη προειδοποίηση της GAC προέρχεται από μία ή περισσότερες κυβερνήσεις και προειδοποιεί ότι μία αίτηση είναι προβληματική, για παράδειγμα παραβιάζει την εθνική νομοθεσία. Μετά την κοινοποίηση από την GAC, η ICANN θα κοινοποιήσει στους αιτούντες την έγκαιρη προειδοποίηση το συντομότερο δυνατό. Αυτή θα πρέπει να παρέχεται γραπτώς στο Διοικητικό Συμβούλιο της ICANN. Επίσης, για να είναι πιο αποτελεσματική η προειδοποίηση θα πρέπει να περιλαμβάνει τον λόγο και να προσδιορίζει την προσβαλλόμενη αίτηση.

Μόλις λάβει την πρόωρη προειδοποίηση, ο αιτών μπορεί να επιλέξει είτε να αποσύρει την αίτησή του είτε να συνεχίσει την αίτηση επιδιώκοντας συναντήσεις με τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων και προσπαθώντας να κατευνάσει την ανησυχία τους. Στην περίπτωση που επιθυμεί να αποσύρει την αίτησή του, πρέπει να κινήσει τη διαδικασία μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος αιτήσεων (TAS) και να συμπληρώσει την απαιτούμενη φόρμα ζητώντας επιστροφή μέρους του ποσού που είχε προκαταβάλλει μαζί την αίτηση, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας για τους όρους και τις προϋποθέσεις για την απόσυρση. Ωστόσο, για να έχει το δικαίωμα της επιστροφής

οφείλει να ενημερώσει την ICANN για την πρόθεσή του να παραιτηθεί μέσα σε 21 ημέρες από την απαγγελία της έγκαιρης προειδοποίησης της GAC.

Στη συνέχεια, αφού τελειώσει ο διοικητικός έλεγχος πληρότητας θα αρχίσει το πρώτο στάδιο αξιολόγησης των αιτήσεων. Δυο πράγματα ελέγχονται κυρίως, πρώτον, ότι η αίτηση για gTLD δεν θα προκαλέσει προβλήματα σταθερότητας και ασφάλειας στο DNS, συμπεριλαμβανομένων των προβλημάτων που προκαλούνται από την ομοιότητα με υπάρχοντα gTLDs ή δεσμευμένα ονόματα και δεύτερον, ότι ο αιτών διαθέτει τα απαιτούμενα τεχνικά και οικονομικά μέσα για να υποστηρίξει την τεχνική λειτουργία του domain name. Το πρώτο στάδιο αξιολόγησης αναμένεται να ολοκληρωθεί για όλες τις αιτήσεις σε πέντε περίπου μήνες. Αν βέβαια ο αριθμός των αιτήσεων που θα υποβληθεί ξεπεράσει τις 500, το χρονοδιάγραμμα των πέντε μηνών δεν θα επιτευχθεί.

Περαιτέρω, όλοι οι αιτούντες πρέπει να γνωρίζουν ότι οι τρίτοι έχουν δικαίωμα να καταθέσουν ενστάσεις σε οποιαδήποτε αίτηση για ένα από τους τέσσερις περιοριστικά αναφερόμενους στον Οδηγό Αιτήσεων λόγους. Συγκεκριμένα: 1) αν το gTLD είναι παρόμοιο σε σημείο σύγχυσης με υπάρχον gTLD ή με άλλο gTLD στον ίδιο γύρο αιτήσεων, 2) αν το αιτούμενο gTLD παραβιάζει υφιστάμενα νομικά δικαιώματα του ενιστάμενου, 3) αν το αιτούμενο gTLD έρχεται σε αντίθεση με γενικά αποδεκτούς κανόνες της ηθικής και της δημόσιας τάξης που αναγνωρίζονται από τις αρχές του διεθνούς δικαίου και 4) υπάρχει αντίθεση από ένα σημαντικό τμήμα της Κοινότητας στην οποία το gTLD θα στοχεύσει. Η περίοδος υποβολής ενστάσεων θα αρχίσει αφού η ICANN κοινοποιήσει τον κατάλογο των ολοκληρωμένων αιτήσεων και θα διαρκέσει περίπου επτά μήνες.

Ακολουθώς, οι αιτούντες που απέτυχαν στο πρώτο στάδιο αξιολόγησης μπορούν να ζητήσουν δεύτερο στάδιο. Εάν οι αιτούντες δεν περάσουν το πρώτο και δεν ζητήσουν δεύτερο, οι αιτήσεις τους δεν θα προχωρήσουν παραπέρα. Το δεύτερο στάδιο αξιολόγησης αποβλέπει στην πρόσθετη ανταλλαγή πληροφοριών ανάμεσα στους αξιολογητές και στους αιτούντες ώστε να αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο των αιτήσεών τους. Επιπλέον, μία αίτηση μπορεί να εισέλθει σε δεύτερο στάδιο αν προκύψουν τεχνικά θέματα που μπορεί να επηρεάσουν την ασφάλεια ή σταθερότητα του Συστήματος Ονοματοδοσίας του Διαδικτύου. Το δεύτερο στάδιο παρέχει χρόνο ώστε να διερευνηθούν τα ζητήματα αυτά. Εάν η αίτηση περάσει το δεύτερο στάδιο, αυτή μπορεί να προχωρήσει παραπέρα. Το δεύτερο στάδιο αξιολόγησης αναμένεται να ολοκληρωθεί για όλες τις αιτήσεις σε διάστημα 5 μηνών περίπου. Βέβαια, το χρονικό αυτό πλαίσιο μπορεί να παραταθεί ανάλογα με τον αριθμό των αιτήσεων. Στην περίπτωση αυτή, η

ICANN θα δώσει πληροφορίες για την εξέλιξη της διαδικασίας και ένα χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωσή της.

Είναι πολύ πιθανό κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να υπάρξουν διαφωνίες εφόσον υποβληθούν περισσότερες από μία αιτήσεις για το ίδιο ή παρόμοιο gTLD. Σύμφωνα με τον Οδηγό Αιτήσεων, «παρόμοια» gTLDs είναι αυτά που είναι τόσο όμοια που προκαλούν σύγχυση στους χρήστες. Αρχικά, οι αιτούντες καλούνται να λύσουν τη διαφωνία μεταξύ τους. Αν δεν βρουν λύση, οι υποθέσεις διαφωνίας θα επιλυθούν είτε μέσω της αξιολόγησης μιας Κοινότητας είτε μέσω πλειστηριασμού. Στην περίπτωση διαφωνίας μεταξύ gTLDs που αντιπροσωπεύουν γεωγραφικά ονόματα, μπορεί να ζητηθεί από τα μέρη να ακολουθήσουν μια διαφορετική διαδικασία για να επιλύσουν την αντιδικία.

Μετά την επιτυχημένη ολοκλήρωση των παραπάνω σταδίων, οι αιτούντες πρέπει να προβούν σε μια σειρά από βήματα πριν από την ανάθεση του gTLD. Αυτά τα βήματα περιλαμβάνουν την εκτέλεση μιας συμφωνίας εγγραφής με την ICANN και την ολοκλήρωση μίας τεχνικής δοκιμής για την επικύρωση των πληροφοριών που παρέχονται στην αίτηση. Μετά την εκτέλεση της συμφωνίας εγγραφής, ο μελλοντικός διαχειριστής πρέπει να παρουσιάσει ικανοποιητικές επιδόσεις σε μια σειρά τεχνικών δοκιμών. Εάν οι επιδόσεις δεν είναι ικανοποιητικές, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η ανάθεση του gTLD εντός του χρονοδιαγράμματος που ορίζεται στη συμφωνία εγγραφής, τότε είναι στην αποκλειστική διακριτική ευχέρεια της ICANN να επιλέξει να τερματίσει τη συμφωνία. Αναμένεται ότι η μετάβαση στην ανάθεση θα ολοκληρωθεί σε 2 μήνες περίπου, αν και μπορεί να πάρει περισσότερο χρόνο ανάλογα με το επίπεδο προετοιμασίας του αιτούντα και τον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται σε αυτά τα βήματα ταυτόχρονα.

Επομένως, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να ολοκληρωθεί μία απλή αίτηση θα μπορούσε να είναι 9 μήνες περίπου (π.χ. 2 μήνες για Διοικητικό έλεγχο πληρότητας της αίτησης + 5 μήνες για την αρχική αξιολόγηση +2 μήνες για μετάβαση στην ανάθεση) ενώ για μια εξαιρετικά πολύπλοκη αίτηση θα μπορούσε να είναι πολύ περισσότερο, όπως 20 μήνες.

Πρέπει δε να υπογραμμισθεί ότι, μόνο εταιρίες, οργανισμοί ή ιδρύματα μπορούν να υποβάλουν αίτηση για ένα νέο gTLD. Αιτήσεις από φυσικά πρόσωπα ή ατομικές επιχειρήσεις δεν θα ληφθούν υπόψη. Το έντυπο της αίτησης απαιτεί από τους αιτούντες να παρέχουν πληροφορίες για την έδρα του νομικού προσώπου καθώς και για τους διευθυντές, εταίρους και μεγαλομετόχους που συμμετέχουν σε αυτό. Πριν επιλεγεί

κάποιος από τους αιτούντες θα πρέπει προηγουμένως να διενεργείται έλεγχος ιστορικού του νομικού προσώπου . Η έρευνα αυτή πραγματοποιείται με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται στην αίτηση. Η ICANN όμως μπορεί να λάβει υπόψη και πληροφορίες που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή. Ειδικότερα, η ICANN θα ελέγξει το ποινικό μητρώο καθώς και αν υπάρχει ιστορικό κυβερνοσφετερισμού. Επομένως, αιτήσεις που υποβάλλονται από νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχουν άτομα που έχουν καταδικαστικές αποφάσεις για απάτη, παράβαση καθήκοντος, φοροδιαφυγή ψευδορκία, χρήση ή απειλή βίας, για σεξουαλική κακοποίηση με θύματα παιδιά, ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες και για άλλα εγκλήματα που αναφέρει ο Οδηγός Αιτήσεων θα απορρίπτονται αυτόματα από το πρόγραμμα.

Τέλος, να σημειωθεί ότι στόχος της ICANN είναι να ξεκινήσει την υποβολή αιτήσεων για τα επόμενα gTLDs, μέσα σε ένα χρόνο από τη λήξη του πρώτου γύρου. Ωστόσο, ο ακριβής χρόνος, θα εξαρτηθεί από τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν και τις αλλαγές που απαιτούνται, αφού ολοκληρωθεί ο πρώτος γύρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : Η ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΩΝ DOMAIN NAMES

Αρχικά όσον αφορά τη νομική φύση των domain names, το πρώτο χαρακτηριστικό του που αξίζει να επισημανθεί είναι ο άυλος χαρακτήρας του, πράγμα που σημαίνει ότι το domain name δεν διαθέτει υλική υπόσταση. Επιπλέον, κάτω από το πρίσμα του ίδιου θέματος, τρεις είναι οι διαστάσεις του που θα μελετηθούν και αναλυθούν: πρώτον ο περιουσιακός χαρακτήρας του, δεύτερον ο απόλυτος χαρακτήρας του και τρίτον η σχέση που έχει με τα διακριτικά γνωρίσματα.

1. Ο άυλος χαρακτήρας του domain name

Όπως είναι γνωστό, εκτός από τα υλικά αγαθά, τα οποία γίνονται αντιληπτά με τις αισθήσεις υπάρχει και μία άλλη κατηγορία εννόμων αγαθών, τα άυλα αγαθά, τα οποία έχουν πνευματική υπόσταση και γίνονται αντιληπτά με τη νόηση.

Τα άυλα αγαθά λαμβάνουν υπόσταση και κοινωνική αξία εφόσον φέρουν κάποιο υλικό περίβλημα. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι, τα ασώματα αυτά αντικείμενα ταυτίζονται με το υλικό τους περίβλημα. Το περίβλημα δεν είναι τίποτα άλλο από το μέσο για τη μετάδοση του άυλου αγαθού στις αισθήσεις του ανθρώπου και συνεπώς για τη χρησιμοποίηση και διάδοση αυτού στην κοινωνία. Επομένως, το άυλο αγαθό παραμένει αυτοτελές αγαθό που εξυπηρετεί ιδιαίτερα συμφέροντα του προσώπου.

Ωστόσο, η ύπαρξη των άυλων αγαθών ως ιδιαίτερης κατηγορίας εννόμων αγαθών δεν γινόταν ανέκαθεν δεκτή. Στο χώρο της οικονομικής επιστήμης και στην προσπάθεια κάποιων οικονομολόγων να αντικρούσουν την θεωρία που ήθελε και τα ασώματα αντικείμενα ως αυτοτελή οικονομικά αγαθά υποστηρίχθηκαν δύο απόψεις.

Η μία άποψη υποστήριζε ότι όλα τα ανθρώπινα δημιουργήματα, τόσο τα υλικά όσο και τα άυλα, αποτελούν συνδυασμό ύλης και πνεύματος, με την έννοια ότι αυτά που θεωρούνται υλικά δεν μπορούν να παραχθούν χωρίς κάποια πνευματική προσπάθεια και αυτά που θεωρούνται άυλα δεν μπορούν να γίνουν κοινωνικά χρήσιμα, αν δεν εκφραστούν με υλικά μέσα. Κατά την άποψη αυτή, η υπεροχή του υλικού ή πνευματικού στοιχείου δεν δικαιολογεί την διάκριση ανάμεσα σε άυλα και υλικά αγαθά.

Άλλη άποψη, που κινήθηκε προς την ίδια κατεύθυνση, απέρριψε δηλαδή την ύπαρξη των άυλων αγαθών ως ξεχωριστής κατηγορίας αγαθών παρατήρησε ότι το έργο της ανθρώπινης διάνοιας δεν συνιστά μέρος της αντικειμενικής πραγματικότητας αλλά

ενέργεια του ανθρώπινου πνεύματος και τέτοια ενέργεια είναι και η απήχρησή τους σ' εκείνους που μεταδίδεται. Ως εκ τούτου, το έργο της ανθρώπινης διάνοιας δεν δύναται να αποτελέσει από μόνο του αντικείμενο δικαίου. Αντικείμενο δικαίου αποτελεί μόνο το πράγμα στο οποίο ενσωματώνεται το έργο αυτό. Μάλιστα, ο υλικός αυτός φορέας ικανοποιεί άμεσα το δημιουργό, με την έννοια ότι αποφέρει σ' αυτόν οικονομικά οφέλη με την παραγωγή ή την εμπορία του και έμμεσα το κοινό στο μέτρο που αυτό το χρησιμοποιεί και γενικότερα, που ικανοποιεί κάποιες υλικές ή αισθητικές ανάγκες.

Οι παραπάνω απόψεις υποστηρίζονταν κυρίως από οικονομολόγους και απέβλεπαν στην οικονομική σημασία των αγαθών. Η νομική επιστήμη όμως ενδιαφέρεται για την έννομη προστασία των άυλων αγαθών, την οποία δεν υπηρετεί η εννοιολογική εξίσωση των άυλων αγαθών προς τα υλικά. Εξάλλου, ο υλικός φορέας έχει αξία ανταλλαγής όχι μόνο για το δημιουργό αλλά και για το κοινό. Το δικαίωμα που ανήκει αποκλειστικά στον πρωτουργό δεν έχει ως αντικείμενο τον υλικό φορέα αλλά το προϊόν της ανθρώπινης διάνοιας που ενσωματώνεται σ' αυτόν. Κοινωνικά χρήσιμος δεν είναι τόσο ο υλικός φορέας από μόνος του, όσο το προϊόν της διάνοιας· απλά μέσω του υλικού φορέα αξιοποιείται η κοινωνική του χρησιμότητα, υλοποιείται η κοινωνική του αξία. Συνεπώς, το δίκαιο πρέπει να προστατεύσει όχι τον υλικό φορέα καθαυτό αλλά την ιδέα που αυτός ενσωματώνει, το προϊόν της διάνοιας κατατάσσοντας το ανάμεσα στα έννομα αγαθά³⁶.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, αντικείμενο του δικαιώματος επί του domain name είναι ένα άυλο αγαθό, ήτοι η ικανότητα των αλφαριθμητικών στοιχείων να επιτρέπουν στον φορέα τους να χρησιμοποιεί τα πρωτόκολλα και τις υπηρεσίες του Διαδικτύου και ιδίως να εξατομικεύουν τον μεμονωμένο ηλεκτρονικό υπολογιστή ή το δίκτυο αυτών, που ανήκει στον φορέα του domain name, από το σύνολο των μεμονωμένων υπολογιστών ή των δικτύων που είναι συνδεδεμένα με το Διαδίκτυο. Εν προκειμένω, τα αλφαριθμητικά στοιχεία, τα οποία συνιστούν το σημείο αποτελούν τον υλικό φορέα στον οποίο ενσωματώνεται η βασική λειτουργία του domain name, η ικανότητα εξατομίκευσης του ηλεκτρονικού υπολογιστή ή του δικτύου αυτών.

Βέβαια, η φύση του domain name ως άυλου αγαθού δεν αρκεί για να ενταχθεί στα άυλα αγαθά του δικαίου της διανοητικής ιδιοκτησίας διότι δεν φαίνεται να πληρούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τελευταίων. Παρόλ' αυτά, υπάρχει η τάση

³⁶ Αντωνόπουλος Β., Βιομηχανική Ιδιοκτησία, 2005², 134 επ • Παμπούκης Κ., Το δίκαιον των διακριτικών γνωρισμάτων, 1965, 124 επ.

διεθνώς «να διευρυνθούν» τα παραδοσιακά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας με νέα δικαιώματα.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται σκόπιμο να εξετάσουμε τις διαφορές και ομοιότητες του domain name με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Είναι κοινώς αποδεκτό ότι τα έργα επιστήμης ή τέχνης ικανοποιούν επιστημονικές ή αισθητικές ανάγκες του δημιουργού, οι εφευρέσεις και γενικά οι τεχνικές δημιουργίες θεραπεύουν τεχνικές ανάγκες και το δικαίωμα στα διακριτικά γνωρίσματα επιτελεί λειτουργία εξατομικευτική και διακρίνει το πρόσωπο και τα μέσα της οικονομικής του δραστηριότητας στις συναλλαγές. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι, το domain name ταυτίζεται περισσότερο με τα διακριτικά γνωρίσματα και όχι με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας αφενός γιατί δεν καλύπτει επιστημονικές και αισθητικές ανάγκες του ανθρώπου και αφετέρου γιατί είναι δύσκολο να υπαχθεί στην έννοια του έργου, αφού πρόκειται για ηλεκτρονική διεύθυνση στο Διαδίκτυο που δεν καλύπτει το κριτήριο της πρωτοτυπίας. Περαιτέρω, με την εκχώρηση του domain name δεν αναγνωρίζεται κάποια εφευρετική ιδέα, η οποία να καλύπτει υλική ανάγκη. Το domain name δεν είναι μέσο προς επίτευξη ενός τεχνικού αποτελέσματος γιατί για την χρήση υπηρεσιών και πρωτοκόλλων του Διαδικτύου σημασία έχει η IP διεύθυνση, στην οποία αντιστοιχεί το domain name και όχι αυτό καθ' εαυτό το domain name.

Επομένως, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι τα domain names ομοιάζουν περισσότερο με τα διακριτικά γνωρίσματα αφού η βασική τους λειτουργία είναι η εξατομικευτική. Η διαφορά τους συνίσταται στο ότι το domain name και ο υπολογιστής, τον οποίο εξατομικεύει δεν χρησιμοποιούνται απαραίτητα στο πλαίσιο των συναλλαγών αλλά μπορεί να χρησιμοποιούνται από φυσικό πρόσωπο στις διαπροσωπικές του σχέσεις, από ελεύθερους επαγγελματίες κ.λπ. Ωστόσο, οι συναλλαγές αποτελούν στοιχείο της έννοιας των διακριτικών γνωρισμάτων, εντός των ορίων των οποίων το διακριτικό γνώρισμα υπάρχει για να προσδιορίσει την οικονομική δραστηριότητα του προσώπου ή τα μέσα που χρησιμοποιεί αυτό κατά την άσκησή της. Κατά συνέπεια, το domain name δεν αποτελεί ab initio διακριτικό γνώρισμα, δεν αποκλείεται όμως, να εξελιχθεί σε διακριτικό γνώρισμα εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που θέτει το ισχύον δίκαιο.

Παραπέρα, το domain name όπως και τα άλλα αγαθά της βιομηχανικής ιδιοκτησίας δεν αποτελούν στοιχείο της προσωπικότητας του φορέα τους αλλά αυτοτελή αγαθά. Εξάλλου με την καθιέρωση της δυνατότητας μεταβίβασης του domain name και της παραχώρησης άδειας χρήσης σε τρίτους, το δικαίωμα αυτό αποσυνδέεται από το

πρόσωπο του δικαιούχου του και παύει να θεωρείται δικαίωμα προσωποπαγές. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ακόμη μια ομοιότητα του domain name με τα άυλα αγαθά της διανοητικής ιδιοκτησίας. Τα άυλα αγαθά παράγονται ως λειτουργία του ανθρώπινου πνεύματος και μεταδίδονται από άνθρωπο σε άνθρωπο για να επιτελέσουν τον προορισμό τους. Το domain name, επίσης, μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο χωρίς να αλλοιώνεται η ουσία του, όντας εφικτή η απεριορίστως επαναλαμβανόμενη χρήση του³⁷.

2. Η περιουσιακή διάσταση του domain name

Στη σύγχρονη συναλλακτική πραγματικότητα το domain name αποτελεί βασική προϋπόθεση για το ηλεκτρονικό εμπόριο και ενσωματώνει οικονομική αξία, ενίοτε και αυτόνομη σε σχέση με το σήμα το οποίο είναι δυνατόν να περιέχει. Το άυλο αυτό αγαθό που εμφανίστηκε στον κόσμο του Διαδικτύου, αρχικά ως κωδικός για την επικοινωνία των υπολογιστών μεταξύ τους, απέκτησε τεράστια επιχειρηματική σημασία εξαιτίας της εμπορευματοποίησης του Διαδικτύου και ανυψώθηκε σε εμπορικό αγαθό οικονομικά εκμεταλλεύσιμο. Πρόκειται δηλ. για ένα *suí generis* δικαίωμα περιουσιακής φύσης³⁸, το οποίο μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αγοραπωλησίας, μίσθωσης, κατάσχεσης και πλειστηριασμού ενώ ακόμα πιο τολμηρή αλλά μολαταύτα υλοποιήσιμη ακούγεται η ιδέα της σύστασης εμπράγματης ασφάλειας για τη λήψη δανείου.

Αν και ο προσδιορισμός της τιμής ενός domain name δεν είναι εύκολος καθώς πρόκειται για άυλο περιουσιακό στοιχείο, του οποίου η αξία είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθεί³⁹, εντούτοις υπάρχουν κάποιοι παράγοντες που καθορίζουν την αγοραία αξία του σε γενικές γραμμές. Οι πιο σημαντικοί από αυτούς είναι οι εξής⁴⁰:

- 1) Ο αριθμός των χαρακτήρων ενός domain name. Εδώ ισχύει ο κανόνας «the shorter the better». Συνήθως, το μικρότερο αξίζει και περισσότερο καθώς είναι ευκολότερο κάποιος να το γράψει, να το θυμάται και να το προωθήσει όπου χρειάζεται.
- 2) Αν το domain name περιλαμβάνει σύμβολα και παύλες, τότε η αξία του μειώνεται αισθητά

³⁷ Ξουραφά (2006), 199 επ.

³⁸ Ο Ρόκας χαρακτηρίζει τα domain names ως «ιδιόρρυθμα περιουσιακά δικαιώματα». Βλ. Ρόκα Ν., Βιομηχανική Ιδιοκτησία 2004, 86• Αντωνόπουλο Β, Βιομηχανική Ιδιοκτησία 2005², 340

³⁹ Μάλαμας Φ., Η φορολόγηση του domain name, ΔΕΕ 2001,1216

⁴⁰ Βλ. <http://www.hostguide.gr/wiki/domain-names/9-aksia-enos-domain-name>

- 3) Η κατάληξη ενός domain name (δηλαδή το TLD του, top level domain) αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα με το .com να κατέχει την πρώτη και δημοφιλέστερη θέση.
- 4) Ένα όνομα παίρνει επίσης αξία από το πόσο εύηχο είναι. Όσο ευκολότερα προφέρεται τόσο πιο εύχρηστο και ευκολομνημόνευτο είναι.
- 5) Το ιστορικό ενός domain name. Αν το domain name χρησιμοποιούνταν από μία δημοφιλή ιστοσελίδα, τότε η αξία του ανεβαίνει. Αν χρησιμοποιούνταν για κάποια αδύναμη/αμφιλεγόμενη ιστοσελίδα ή για spamming τότε η αξία του μειώνεται αισθητά.
- 6) Ένας άλλος παράγοντας που δίνει αξία σε ένα domain name είναι κατά πόσο είναι εμπορικό ως ονομασία. Μια εμπορική (brandable) ονομασία μπορεί ευκολότερα να αποδώσει σε μια διαφημιστική καμπάνια. Domain names που είναι πιο εφαρμόσιμα ως λέξεις για την πώληση αγαθών και υπηρεσιών έχουν μεγαλύτερη αξία (π.χ. ονόματα που περιλαμβάνουν την λέξη sales).
- 7) Εξαιρετικά δημοφιλή είναι και τα περιγραφικά ονόματα χώρου π.χ. το όνομα χώρου business.com πωλήθηκε στην τιμή των 7,5 εκ. δολαρίων
- 8) Ακόμη, η αξία ενός domain name καθορίζεται και από την δυναμική που θα μπορούσε να έχει σε επίπεδο μηχανών αναζήτησης (search engines), αν στο μέλλον αυτό γίνει ιστοσελίδα. Έτσι, ένα domain name που δύναται να έχει μεγάλη κινητικότητα (traffic & ranking) κερδίζει μεγάλη αξία.
- 9) Τέλος, η ύπαρξη εναλλακτικών ονομασιών που μπορούν να περιγράψουν καλύτερα το νόημα ενός domain name περιορίζουν σημαντικά την αξία του. (πχ μια ιστοσελίδα με όνομα computeraid.gr μπορεί να περιγραφεί καλύτερα ως pcaid.gr).

3. Το domain name ως απόλυτο δικαίωμα

Με την εκχώρηση του domain name, ο φορέας αποκτά αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης του και ως γνωστόν η αποκλειστικότητα στη χρήση καθιστά το δικαίωμα απόλυτο. Ως απόλυτο και αποκλειστικό, το δικαίωμα στο domain name, παρέχει στο φορέα του οριοθετημένες από το νόμο θετικές και αρνητικές εξουσίες, οι οποίες ισχύουν erga omnes.

Οι θετικές εξουσίες που παρέχει το δικαίωμα επί του domain name είναι τρεις: η αποκλειστική χρήση του domain name από το ίδιο τον φορέα, η παραχώρηση άδειας χρήση σε τρίτο είτε του domain name per se είτε των υποεπιπέδων του και η μεταβίβασή

του σε τρίτο. Οι αρνητικές εξουσίες του φορέα του domain name απαριθμούνται στο άρθρο 4 παρ. 3 του ΚΔΕΟΧ.

Το δικαίωμα στο domain name ως απόλυτο δικαίωμα υπόκειται σε δημοσιότητα και ειδικότερα, λόγω της ηλεκτρονικής του φύσης, δημοσιεύεται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, στο Μητρώο. Έτσι, με τη δημοσίευση ολοκληρώνεται και η διαδικασία της εκχώρησής του.⁴¹

4 . Ο διακριτικός χαρακτήρας του domain name

Στα πρώτα στάδια ενασχόλησης της νομικής επιστήμης με τα domain names, υποστηρίχθηκε ότι το domain name δεν μπορεί να έχει χαρακτήρα διακριτικού γνωρίσματος και ότι είναι απλή ηλεκτρονική διεύθυνση που παρέχει το πολύτιμο εισιτήριο εισόδου στο Διαδίκτυο και εκμεταλλεύσεως των δυνατοτήτων του.⁴² Επομένως, η πρώτη αντιμετώπιση του domain name από τη θεωρία και τη νομολογία εστίαζε μόνο στην τεχνική λειτουργία του, την εξατομίκευση του υπολογιστή⁴³.

Συγκεκριμένα, για την επικοινωνία μεταξύ των ηλεκτρονικών υπολογιστών που είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο απαιτείται η ύπαρξη μιας ηλεκτρονικής διεύθυνσης, ενός πολυψήφιου αριθμού (αριθμού IP-Internet Protocol Number) που είναι μοναδικός σε όλο το δίκτυο. Επειδή, όμως, οι μακροσκελέστατοι αυτοί αριθμοί είναι δυσκολομνημόνευτοι χρησιμοποιείται το σύστημα DNS (Domain Name System) που μετατρέπει («μεταφράζει») τους αριθμούς αυτούς σε ευκολομνημόνευτες λέξεις. Με βάση αυτό, σε κάθε διεύθυνση αποδίδεται ένα συμβολικό όνομα, το domain name, το οποίο πρέπει να πληκτρολογήσει κανείς στο αντίστοιχο πρόγραμμα του υπολογιστή του,

⁴¹Ξουραφά (2006), 204• Χαρίση-Στάμου Η., Η διαδικασία κτήσεως του δικαιώματος στο σήμα, 1998, 39

⁴² Μαρίνος Μ.-Θ., Δίκαιο Σημάτων, 2007, 196

⁴³ Η πρώτη ελληνική απόφαση, στην οποία το domain name χαρακτηρίστηκε ως «μνημονική ονομασία» και αντιμετωπίστηκε ως απλή διεύθυνση Διαδικτύου ήταν η ΜΠΘ 7569/1997, ΕπισκεΔ 2001, 237

⁴⁴ Ιγγλεζάκης Ι., Δίκαιο της πληροφορικής, 2008², 83

για να αποκτήσει πρόσβαση στις πληροφορίες που διαθέτει στο δίκτυο ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, στον οποίο αντιστοιχεί η διεύθυνση αυτή⁴⁴.

Εξαιτίας μάλιστα της μοναδικότητάς του, υποστηρίχθηκε ότι το domain name, ομοιάζει με αριθμό τηλεφώνου ή φαξ. Ωστόσο, η εξομοίωση αυτή δεν είναι ορθή διότι παραβλέπει μια σημαντική διαφορά. Ενώ στην αίτηση για παραχώρηση domain name, ο ενδιαφερόμενος είναι σε θέση να επιλέξει ελεύθερα την ένδειξη που επιθυμεί, δεν ισχύει το ίδιο στην περίπτωση του τηλεφωνικού αριθμού, ο οποίος δίδεται χωρίς τη δυνατότητα επιλογής⁴⁵.

Στην πορεία όμως εγκαταλείφθηκε η άποψη που αναγνώριζε μόνο την τεχνική λειτουργία του domain name και πλέον έχει επικρατήσει η άποψη τόσο στη θεωρία όσο και στη νομολογία⁴⁶ ότι το domain name επιτελεί και λειτουργίες διακριτικού γνωρίσματος, όταν χρησιμοποιείται ως τέτοιο.

Υποστηρίζεται λοιπόν ότι, όταν ο χρήστης πληκτρολογεί το domain name σε μια μηχανή αναζήτησης ή στο πεδίο της ηλεκτρονικής διεύθυνσης πάνω από την ιστοσελίδα, δεν επιδιώκει να επικοινωνήσει με έναν υπολογιστή, ένα μηχάνημα, αλλά προσδοκά να βρεθεί σε συγκεκριμένο διαδικτυακό τόπο, όπου μπορεί να βρει πληροφορίες σχετικά με την επιχείρηση και τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της, να συμβληθεί μαζί της και να αγοράσει προϊόντα ή να λάβει υπηρεσίες για την ικανοποίηση αναγκών του⁴⁷. Ο υπολογιστής είναι απλά το μέσο που επιτρέπει την επικοινωνία μεταξύ χρήστη και κατόχου της ιστοσελίδας. Ο χρήστης δεν ενδιαφέρεται ως εκ τούτου για τον αριθμό που διαφοροποιεί έναν υπολογιστή από τους άλλους υπολογιστές, αλλά για τον λεκτικό συνδυασμό που του επιτρέπει τη σύνδεση ενός υπολογιστή με ένα πρόσωπο και τη διαφοροποίηση ενός κατόχου ιστοσελίδας από τους υπόλοιπους κατόχους ιστοσελίδων⁴⁸.

Μάλιστα, για τα ηλεκτρονικά καταστήματα η σημασία απόκτησης ενός domain name όμοιου με τον διακριτικό τίτλο της επιχείρησης στον φυσικό κόσμο είναι κάτι

⁴⁵ Ανθιμος Α., Η διασφάλιση των διακριτικών γνωρισμάτων στο Διαδίκτυο- Ο κίνδυνος από τα domain names, ΕπισκΕΔ 2000, 598-599

⁴⁶ ΜΠρΣυρ 637/1999, ΔΕΕ 2009, 1278 επ• ΜΠρΑθ 9485/2000 ΕπισκΕΔ 2000,1095•ΜΠρΛασ 496/2000, ΧρΙΔ 2001, 80•ΜΠρΑθ 1318/2001, ΔΕΕ 2001, 994•ΜΠρΠατρ 868/2001, ΔΕΕ 2001, 711•ΠΠρΑθ 3359/2003, ΕΕμπΔ , 695

⁴⁷ Ξουραφά, (2006), 239 επ

⁴⁸ Τουντόπουλος/Χατζόπουλος, (2001), 28 επ

περισσότερο από εμφανής καθώς μέσω αυτών επιτυγχάνεται η σύνδεση «στα μάτια του καταναλωτικού κοινού» του ηλεκτρονικού καταστήματος με την εν γένει δραστηριότητα της επιχείρησης στον φυσικό κόσμο. Έτσι, τα domain names, αναπτύσσουν «μια δευτερεύουσα επικοινωνιακή λειτουργία» και μεταβάλλονται σε στρατηγικής σημασίας εργαλεία για το Διαδικτυακό μάρκετινγκ, πολλώ μάλλον εφόσον μόνο μέσω αυτών επιτυγχάνεται η διενέργεια του ηλεκτρονικού εμπορίου⁴⁹.

Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινιστεί ότι, η καταχώρηση ενός domain name δεν συνεπάγεται αυτόματα και απόκτηση δικαιώματος σε διακριτικό γνώρισμα. Αυτό προβλέπεται ρητά στο άρθρο 4 παρ. 9 του ΚΔΕΟΧ που ορίζει ότι ο φορέας του domain name δεν αποκτά από την εκχώρησή του «και δικαίωμα διακριτικού γνωρίσματος επί επιχείρησης, προϊόντων ή υπηρεσιών που προσφέρει» αλλά αυτό αποκτάται «σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις που αφορούν την απόκτησή τους». Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι ένα domain name δύναται να αναχθεί σε διακριτικό γνώρισμα μόνο εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτει το ισχύον δίκαιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Επομένως, για την κτήση δικαιώματος διακριτικού γνωρίσματος του ουσιαστικού συστήματος επί του domain name απαιτείται η χρήση ή η επικράτησή του στις συναλλαγές, ενώ για την κτήση δικαιώματος σήματος απαιτείται η καταχώρησή του σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2239/94.

Όμως συχνά το domain name ενσωματώνει είτε την επωνυμία μιας επιχείρησης, είτε το σήμα της είτε άλλο διακριτικό της γνώρισμα. Σε αυτές τις περιπτώσεις το διακριτικό γνώρισμα θα είναι βέβαια της μορφής www.everest.com.gr αλλά η λέξη «everest» θα αποτελεί η ίδια σήμα με το οποίο η επιχείρηση δραστηριοποιείται στον υλικό κόσμο. Ερωτάται επομένως αν η προσθήκη των λέξεων www στην αρχή ενός *υπάρχοντος* διακριτικού γνωρίσματος και της κατάληξης .gr (ή και .com.gr) στο τέλος του το διαφοροποιούν τόσο, ώστε να αποτελεί νέο διακριτικό γνώρισμα. Η απάντηση είναι ότι σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η προστασία ανατρέχει στον χρόνο απόκτησης του παλαιότερου διακριτικού γνωρίσματος, αφού στην ουσία πρόκειται για την ίδια «εξατομικευτική» λειτουργία στις συναλλαγές, ανεξαρτήτως των –τεχνικών- απαιτήσεων του Διαδικτύου (www πριν και κατάληξη στο τέλος κάθε ηλεκτρονικής διεύθυνσης).

Συνοψίζοντας λοιπόν τα όσα ανωτέρω ειπώθηκαν, η νομική μεταχείριση των domain names έχει ως εξής: από την εκχώρησή τους προστατεύονται αυτοτελώς ως ηλεκτρονικές διευθύνσεις, αποκλείοντας δηλαδή την απόκτηση από τρίτον άλλης ακριβώς ίδιας. Ταυτόχρονα με την εκχώρησή τους και εφόσον αυτές αντιστοιχούν σε ήδη

⁴⁹ Δελούκα-Ιγγλέση (2005), 44-45

υπάρχοντα διακριτικά γνωρίσματα επιχειρήσεων του υλικού κόσμου, καθίστανται διακριτικά γνωρίσματα των επιχειρήσεων αυτών και ανατρέχουν στον χρόνο απόκτησης του οικείου, μη ηλεκτρονικού, διακριτικού γνωρίσματος. Αντίθετα, αν δεν αντιστοιχούν σε προγενέστερα διακριτικά γνωρίσματα επιχειρήσεων του υλικού κόσμου, τότε καθίστανται διακριτικά γνωρίσματα της επιχείρησης που λειτουργεί τον Διαδικτυακό Τύπο, μόνο με την χρήση και καθιέρωσή τους στις συναλλαγές, εφόσον δηλαδή αναπτύξουν πράγματι σημαντική on-line συναλλακτική δραστηριότητα⁵⁰.

⁵⁰ Παπακωνσταντίνου Ε., Νομικά θέματα πληροφορικής, 2006, 389 επ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ : Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ DOMAIN NAME

Όπως κάθε εξουσιαστικό δικαίωμα, έτσι και το δικαίωμα επί του domain name, εντάσσει το άυλο αγαθό στην περιουσία ορισμένου προσώπου και παρέχει στο φορέα του την εξουσία να το εκμεταλλεύεται με οποιοδήποτε νόμιμο τρόπο και να παίρνει από αυτό κάθε ωφέλεια που μπορεί να του προσφέρει. Οι εξουσίες, που θα εξεταστούν στο κεφάλαιο αυτό είναι η χρησιμοποίηση του domain name από τον ίδιο το δικαιούχο, η μεταβίβασή του σε τρίτο και η παραχώρηση αδειών χρήσης είτε του ίδιου του domain name είτε των υπο-επιπέδων του (sub-domains).

1. Δικαίωμα χρήσης του domain name

1.1. Θετικό περιεχόμενο του δικαιώματος χρήσης

Με την εκχώρηση του domain name ο φορέας αποκτά αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης των αλφαριθμητικών στοιχείων που έχει δηλώσει στην αίτηση εκχώρησης με αποκλειστικό σκοπό τη χρήση πρωτοκόλλων ή υπηρεσιών Διαδικτύου. Το δικαίωμα όμως αυτό δεν αφορά σε ολόκληρο το domain name, διότι επί του Κοινόχρηστου δεν αποκτάται αποκλειστικό δικαίωμα (άρθρο 4 παρ. 1) και κατά μείζονα λόγο ούτε επί του TLD «.gr». Για παράδειγμα, οι φορείς των domain names «nike.gr» και «nike.com.gr» αποκτούν αποκλειστικό δικαίωμα επί του σημείου «nike» μόνο.

Αντίθετα, το δικαίωμα δεν περιορίζεται μόνο στα αλφαριθμητικά στοιχεία της αίτησης αλλά επεκτείνεται και στην πεζή και άτονη μορφή τους, όταν το μεταβλητό πεδίο του domain name αποτελείται από ελληνικούς χαρακτήρες. Για παράδειγμα, αν ο φορέας είχε ζητήσει στην αίτησή του την εκχώρηση του domain name «τράπεζα.gr» εκχωρείται ταυτόχρονα και το domain name «τραπεζα.gr».

Επίσης, με την εκχώρηση δεσμεύονται αυτόματα για το φορέα οι μορφές του domain name που προέρχονται από τον συνδυασμό της πεζής μορφής χωρίς σημεία στίξης με σημεία στίξης σε διαφορετικά σημεία από αυτά της μορφής που έχει δηλώσει ο φορέας στην αίτηση εκχώρησης. Οι μορφές αυτές του domain name δεσμεύονται για τον φορέα, αλλά δεν περιλαμβάνονται στην ατομική διοικητική πράξη εκχώρησης του domain name και δεν ενεργοποιούνται, παρά μόνο κατόπιν υποβολής αιτήματος του φορέα προς την ΕΕΤΤ, η οποία τα ενεργοποιεί χωρίς να εκδίδει σχετική απόφαση.

Ακόμη, με την εκχώρηση δεσμεύονται για τον φορέα τα ομόγραφα domain names. Για παράδειγμα, το domain name «nokia.gr» δεσμεύει και τα ομόγραφα «νόκια.gr» και «νοκία.gr». Τα δεσμευμένα ομόγραφα domain names ενεργοποιούνται, επίσης, με την υποβολή αίτησης από τον φορέα προς την ΕΕΤΤ, χωρίς την έκδοση απόφασης.

Επιπρόσθετα, ο φορέας, σε αντίθεση με το σήμα, αποκτά ex lege δικαίωμα επέκτασης του domain name, ήτοι δημιουργίας κι άλλων επιπέδων στο ίδιο domain name, επί των οποίων δεν αποκτά αποκλειστικό δικαίωμα, καθώς δεν αποτελούν αντικείμενο εκχώρησης από την ΕΕΤΤ, αλλά προϊόν δικής του σύνθεσης, εφ' όσον διαθέτει την υποδομή προς τούτο. Για παράδειγμα ο δικαιούχος του toyota.com συνθέτει το yaris.toyota.com .

Τέλος, το δικαίωμα που αποκτά ο φορέας περιλαμβάνει, και το αποκλειστικό δικαίωμα υποβολής αίτησης εκχώρησης για το ίδιο domain name και τις δεσμευμένες μορφές του μέχρι και την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία λήξης του (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. γ')⁵¹.

1.2. Αρνητικό περιεχόμενο του δικαιώματος χρήσης

Οι αρνητικές εξουσίες του φορέα του domain name απαριθμούνται στο άρθρο 4 παρ. 3 του ΚΔΕΟΧ. Ειδικότερα ο φορέας έχει εξουσία να απαγορεύει σε οποιονδήποτε τρίτο να προβαίνει χωρίς τη συναίνεσή του, στη χρήση όμοιου domain name.

Επίσης, έχει δικαίωμα να απαγορεύει τη χρήση α) του δευτέρου πεδίου του domain name του, όταν το domain name που του έχει εκχωρηθεί από την ΕΕΤΤ είναι δευτέρου επιπέδου, για τον σχηματισμό domain name τρίτου επιπέδου (π.χ. ο φορέας του domain name «adidas.gr» είναι δυνατόν να απαγορεύσει τον σχηματισμό και τη λειτουργία του domain name «sports.adidas.gr») ή β) του τρίτου πεδίου του domain name του, όταν το domain name που του έχει εκχωρηθεί από την ΕΕΤΤ είναι τρίτου επιπέδου, για τον σχηματισμό domain name επόμενου επιπέδου (π.χ. ο φορέας του domain name «adidas.com.gr» δύναται να απαγορεύσει τον σχηματισμό και τη λειτουργία του domain name «sports.adidas.com.gr»).

Η αρνητική εξουσία του φορέα του domain name περιορίζεται από το άρθρο 4 παρ. 2 του ΚΔΕΟΧ ως εξής:

α. Ο φορέας domain name δευτέρου επιπέδου δεν δύναται να εμποδίσει την εκχώρηση domain name τρίτου επιπέδου, του οποίου μόνο το τρίτο επίπεδο είναι μεταβλητό πεδίο

⁵¹ Ξουραφά (2006), 205-206

αποτελούμενο από όμοιους αλφαριθμητικούς χαρακτήρες με αυτούς που σχηματίζουν το δεύτερο πεδίο του δικού του domain name. Έτσι, ο φορέας του domain name «adidas.gr» δεν μπορεί να εμποδίσει την εκχώρηση του «adidas.com.gr».

β. Ο φορέας domain name τρίτου επιπέδου, του οποίου μόνο το τρίτο επίπεδο είναι μεταβλητό πεδίο, δεν δύναται να εμποδίσει την εκχώρηση domain name δευτέρου επιπέδου, του οποίου το μεταβλητό πεδίο αποτελείται από όμοιους αλφαριθμητικούς χαρακτήρες με εκείνους που συνθέτουν το τρίτο πεδίου του δικού του domain name. Επομένως, ο φορέας του domain name «adidas.com.gr» δεν μπορεί να εμποδίσει την εκχώρηση του «adidas.gr»

γ. Ο φορέας domain name τρίτου επιπέδου, του οποίου μόνο το τρίτο επίπεδο είναι μεταβλητό πεδίο δεν δύναται να εμποδίσει την εκχώρηση domain name τρίτου επιπέδου του οποίου μόνο το τρίτο επίπεδο είναι μεταβλητό πεδίο αποτελούμενο από όμοιους αλφαριθμητικούς χαρακτήρες, εφ' όσον το δεύτερο επίπεδο των δύο domain names αποτελείται από διαφορετικά Κοινόχρηστα. Έτσι, ο φορέας του domain name «adidas.com.gr» δεν δύναται να εμποδίσει την εκχώρηση του «adidas.edu.gr».

Οι ανωτέρω περιορισμοί της αρνητικής εξουσίας του φορέα, αίρονται όταν είναι δικαιούχος άλλου δικαιώματος επί του σημείου, από το οποίο αποτελείται το domain name, π.χ. δικαίωμα στην προσωπικότητα, διακριτικού γνωρίσματος κλπ ώστε δύναται να εμποδίσει την εκχώρηση του domain name σε τρίτο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις προστασίας του δικαιώματος αυτού⁵².

2. Μεταβίβαση

2.1. Γενικά

Κοινό γνώρισμα όλων των απόλυτων δικαιωμάτων πάνω σε άυλα αγαθά είναι ότι προήλθαν από το πρωταρχικό, αμεταβίβαστο γενικότερο δικαίωμα της προσωπικότητας και ανεξαρτητοποιήθηκαν, καθώς έγινε σταδιακά δεκτή η αυτοτελής μεταβίβασή τους⁵³. Έτσι και το domain name, αρχικά αποτελούσε έκφραση της προσωπικότητας του δικαιούχου και δεν μπορούσε να μεταβιβαστεί⁵⁴.

⁵² Ξουραφά (2006), 210 επ

⁵³ Χριστοδούλου Κ., Σημειώσεις στη γενική θεωρία των άυλων αγαθών, ΔιΜΕΕ, 2007, 180 επ

⁵⁴ Βλ. Παμπούκη (1965), 114 επ

Πράγματι, η απόφαση που εξέδωσε το 1999 η ΕΕΤ, για τη διαχείριση ονομάτων Internet του domain name .gr όριζε ότι «τα ονόματα χώρου που είναι καταχωρημένα είτε από φυσικά είτε από νομικά πρόσωπα, έχουν προσωποπαγή και αμεταβίβαστο χαρακτήρα, πλην των περιπτώσεων κληρονομικού δικαιώματος στην περίπτωση φυσικών προσώπων, καθολικής διαδοχής φορέα, συγχώνευσης, εξαγοράς, μεταβίβασης σήματος, το οποίο είναι καταχωρημένο και ως domain name»⁵⁵. Κατά συνέπεια, η μεταβίβαση ονόματος χώρου ήταν η εξαίρεση στο γενικό κανόνα του αμεταβιβάστου.

Στη συνέχεια, όμως, η θεωρία της προσωποικότητας εγκαταλείφθηκε και τη θέση της πήρε η θεωρία περί εξουσιαστικού δικαιώματος. Σύμφωνα με αυτή, που είναι κρατούσα σήμερα, η έννομη τάξη εντάσσει το άυλο αγαθό στην περιουσία ενός προσώπου δημιουργώντας άμεσο νομικό δεσμό ανάμεσα στο πρόσωπο και στο άυλο αγαθό, παρόμοιο με το δεσμό της κυριότητας πάνω στο πράγμα.⁵⁶ Έτσι και το domain name, το νέο αυτό άυλο αγαθό που δημιούργησε η τεχνολογική εξέλιξη, απέκτησε τεράστια οικονομική αξία και δεν άργησε να αναγνωριστεί ως περιουσιακό δικαίωμα, το οποίο δύναται να μεταβιβαστεί.

Σήμερα, η μεταβίβαση του domain name προβλέπεται ρητά στο άρθρο 14 της Απόφασης που εξέδωσε η ΕΕΤΤ με αριθμό 592/012/3-2-2011 και τιτλοφορείται Κανονισμός Διαχείρισης και Εκχώρησης Ονομάτων Χώρου (Domain Names) με κατάληξη .gr (εφεξής ΚΔΕΟΧ)⁵⁷. Μάλιστα, με την απόφαση αυτή, εισάγεται μία σπουδαία καινοτομία καθώς εκτός από τη μεταβίβαση με σύμβαση μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, προβλέπεται η δυνατότητα μεταβίβασης του domain name είτε με απόφαση της ΕΕΤΤ μετά από καταγγελία τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, είτε τέλος με αμετάκλητη δικαστική ή διαιτητική απόφαση εκτελεστή στην Ελλάδα, που εκδόθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ φορέα του domain name και δικαιούχου πανομοιότυπου διακριτικού γνωρίσματος.

⁵⁵ Ο περιορισμός αυτός είχε τεθεί για την παρεμπόδιση κακόπιστης καταχώρησης domain names με σκοπό τη μεταβίβασή τους στον νόμιμο δικαιούχο (cybersquatting).

⁵⁶ Βλ. για τη θεωρία περί εξουσιαστικού δικαιώματος σε Αντωνόπουλο (2005²), 139 επ και Παμπούκη (1965), 189 επ

⁵⁷ ΦΕΚ 593/Β/14-4-2011

2.2. Η εν ζωή μεταβίβαση ειδικότερα

2.2.1. Η μεταβίβαση του domain name με σύμβαση

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, αντικείμενο του domain name δεν είναι ένα ενσώματο αντικείμενο αλλά ένα άυλο αγαθό, δηλαδή το προϊόν της ανθρώπινης διάνοιας και όχι η υλική ενσωμάτωση του⁵⁸. Ως εκ τούτου, η μεταβίβαση του domain name δεν θα πρέπει να συγχέεται με τη μεταβίβαση του υλικού υποστρώματος, στο οποίο έχει ενσωματωθεί. Επίσης, με τη μεταβίβαση μεταβιβάζεται μόνο το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης του domain name, επειδή τα domain names χαρακτηρίζονται ως «πόροι του Ελληνικού Κράτους», δηλαδή δημόσια αγαθά υποκείμενα σε κρατικό έλεγχο, των οποίων μόνον η χρήση μπορεί να παραχωρηθεί στους ιδιώτες (άρθρο 12 κδ' ν. 3431/2006).⁵⁹

Όπως κάθε αντικείμενο υπό το καθεστώς του ΑΚ, έτσι και το domain name μεταβιβάζεται με το συνδυασμό ενοχικής και εκποιητικής δικαιοπραξίας.⁶⁰ Η υποσχετική δικαιοπραξία μπορεί να είναι πώληση δικαιώματος, εξασφαλιστική σύμβαση (καταπιστετευτική μεταβίβαση domain name), εταιρική εισφορά ή μέρος συμβάσεως με την οποία πωλείται επιχείρηση⁶¹. Με την πώληση, ο δικαιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάσει στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα επί του domain name και ο αγοραστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει το συμφωνημένο τίμημα. Επομένως, η πώληση του δικαιώματος επί του domain name είναι υποσχετική και ενοχική σύμβαση εκποίησης.

Η υποσχετική σύμβαση όμως, δεν μεταβιβάζει το περιουσιακό δικαίωμα, αλλά μόνο θεμελιώνει υποχρέωση για τη μεταβίβαση του. Με την εκποιητική δικαιοπραξία μεταβιβάζεται στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα επί του domain name και μαζί με αυτό μεταβιβάζονται οι δεσμευμένες μορφές του και τα ομόγραφα domain names. Συχνά, η υποσχετική και η αντίστοιχη εκποιητική σύμβαση συντελούνται συγχρόνως (συμβάσεις άμεσης εκτέλεσης). Αυτή η διαπίστωση καθιστά ακόμα πιο δύσκολη τη διάκριση μεταξύ των δύο αυτών συμβάσεων. Στην περίπτωση, μάλιστα, της πώλησης

⁵⁸ Λιακόπουλος Θ., Βιομηχανική Ιδιοκτησία, 2000⁵, 91

⁵⁹ Έχει υποστηριχθεί η άποψη ότι το δικαίωμα στο Όνομα Χώρου φαίνεται να διαμορφώνεται στο ελληνικό δίκαιο ως ένα *sui generis* είδος περιορισμένης προσωπικής μεταβιβαστής δουλείας πάνω στο Διαδίκτυο, κατά νομοθετικό εμπλουτισμό του *numerus clausus* της ΑΚ 973 βλ. Χριστοδούλου Κ., Επιτομή Ηλεκτρονικού Αστικού Δικαίου, 2008, 97

⁶⁰ Μαρίνος (2007), 224

⁶¹ Μαρίνος ο.π.

του δικαιώματος επί του domain name, η παραπάνω διάκριση είναι ακόμα πιο δυσχερής, επειδή το μεταβιβαζόμενο δικαίωμα δεν έχει ως αντικείμενο υλικό πράγμα, ώστε η παράδοση του τελευταίου να συνιστά την ειδοποιό διαφορά μεταξύ της υποσχετικής και της εκποιητικής σύμβασης.

Από την άλλη, τα άυλα αγαθά μπορούν να ενσωματωθούν σε υλικό υπόστρωμα, όμως κάθε μεταβίβαση του υλικού υποστρώματος δεν συνεπάγεται άνευ άλλου τινός και τη μεταβίβαση του δικαιώματος πάνω στο άυλο αγαθό. Η πώληση, λοιπόν πρέπει να διακρίνεται από τη μεταβίβαση. Η τελευταία οδηγεί στη διάθεση του δικαιώματος και έχει ως αιτία της την πρώτη, δηλαδή την υποσχετική σύμβαση της πώλησης⁶². Αν και η μεταβίβαση είναι αναπαιώδης δικαιοπραξία, η σχέση μεταξύ υποσχετικής και εκποιητικής δικαιοπραξίας είναι τόσο στενή, ώστε η ακυρότητα της πρώτης να συνεπάγεται και ακυρότητα της δεύτερης.

Κατά το παλαιό δίκαιο, είχε δημιουργηθεί το πρόβλημα αν η μεταβίβαση γίνεται με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Αστικού κώδικα για την εκχώρηση (άρθρο 470 ΑΚ) ή των διατάξεων για την μεταβίβαση της κυριότητας των κινητών πραγμάτων (άρθρα 1034 επ ΑΚ). Η δεύτερη άποψη που ήταν η κρατούσα αμφισβητήθηκε από ορισμένους συγγραφείς, κυρίως λόγω των ανεπιθύμητων πρακτικών συνεπειών που προκύπτουν από την αναλογική εφαρμογή του άρθρου 1036 ΑΚ για την καλόπιστη κτήση της κυριότητας κινητών πραγμάτων και της 1041 ΑΚ για την κτήση κυριότητας με χρησικτησία⁶³.

Έτσι, η μεταβίβαση του domain name, ρυθμίζεται από την ειδική διάταξη του άρθρου 14 του ΚΔΕΟΧ και συμπληρωματικά από τις διατάξεις των άρθρων 455 επ. ΑΚ περί εκχωρήσεως, στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 470 ΑΚ, αφού το δικαίωμα στο domain name δεν είναι δικαίωμα στο πράγμα, δηλαδή στον υλικό φορέα αλλά δικαίωμα σε άυλο αγαθό, που στερείται υλικής υπόστασης⁶⁴.

Τόσο η υποσχετική, που μπορεί να έχει διάφορη αιτία, όσο και η εκποιητική είναι τυπικές δικαιοπραξίες, δηλαδή απαιτείται έγγραφο ως συστατικός τύπος. Το έγγραφο μπορεί να είναι σε έντυπη ή σε ηλεκτρονική μορφή (άρθρο 14 παρ. 4 ΚΔΕΟΧ και ΑΚ 159). Πάντως, η μεταβίβαση δεν συντελείται από την τήρηση του εγγράφου αλλά από τη δημοσίευση του domain name σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, στο Μητρώο. Επομένως, η δημοσίευση έχει συστατικό και όχι απλώς δηλωτικό χαρακτήρα.

⁶² Γεωργιάδης Α., Ενοχικό Δίκαιο, Ειδικό μέρος, Τόμος Ι, 2004, 229 επ.

⁶³ Λιακόπουλος, (2000⁵), 92 επ.

⁶⁴ Αντωνόπουλος (2005²), 509

Τα εμπλεκόμενα στη μεταβίβαση μέρη είναι οι ενδιαφερόμενοι (συμβαλλόμενα μέρη), το Μητρώο και ο εκάστοτε αρμόδιος Καταχωρητής. Άρα, η σχέση που διαμορφώνεται είναι τριμερής. Αναλυτικότερα, οι ενδιαφερόμενοι (Μεταβιβάζων και Αποκτών) υποβάλλουν στον Καταχωρητή, Δήλωση Μεταβίβασης σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος Η' του παρόντος Κανονισμού, η οποία περιλαμβάνει τα εξής: i) Δήλωση του μεταβιβάζοντος ότι μεταβιβάζει το συγκεκριμένο όνομα χώρου στο ενδιαφερόμενο για τη μεταβίβαση πρόσωπο, ii) Δήλωση του αποκτώντος ότι αποδέχεται τη μεταβίβαση, iii) Βεβαίωση του αποκτώντος ότι α) όσα δηλώνει είναι ακριβή και αληθή, β) σε περίπτωση νομικού προσώπου ότι ο δηλών δεσμεύει το νομικό πρόσωπο, γ) σε περίπτωση ονομάτων χώρου τρίτου επιπέδου των οποίων μόνο το τρίτο επίπεδο είναι μεταβλητό, ότι φέρει την ιδιότητα που αντιστοιχεί σε φορείς στους οποίους δύναται να εκχωρηθεί το συγκεκριμένο κοινόχρηστο Όνομα χώρου⁶⁵. Η Δήλωση Μεταβίβασης, πρέπει να είναι σαφής, αμετάκλητη και να μην γίνεται υπό αίρεση ή όρο. Επιπλέον, πρέπει να συνοδεύεται από τα εκάστοτε προβλεπόμενα νόμιμα τέλη.⁶⁶

Εν συνεχεία, ο Καταχωρητής, που έχει τον ρόλο του μεσάζοντος στην όλη διαδικασία και δε συμβάλλεται με κανένα από τα μέρη προβαίνει με τη υποβολή της Δήλωσης σε έλεγχο νομιμότητας αυτής. Πράγματι, ο Καταχωρητής, με την υποβολή της Δήλωσης ελέγχει κατ' αρχάς εάν πληρούνται οι ως άνω προϋποθέσεις και επιπλέον εξακριβώνει ότι ο μεταβιβάζων είναι ο πραγματικός δικαιούχος του domain name είτε ελέγχοντας τον κωδικό εξουσιοδότησης ή/και άλλα δηλωτικά της ταυτότητας στοιχεία του (Α.Φ.Μ., αριθμός Α.Τ. κ.λ.π.) είτε μέσω της χρήσης προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό. Εάν πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, ο Καταχωρητής προωθεί την Δήλωση στο Μητρώο, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) ημερών από την υποβολή της.^{67 68}

⁶⁵ Άρθρο 14 παρ. 1 στοιχ. 1

⁶⁶ Άρθρο 14 παρ.1 στοιχ. 1 και 2

⁶⁷ Άρθρο 14 παρ. 1 στοιχ. 5

⁶⁸ Απόκλιση από την ανωτέρω διαδικασία προβλέπεται για το Όνομα Χώρου δευτέρου επιπέδου, του οποίου το μεταβλητό πεδίο ταυτίζεται με γεωγραφικό όρο που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα IB και για το κοινόχρηστο Όνομα Χώρου 3^{ου} επιπέδου με κατάληξη .gov.gr. Στην περίπτωση αυτή, η Δήλωση Μεταβίβασης προωθείται στο Μητρώο το αργότερο 30 ημέρες πριν την λήξη του Ονόματος χώρου με κατάληξη .gr. Εν συνεχεία, το Μητρώο εντός είκοσι (20) ημερών από την παραλαβή της Δήλωσης ερευνά εάν αυτή είναι ανυπόστατη. Ανυπόστατη θεωρείται η δήλωση:

α) εάν ο νέος φορέας δεν είναι ΟΤΑ

β) εάν ο νέος φορέας δεν είναι κυβερνητικός οργανισμός

Εφόσον γίνει δεκτή η Δήλωση Μεταβίβασης, καταχωρείται και το Μητρώο ενημερώνει αυτόματα το αρχείο του με τα στοιχεία του Ονόματος Χώρου με κατάληξη .gr τα οποία μετεβλήθησαν. Σημειώνεται ότι το Μητρώο ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

2.2.2. Μεταβίβαση του domain name δυνάμει απόφασης της ΕΕΤΤ

Σπουδαία καινοτομία του νέου ΚΔΕΟΧ είναι η αυτούσια μεταβίβαση του domain name με απρόσβλητη δικαστικά απόφαση της ΕΕΤΤ, μετά από καταγγελία τρίτου που έχει έννομο συμφέρον. Η Απόφαση αυτή εκδίδεται στα πλαίσια Κανονισμού Ακροάσεων της ΕΕΤΤ και διατάσσει την μεταβίβαση του domain name στον καταγγέλλοντα, εφόσον συντρέχει κάποιος από τους περιοριστικά απαριθμούμενους στο άρθρο 8 του ΚΔΕΟΧ, λόγους διαγραφής του εκχωρηθέντος ονόματος χώρου.

Στην περίπτωση αυτή, ο καταγγέλλων -αιτών τη μεταβίβαση συνυποβάλλει τα στοιχεία της ταυτότητας του, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος ΙΓ του Κανονισμού. Το κόστος της δήλωσης μεταβίβασης επιβαρύνει τον αιτούντα και κατατίθεται στην ΕΕΤΤ. Τέλος, το Μητρώο ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σχετικά με την καταχώρηση της μεταβίβασης σ' αυτό.⁶⁹

2.2.3. Μεταβίβαση domain name δυνάμει αμετάκλητης δικαστικής ή διαιτητικής απόφασης εκτελεστής στην Ελλάδα

Υπό το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο, δεν ήταν δυνατή η δικαστική μεταβίβαση του domain name διότι ερχόταν σε αντίθεση με τη λογική του συστήματος που ήθελε την ΕΕΤΤ ως αποκλειστικά αρμόδια για την παραχώρηση ονομάτων χώρου⁷⁰. Με το νέο όμως Κανονισμό, προβλέπεται ρητά η μεταβίβαση του domain name δυνάμει αμετάκλητης δικαστικής ή διαιτητικής απόφασης, εκτελεστής στην Ελλάδα (άρθρο 14 παρ. 1 περ. γ').

Υπέρ της δυνατότητας δικαστικής μεταβίβασης (στα πλαίσια τακτικής διαδικασίας) ενός domain name υποστηρίχθηκαν δύο σειρές επιχειρημάτων, αφενός

στην ηλεκτρονική διεύθυνση η οποία είχε δηλωθεί στην δήλωση μεταβίβασης αναφορικά με το εάν η δήλωση είναι ανυπόστατη ή έχει γίνει δεκτή.

⁶⁹ Άρθρο 14 παρ. 1 περ. β'

⁷⁰ Βλ. παρατηρήσεις Παππά Δ. στην ΜΠρΑθ 5567/2001, ΧρΙΔ 2002, 73 επ.

⁷¹ Βλ παρατηρήσεις Χατζόπουλου στην ΜΠρΑθ. 10292/2001, ΧρΙΔ 2002, 355 επ.

πρακτικά και αφετέρου θεωρητικά⁷¹. Πρακτικά, η μεταβίβαση του domain name από τον προσβολέα προς τον δικαιούχο είναι, σε ορισμένες περιπτώσεις, το μόνο μέτρο που εξασφαλίζει την άμεση και πλήρη προστασία του δικαιούχου. Αν η δικαστική απόφαση περιοριζόταν στο να υποχρεώνει τον προσβολέα να «απενεργοποιήσει» ή να «απελευθερώσει» το επίδικο domain name, τίποτα δεν θα εμπόδιζε αυτόν τον τελευταίο, ο οποίος είναι ο μόνος που γνωρίζει την ακριβή στιγμή της απενεργοποίησης, την επόμενη νοητή στιγμή, μέσω άλλης εταιρίας, να κατοχύρωνε το ίδιο domain name, καθιστώντας άνευ πρακτικού αποτελέσματος όλη τη δικαστική διαδικασία.

Από πλευράς θεωρητικής, υπάρχουν δύο επιχειρήματα τα οποία συνηγορούν υπέρ της δυνατότητας δικαστικής μεταβίβασης domain name προς τον πραγματικό δικαιούχο. Αυτός κατ' αρχάς δικαιούται με βάση τις διατάξεις περί διοίκησης αλλοτρίων (ΑΚ 734 και 736) σε συνδυασμό με τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού (ΑΚ 904, απαίτηση για απόδοση πλουτισμού που αποκτήθηκε από επέμβαση του πλουτίσαντος στην έννομη σφαίρα άλλου προσώπου) να απαιτήσει από τον κάτοχο του ονόματος χώρου το περιελθόν, δηλαδή το ίδιο το domain name. Το γεγονός ότι περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα μπορεί να θεμελιώσουν δικαίωμα στο συγκεκριμένο domain name δεν εμποδίζει την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων. Ως κύριος της υποθέσεως σύμφωνα με το άρθρο 730 ΑΚ και ως ζημιωθείς σύμφωνα με το άρθρο 904 ΑΚ πρέπει να θεωρηθεί το πρόσωπο που πρώτο προέβη στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να διεκδικήσει το συγκεκριμένο domain name. Συνεπώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπάρχουν περισσότεροι κύριοι ή ζημιωθέντες. Κατά δεύτερον, η προσβολή προγενεστέρων δικαιωμάτων στο όνομα ή στο σήμα συνιστά προσβολή απόλυτου δικαιώματος και θεμελιώνει αξίωση αποζημίωσης. Η αποζημίωση καταβάλλεται σε χρήμα, είναι όμως δυνατό σύμφωνα με την ΑΚ 297 εδ. 2 αντί χρηματικής αποζημίωσης να διατάξει το δικαστήριο την αποκατάσταση της προτέρας καταστάσεως, ώστε τα πράγματα να μπορέσουν να εξελιχθούν με τον τρόπο που θα εξελίσσονταν αν έλειπε το ζημιογόνο γεγονός. Στα πλαίσια αυτά, η αποκατάσταση της προγενέστερης κατάστασης περιλαμβάνει και τη μεταβίβαση του domain name από τον προσβολέα στον δικαιούχο.

Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο ότι οι Ενιαίοι Κανόνες Επίλυσης των Διαφορών της ICANN, οι οποίοι ακόμη και αν δεν εφαρμόζονται αυτούσιοι, αποτελούν κεντρικό οδηγό για την επίλυση των διαφορών αναφορικά με τα domain names, προβλέπουν ρητά ότι η υποβαλλόμενη αίτηση επίλυσης μπορεί να έχει ως στόχο, είτε τη διαγραφή του επίδικου

domain name, είτε τη μεταβίβασή του σε όφελος του αιτούντος. Στην πράξη, μάλιστα, η μεγάλη πλειοψηφία των διαφορών λύνονται με αυτόν τον τρόπο⁷².

Πιο λεπτό είναι το ζήτημα αν είναι δυνατό να διαταχθεί η μεταβίβαση του domain name στον δικαιούχο, στα πλαίσια απόφασης ασφαλιστικών μέτρων. Η αρνητική απάντηση φαίνεται ως η ορθότερη διότι αντίθετη λύση θα ισοδυναμούσε με πλήρη ικανοποίηση του δικαιώματος του αιτούντος, απαγορευμένη από το άρθρο 692 παρ. 4 ΚΠολΔ.

Ωστόσο, γίνεται γενικά δεκτό ότι ο κανόνας της 692 παρ. 4 ΚΠολΔ κάμπτεται «σε ακραίες περιπτώσεις, όταν η άρνηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων δημιουργεί στον αιτούντα αφόρητες συνέπειες, που δεν επιδέχονται υποκατάστατες λύσεις και οι οποίες, συγκρινόμενες με τις συνέπειες που προκαλούνται στον αντίδικό του από τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων είναι αντικειμενικώς πολύ βαρύτερες»⁷³.

Έτσι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο προσβολέας έχει καταχωρήσει το επίδικο domain name με μόνο σκοπό να παρεμποδίσει το δικαιούχο από τη χρήση του, μόνη η διαγραφή ή απενεργοποίηση της παράνομης ιστοσελίδας δεν δίνει καμία ικανοποίηση στον δικαιούχο. Συνεπώς, οφείλει να γίνει δεκτό ότι, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διαταχθεί, ακόμα και με την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, η μεταβίβαση του domain name στον δικαιούχο. Ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων οφείλει να διατάσσει το λιγότερο δραστικό, αλλά σε κάθε περίπτωση, πρόσφορο και άρα αποτελεσματικό μέτρο. Αυτό θα επιλέγεται κατά περίπτωση, ανάλογα με τα πραγματικά περιστατικά, τον τρόπο προσβολής των δικαιωμάτων του αιτούντος και λαμβάνοντας υπόψη τους ενδεχόμενους δεσμούς που θεμελιώνει ο προσβολέας με το επίδικο domain name. Συχνά η προσβολή θα είναι μονοσήμαντη, οπότε και η επιλογή «ήπιου» μέτρου θα είναι ικανοποιητική. Σε άλλες, πάλι, περιπτώσεις η καταχώρηση domain name θα είναι πολλαπλά προσβλητική και θα συνιστά λ.χ. πράξη παρεμποδιστικού ανταγωνισμού και, παράλληλα, προσπάθεια εκμετάλλευσης (ή, κατά περίπτωση, σπίλωσης) ξένης φήμης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ελλείψει άλλου «πρόσφορου» μέτρου, το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διατάξει τη μεταβίβαση του επίδικου domain name. Αντίθετα, αν δεν είχε αυτή τη δυνατότητα, το δικαστήριο θα αναγνώριζε μεν, ότι ο καθού προσβάλλει δικαίωμα του αιτούντος και άρα δρα παράνομα, αλλά θα νομιμοποιούσε, με την έκδοση

⁷² Βλ. Παρατηρήσεις Χατζόπουλου στην ΜΠρΑθ 7218/2001, ΧρΙΔ 2001, 743 επ και παρατηρήσεις του *ιδίου* στην ΜΠρΑθ. 10292/2001, ΧρΙΔ 2002, 355 επ.

⁷³ Κράνης σε Κεραμέα/Κονδύλη/Νίκα, Ερμηνεία ΚΠολΔ, τ. ΙΙ, 1356

ανεπαρκούς δικαστικής απόφασης, την πραγματοποίηση του παράνομου σκοπού του προσβολέα !!!

Η δυνατότητα επιβολής προσωρινού μέτρου που να αντιστοιχεί με την ικανοποίηση του επίδικου δικαιώματος, γίνεται δεκτή στα πλαίσια εφαρμογής των κανόνων περί ελεύθερου ανταγωνισμού, ειδικότερα κατά την εφαρμογή του άρθρου 2 του ν. 703/77. Στη θεωρία γίνεται μάλιστα δεκτό ότι το ασφαλιστικό μέτρο μπορεί να συνίσταται όχι μόνον στη συνέχιση προηγούμενης έννομης σχέσης, αλλά και στη διάπλαση νέας έννομης κατάστασης.

Περαιτέρω, γίνεται δεκτό ότι «έννομες σχέσεις που δεν εξαντλούνται σε εφάπαξ παροχή, αλλά έχουν διάρκεια, ρυθμίζονται προσωρινά χωρίς αυτό να συνιστά ολοκληρωτική ικανοποίηση του αντίστοιχου δικαιώματος»⁷⁴. Συναφώς, μπορεί να υποστηριχθεί ότι το μέτρο που διατάσσει τη μεταβίβαση του domain name στον δικαιούχο δεν αποτελεί οριστική ρύθμιση κατάστασης, ούτε πλήρη ικανοποίηση του προστατευτέου δικαιώματος. Διότι, η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων δεν κρίνει ποιος είναι ο πραγματικός δικαιούχος του επίδικου domain name, αλλά ποιος έχει το δικαίωμα χρήσης του μέχρι να κριθεί, κατά την τακτική διαδικασία ο πραγματικός δικαιούχος. Σε κάθε περίπτωση, δε, η επιβολή τέτοιου μέτρου δεν αντιστρατεύεται την λογική που διέπει την ΚΠολΔ 692 παρ. 4, δηλαδή την αποφυγή δημιουργίας «ανεπανάρθωτων ή δυσχερών αναστρέψιμων συνεπειών, που ματαιώνουν τον πρακτικό σκοπό της κύριας δίκης»⁷⁵.

2.3. Ευθύνη του μεταβιβάζοντος για πραγματικά και νομικά ελαττώματα

Σχετικά με την ευθύνη του μεταβιβάζοντος πρέπει να γίνει δεκτό ότι έχουν εφαρμογή κατ' άρθρο 470 ΑΚ οι διατάξεις που αφορούν την ευθύνη του εκχωρητή, δηλ. τα άρθρα 467- 469 ΑΚ.

Όπως τονίστηκε και παραπάνω, η σύμβαση εκχωρήσεως είναι εκποιητική και αναιτιώδης δικαιοπραξία. Παρ' όλα αυτά, ο νόμος (ΑΚ 467) ρυθμίζει το θέμα της ευθύνης του μεταβιβάζοντος με βάση την αιτία της εκχώρησης. Αιτία της εκχώρησης μπορεί να αποτελέσει η πώληση, η ανταλλαγή, η δωρεά, ο συμβιβασμός, η εισφορά σε εταιρία κλπ. Σημασία δε, για την ευθύνη του μεταβιβάζοντος έχει ο επαχθής ή χαριστικός

⁷⁴ Κράνης, ο.π. 1355

⁷⁵ Κράνης, ο.π.

χαρακτήρας της αιτίας. Με βάση λοιπόν τις διατάξεις των άρθρων 467 επ. ΑΚ, ο μεταβιβάζων ευθύνεται μόνο για την “ύπαρξη” του domain name και αυτό μόνο αν η μεταβίβαση γίνεται από επαχθή αιτία. Αντίθετα, αν η μεταβίβαση γίνεται από χαριστική αιτία ή προέρχεται από το νόμο, τότε ο μεταβιβάζων το domain name δεν ευθύνεται ούτε για την ύπαρξη αυτού. Σε κάθε περίπτωση όμως, δεν υπάρχει ευθύνη για την εμπορική αξία ή φήμη του domain name (ΑΚ 468), εφόσον τα άρθρα 534 επ. ΑΚ γίνεται δεκτό ότι δεν έχουν εφαρμογή εξαιτίας της αποκλειστικής διατάξεως του άρθρου 467.

Ζήτημα γεννιέται, αν για την ευθύνη του μεταβιβάζοντος κατά την 467 παρ. 1, απαιτείται και υπαιτιότητα. Η κρατούσα άποψη υποστηρίζει ότι ο μεταβιβάζων ευθύνεται έστω και αν, χωρίς υπαιτιότητα αγνοούσε την ανυπαρξία του domain name. Δηλαδή, εδώ εισάγεται ρύθμιση που συνιστά παρέκκλιση από αυτή των άρθρων 362 επ. ΑΚ, τα οποία ρυθμίζουν την υπόσχεση αδύνατης παροχής. Εισάγεται ένα είδος «εγγυητικής ευθύνης». Δηλαδή, ο μεταβιβάζων «εγγυάται» ότι συνέτρεξαν οι ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις για την απόκτηση του domain name, ότι το δικαίωμα στο domain name εξακολουθεί να υφίσταται κατά τη σύναψη της σύμβασης και ότι κατά το χρόνο κατάρτισης της σύμβασης δεν υπήρχε λόγος διαγραφής και γενικότερα λόγος, που πλήττει το κύρος του domain name.

Το ειδικότερο περιεχόμενο και η έκταση της ευθύνης του μεταβιβάζοντος, σε περίπτωση ανυπαρξίας του μεταβιβαζόμενου domain name, δεν καθορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 467 επ. ΑΚ. Σύμφωνα, με την κρατούσα άποψη, η ευθύνη στηρίζεται στη διάταξη του άρθρου 516 σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 382 και 383 ΑΚ. Έτσι, δικαιώματα του αποκτώντος είναι η απαλλαγή του από την αντιπαροχή, η αναζήτησή της με τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού, το δικαίωμα αποζημίωσης ή υπαναχώρησης κλπ. Αν ως αιτία συμφωνήθηκε άλλη δικαιοπραξία που τείνει στη μεταβίβαση, τα δικαιώματα του αποκτώντος ρυθμίζονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 520 σε συνδυασμό, επίσης, με τις διατάξεις των άρθρων 516, 382 και 383 ΑΚ.

Ο αποκτών ασκώντας κατά του μεταβιβάσαντος αγωγή, οφείλει να επικαλεσθεί και να αποδείξει ότι η μεταβίβαση έγινε από επαχθή αιτία και ότι κατά τη μεταβίβαση το domain name δεν υπήρχε, αφού υφίστατο λόγος διαγραφής του ή αυτό αποτελεί αντικείμενο διεκδίκησης από τρίτους. Ο μεταβιβάσας βαρύνεται με την απόδειξη του ισχυρισμού του ότι ο αποκτής κατά τον κρίσιμο χρόνο γνώριζε την ανυπαρξία του μεταβιβαζόμενου δικαιώματος ή ότι, βάσει μεταξύ τους συμφωνίας, ο μεταβιβάσας ευθύνεται περιορισμένα.

Αν τα μέρη συμφώνησαν την ύπαρξη κάποιας ιδιότητας του δικαιώματος πάνω στο domain name και η ιδιότητα αυτή ελλείπει, η ευθύνη, δεν κρίνεται με βάση τις διατάξεις περί πωλήσεως των άρθρων 534 επ. ΑΚ όπως τροποποιήθηκαν με το ν. 3043/2002 αλλά με βάση τις γενικές διατάξεις του ΑΚ (380 επ) διότι πρόκειται για συμβατική θεμελίωση και όχι για ευθύνη που απορρέει από τον νόμο⁷⁶.

2. 4. Καλόπιστη κτήση domain name από μη δικαιούχο

Είναι γνωστό ότι η ασφάλεια ή η διευκόλυνση των συναλλαγών ή ακόμα η αρχή της εμπιστοσύνης είναι εκείνο που οδήγησε τους νεότερους νομοθέτες να εγκαταλείψουν τον γενικής εφαρμογής κανόνα του ρωμαϊκού δικαίου «*nemo plus juris transferre potest quam ipse habet*» και να θεσπίσουν ειδικά για τα κινητά πράγματα, την αρχή της καλόπιστης κτήσης από μη κύριο. Αναφορικά όμως με την αρχή αυτή δημιουργείται το πρόβλημα αν χωρεί αναλογική εφαρμογή και στο δικαίωμα του domain name, που έχει άυλο χαρακτήρα και δεν είναι δεκτικό φυσικής εξουσίσεως.

Η κρατούσα άποψη υποστηρίζει ότι δεν είναι δυνατή η εφαρμογή της ΑΚ 1036 διότι λείπουν οι προϋποθέσεις που δικαιολογούν τον τρόπο αυτόν κτήσης δικαιώματος. Η εφαρμογή της ΑΚ 1036 προϋποθέτει εκτός από την ύπαρξη καλής πίστης και την ύπαρξη της νομής στο ενσώματο πράγμα. Η νομή του κινητού, ως εξωτερίκευση της εξουσιάσεως του πράγματος αποτελεί τεκμήριο της κυριότητας αυτού. Στα κινητά, δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν όπως στα ακίνητα, σαφείς τίτλοι κυριότητας του πράγματος, τις περισσότερες δε φορές δεν υπάρχει άλλο τρόπος να εξακριβωθεί η κυριότητα των κινητών από το να διαπιστωθεί ποιος έχει τη νομή του πράγματος, δεδομένου ότι αυτός που νέμεται το πράγμα συνήθως είναι και κύριος αυτού⁷⁷. Η νομή, επιτελεί επομένως, μια λειτουργία δημοσιότητας, δηλαδή το γεγονός της φυσικής εξουσιάσεως δείχνει κατά κανόνα ποιος είναι ο κύριος. Ωστόσο, στα άυλα αγαθά δεν είναι δυνατόν να υπάρξει η «φυσική εξουσία», η οποία αποτελεί το ένα από τα δύο στοιχεία της νομής. Άλλωστε και ρητώς ο θεσμός της νομής αναφέρεται μόνο στα «πράγματα» (ΑΚ 947). Εξάλλου, η καλή πίστη, στην περίπτωση του άρθρου 1036 ΑΚ, θεμελιώνεται στο γεγονός της νομής, δηλαδή σε γεγονός που υποπίπτει άμεσα στις αισθήσεις και που σ' αυτό θεμελιώνεται το κατά τα φαινόμενα δικαίωμα εκείνου που μεταβιβάζει. Στην περίπτωση όμως του domain

⁷⁶ Βλ. Αντωνόπουλο (2005²), 509 επ• Λιακόπουλο (2000⁵), 94 επ • Γουγά Α. Δίκαιο Σημάτων, 1996, 258

⁷⁷ Παπαντωνίου Ν., Η καλή πίστις εις το αστικόν δίκαιον, 1957, 236 επ.

name δεν υφίσταται η σωματική εξουσίαση και άρα δεν μπορεί να δημιουργηθεί πεποίθηση για κάτι που δεν υπάρχει ως γεγονός στον εξωτερικό κόσμο⁷⁸.

Από την άλλη μεριά όμως, έχει διατυπωθεί η άποψη ότι είναι δυνατή η αναλογική εφαρμογή της ΑΚ 1036, όταν ο αληθινός δικαιούχος βαρύνεται με κάποια «κοινωνική υπαιτιότητα» σχετικά με τα περιστατικά, τα οποία επέτρεψαν σε εκείνον που μεταβιβάζει να εμφανίζεται ως δικαιούχος και να δημιουργεί την καλή πίστη σε εκείνον που αποκτά. Εάν δηλαδή, ο αληθινός δικαιούχος συνέβαλε στη δημιουργία του «φαινομένου» δικαιώματος⁷⁹ στο πρόσωπο εκείνου που μεταβιβάζει ή ανέχθηκε το φαινόμενο αυτό ή συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο που προκάλεσε την εντύπωση αυτή στους τρίτους θα θεωρηθεί κοινωνικά υπαίτιος και η θυσία των συμφερόντων του θα κριθεί δικαιολογημένη. Πρέπει, ωστόσο, να παρατηρηθεί εδώ, ότι ο αποκτών δίνει πίστη όχι πια στο εξωτερικό γεγονός της φυσικής εξουσίασης, αλλά σε άλλα περιστατικά και, βασικά, στη δήλωση εκείνου που εμφανίζει τον εαυτό του ως δικαιούχο και στη συμπεριφορά κατά δεύτερο λόγο του αληθινού δικαιούχου. Θα λέγαμε λοιπόν, ότι με τον τρόπο αυτό, δεν θεμελιώνεται η καλή πίστη του αποκτώντος, όπως τουλάχιστον τη θέλησε και τη ρύθμισε ο νομοθέτης της διάταξης του άρθρου 1036 ΑΚ⁸⁰.

Κατά συνέπεια, η καλόπιστη κτήση domain name από μη δικαιούχο δεν είναι δυνατή, έστω και αν υπάρχει «κοινωνική υπαιτιότητα» του αληθινού δικαιούχου, γιατί δεν υπάρχει, εδώ, ούτε το στοιχείο της νομής ούτε και το στοιχείο της καλής πίστης, όπως το απαιτεί ο νομοθέτης του άρθρου 1036 ΑΚ.

2.5. Δημοσιότητα

Όπως ειπώθηκε ανωτέρω, το domain name ως απόλυτο δικαίωμα υπόκειται σε δημοσιότητα, όπως και τα διακριτικά γνωρίσματα του τυπικού συστήματος. Το domain name, λόγω της ηλεκτρονικής φύσης του, δημοσιεύεται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, στο Μητρώο. Επομένως, με τη δημοσίευση ολοκληρώνεται η διαδικασία μεταβίβασής του και ενημερώνεται το Μητρώο για τον νέο ιδιοκτήτη του domain name.

Η όλη έννομη σχέση θυμίζει τη μεταβίβαση του δικαιώματος στο σήμα, αφού αυτή ολοκληρώνεται με την καταχώρηση της μεταβιβαστικής συμφωνίας στο βιβλίο

⁷⁸ Βλ. *Μελά Β.*, Η μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και το άρθρο 1036 ΑΚ, ΝοΒ 1988, 245 επ. • *Λυμπερόπουλο Κ.*, Παρατηρήσεις στην ΑΠ 1260 ΕλλΔνη 1984, 1347 επ

⁷⁹ Βλ. *Κοτσίρη Λ.*, Φαινόμενο του δικαίου και αρχή της εμπιστοσύνης, ΕΕΝ 1967, 875

⁸⁰ *Κουμάντος Γ.*, Πνευματική Ιδιοκτησία 1967, 150 επ. • *Ο ίδιος*, Η υποκειμενική καλή πίστις, 1958, 111 επ

σημάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης (άρθρο 20 παρ. 3 του ν. 2239/1994), με τη διαφορά όμως ότι η μεταβίβαση του σήματος επέρχεται με την κατάρτιση της εκποιοητικής δικαιοπραξίας και η καταχώρηση της έχει δηλωτική και όχι συστατική ενέργεια.

2.6. Διαδοχή αιτία θανάτου

Στο άρθρο 8 viii του ΚΔΕΟΧ προβλέπεται η κτήση του domain name λόγω διαδοχής αιτία θανάτου. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι *«σε περίπτωση θανάτου του δικαιούχου του domain name, οποιοσδήποτε από τους νόμιμους κληρονόμους του ή από τους εκτελεστές της διαθήκης του, μέσα σε 12 μήνες από την ημερομηνία θανάτου του, πρέπει να ζητήσει τη μεταβίβαση του domain name λόγω καθολικής διαδοχής, σύμφωνα με το παράρτημα Η του παρόντος Κανονισμού»*.

Σε αντίθεση με το ισχύον σύστημα του ΑΚ, κατά το οποίο η αποδοχή μπορεί να είναι ρητή, σιωπηρή ή πλασματική, σύμφωνα με τον νέο ΚΔΕΟΧ επιβάλλεται στον κληρονόμο, που περιέρχεται όνομα χώρου το βάρος της ρητής αποδοχής και μάλιστα η δήλωση πρέπει να γίνει μέσα σε 12 μήνες από το θάνατο του κληρονομούμενου, αλλιώς το όνομα χώρου διαγράφεται και το δικαίωμά του αποσβήνεται. Η ratio της ρύθμισης είναι προφανής, μια και το domain name θεωρείται δημόσιος πόρος και ως βραχύβιο αγαθό δεν ανέχεται την πολυτέλεια πλήθους μεταβιβάσεων. Από την άλλη πλευρά πάλι, η αποκλειστική αυτή προθεσμία δεν λαμβάνει υπόψη τις περιπτώσεις όπου υπάρχουν αλληλοδιάδοχες εκπτώσεις κληρονόμων ή καθυστέρηση στη δημοσίευση διαθήκης με αποτέλεσμα ο κληρονόμος να στερείται το σχετικό δικαίωμα «πριν ακόμη το αποκτήσει». Εξάλλου είναι αμφίβολο και εάν περιέλθει σε γνώση της ΕΕΤΤ ο θάνατος του φορέα του σχετικού δικαιώματος πριν από τη λήξη της διετίας του domain name.

Αναλυτικότερα, ο κληρονόμος ή ο εκτελεστής διαθήκης μέσα σε 12 μήνες από το θάνατο του κληρονομούμενου υποβάλλει στον Καταχωρητή Δήλωση Μεταβίβασης, η οποία μπορεί να είναι σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή. Στην Δήλωση αναφέρει την αλλαγή των στοιχείων του φορέα, ότι όσα δηλώνει είναι ακριβή και αληθή και ότι είναι νόμιμος κληρονόμος του φορέα. Μαζί με τη Δήλωση, ο κληρονόμος προσκομίζει και τα νομιμοποιητικά του έγγραφα, δηλαδή την δήλωση αποδοχής κληρονομιάς ή το κληρονομητήριο. Στη συνέχεια, ο Καταχωρητής διαβιβάζει τα στοιχεία στο Μητρώο, προκειμένου να γίνει η καταχώρηση της αλλαγής στη βάση δεδομένων με όλα τα εκχωρηθέντα ονόματα χώρου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο τρόπος αυτός κτήσης δεν είναι άγνωστος στο κληρονομικό δίκαιο. Για παράδειγμα, η κτήση από τον κληρονόμο εμπράγματων δικαιωμάτων πάνω σε ακίνητο προϋποθέτει τη μεταγραφή της αποδοχής της κληρονομιάς ή του κληρονομητηρίου (ΑΚ 1193, 1195, 1198). Από και με τη μεταγραφή όμως η κτήση ανατρέχει στον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου (ΑΚ 1199).

Όπως και στην περίπτωση της μεταγραφής της αποδοχής ή του κληρονομητηρίου για εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτου, έτσι και στην περίπτωση του domain name, ορθό είναι να γίνει δεκτό ότι η κτήση ανατρέχει στον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου κατά ανάλογη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 1199 ΑΚ. Συνακόλουθα, ο κληρονόμος του domain name αποκτά για πρώτη φορά δικαίωμα επ' αυτού με τη δήλωση των στοιχείων του στον εκάστοτε αρμόδιο Καταχωρητή, η δε κτήση ανατρέχει αναδρομικά στον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου.

Παραπέρα, σε περίπτωση διαγραφής του domain name μετά από παράλειψη του κληρονόμου να προβεί σε ρητή αποδοχή εντός 12 μηνών, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παρ. 1 viii, ανακύπτει το πρόβλημα της ενέργειας της διαγραφής. Η διαγραφή θα ενεργεί *ex nunc* ή θα ανατρέχει στον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου; Ορθότερο θα ήταν η διαγραφή να μην ισχύει αναδρομικά από τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου, δεδομένου ότι το αντίθετο θα προκαλούσε ανασφάλεια και αβεβαιότητα σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις επί του domain name, που γεννήθηκαν το διάστημα μετά το θάνατο του φορέα και μέχρι τη διαγραφή του domain name⁸¹.

2.6.1. Δημοσιότητα

Όπως ακριβώς ισχύει και στην περίπτωση της εν ζωή μεταβίβασης του domain name έτσι, και στην αιτία θανάτου διαδοχή του, τηρούνται οι απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας. Συγκεκριμένα, το περιεχόμενο της κατά το άρθρο 8 του ΚΔΕΟΧ δήλωσης διαβιβάζεται στο Μητρώο, προκειμένου αυτό να ενημερωθεί για τα στοιχεία του καινούριου φορέα του domain name. Η αιτία θανάτου διαδοχή του ονόματος χώρου ολοκληρώνεται με την ενημέρωση του Μητρώου αλλά ο κληρονόμος θεωρείται ότι έχει υπεισέλθει στο δικαίωμα από τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου κατά ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 1199 και 1711β του ΑΚ.

⁸¹ Χριστοδούλου (2008), 107• Ψούνη Ν., Κληρονομικό Δίκαιο Ι, 2011², 106

2.7. Φορολογία μεταβίβασης domain name

Σχετικά με τη φορολόγηση της μεταβίβασης του domain name πρέπει να διακρίνουμε εάν αυτή γίνεται εν ζωή ή αιτία θανάτου.

Στην περίπτωση της εν ζωή μεταβίβασης του domain name έχει υποστηριχθεί ότι αυτή ισοδυναμεί με μεταβίβαση δικαιώματος, αφού η ΕΕΤΤ έχει παραχωρήσει αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης. Γί' αυτό το λόγο, η μεταβίβαση του domain name θα φορολογηθεί με βάση τη διάταξη του άρθρου 13 παρ. 1 περ. β' του Ν. 2238/1994 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος) αντιμετωπιζόμενη ως μεταβίβαση μισθωτικού δικαιώματος. Εάν ο φορέας του δικαιώματος είναι φυσικό πρόσωπο, τότε με την καταβολή του 20% εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του φυσικού προσώπου. Εάν όμως ο φορέας του δικαιώματος είναι νομικό πρόσωπο τότε ο φόρος του 20% είναι παρακρατούμενος και φορολογείται με το σύνολο των εσόδων του με τον ισχύοντα συντελεστή φόρου εισοδήματος αφαιρουμένου του ήδη καταβληθέντος 20%.

Σε περίπτωση μεταβίβασης αιτία θανάτου, το ΝΔ 118/1973, ούτε μετά την τροποποίησή του με τον Ν. 2892/2001, προέβλεψε την αντιμετώπιση του domain name σε ό,τι αφορά την φορολογία του. Επικρατεί όμως η αντίληψη ότι το domain name πρέπει να ενταχθεί καταρχάς στην έννοια της επωνυμίας και κατά δεύτερο λόγο στην έννοια του σήματος. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2 του ΝΔ 118/1973 (όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον Ν. 2892/2001, «2. Ως κείμενη εν Ελλάδι κινητή περιουσία θεωρούνται ιδία: α) β) η επωνυμία, ο τίτλος και η φήμη επιχειρήσεως ή επαγγέλματος ασκουμένων εν Ελλάδι, γ) τα εν Ελλάδι καταχωρισθέντα....και εμπορικά σήματα, δ) τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ως και τα δικαιώματα προς χρησιμοποίησιν συγγραφικού υλικού, διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή εμπορικού σήματος, εφόσον δύνανται ν' ασκηθούν εν Ελλάδι».

Το domain name, δηλαδή, θα θεωρηθεί κινητή περιουσία του κληρονομούμενου όπως και η επωνυμία επιχείρησης ή το εμπορικό σήμα. Προκειμένου όμως να προσδιορισθεί η αξία του domain name, το άρθρο 13 του ίδιου ΝΔ ορίζει στην πρώτη παράγραφο ότι «1. Ο προσδιορισμός της αξίας των μεταξύ των στοιχείων της κληρονομίας περιλαμβανομένων κινητών γίνεται επί τη βάσει παντός αποδεικτικού στοιχείου». Έτσι, τα έσοδα της επιχείρησης, που αναλογούν στο χρονικό διάστημα που προσδιορίστηκε η αξία της κληρονομίας, μετά την προσαύξησή τους αποτελούν την αξία του domain name.

Ο οφειλόμενος φόρος προσδιορίζεται με βάση τις κλίμακες φορολογίας κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών που προβλέπονται στο άρθρο 29 του ΝΔ 118/1973. Για τον φόρο αυτό υποβάλλεται δήλωση από τον κληρονόμο εντός έξι μηνών, εάν ο κληρονομούμενος απεβίωσε στην ημεδαπή ή εντός ενός έτους, αν ο κληρονομούμενος απεβίωσε στην αλλοδαπή ή αν ο κληρονόμος διέμενε στην αλλοδαπή, κατά τον χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου (άρθρο 62 ΝΔ 118/1973). Αρμόδια είναι η Δ.Ο.Υ. στην οποία υπάγεται η κατοικία του κληρονομούμενου.

Φυσικά, εφόσον η μεταβίβαση λαμβάνει χώρα μεταξύ κατοίκων της Ελλάδος, η μεταβίβαση θα υπαχθεί σε ΦΠΑ, καθώς σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 2859/2000, η μεταβίβαση ή παραχώρηση της χρήσης ενός άυλου αγαθού θεωρείται ως παροχή υπηρεσιών. Στην περίπτωση που ο μεταβιβάζων είναι ιδιώτης, το θέμα του εάν η σχετική συναλλαγή θα υπαχθεί σε ΦΠΑ είναι θέμα πραγματικό και δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί ενιαία. Ειδικότερα, εάν ο ιδιώτης κατοχυρώνει domain names με σκοπό την πώλησή τους σε επιχειρήσεις, τότε είναι φανερό ότι ασκεί οικονομική δραστηριότητα στα πλαίσια του άρθρου 4 εδάφιο α' του Ν 2859/2000. Σε αυτήν, επομένως την περίπτωση, η σχετική συναλλαγή θα υπαχθεί σε ΦΠΑ. Εάν όμως το domain name δεν έχει κατοχυρωθεί με σκοπό τη μετέπειτα πώληση για επίτευξη κέρδους τότε η σχετική συναλλαγή δεν θα πρέπει να υπαχθεί σε ΦΠΑ διότι απουσιάζει η άσκηση οικονομικής δραστηριότητας.⁸²

3. Άδεια χρήσης του domain name

Ένας άλλος τρόπος αξιοποίησης του άυλου αυτού αγαθού εκτός από τη χρησιμοποίησή του από τον ίδιο τον φορέα και τη μεταβίβαση του σε τρίτο, είναι η παραχώρηση άδειας χρήσης είτε του domain name per se είτε ως συστατικού για τη δημιουργία domain name περισσότερων επιπέδων.

⁸² Μάλαμας Φ., Λογιστική και φορολογική μεταχείριση του domain name. Μετά το Ν. 3091/2002 και την απόφαση της ΕΕΤΤ 351/76/25.5.2005, ΔΕΕ 2005, 1149 επ

3.1. Άδεια χρήσης του ίδιου του domain name

Σύμφωνα με τον ορισμό του domain name (άρθρο 2) και το περιεχόμενο του δικαιώματος (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α'), ο φορέας δύναται με τη συναίνεσή του, εγγράφως ή άτυπα, να επιτρέψει τη χρήση του domain name, που του εκχώρησε η ΕΕΤΤ, σε τρίτο. Ωστόσο, η μορφή άδειας χρήσης του domain name διαφέρει από την άδεια χρήσης του σήματος. Καταρχάς, ο δικαιούχος του σήματος δύναται να παραχωρήσει άδεια χρήσης του σήματος σε πολλούς (απλή άδεια) ή μόνο σε έναν κατά αποκλεισμό τρίτων ή και αυτού του δικαιούχου (αποκλειστική άδεια). Αντίθετα, η άδεια χρήσης του domain name δύναται να είναι μόνο αποκλειστική, υπό την έννοια ότι ούτε ο ίδιος ο φορέας δεν μπορεί να το χρησιμοποιήσει πλέον, καθώς είναι μοναδικό και δύναται τεχνικά να εξατομικεύει έναν μόνο ηλεκτρονικό υπολογιστή ή ένα δίκτυο αυτών⁸³.

Έπειτα, για την παραχώρηση άδειας χρήσης domain name δεν απαιτείται απόφαση της ΕΕΤΤ. Αντίθετα, για την παραχώρηση άδειας χρήσης σήματος απαιτείται προηγούμενη απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, χωρίς την οποία δεν μπορεί να καταχωρισθεί η συμφωνία παραχώρησης άδειας χρήσεως στο ειδικό βιβλίο σημάτων.⁸⁴ Η απόφαση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων αποτελεί ειδική προϋπόθεση για τη δημιουργία του δικαιώματος του αδειούχου και, όπως γίνεται δεκτό, αποτελεί όρο του ενεργού της σύμβασης, η οποία μέχρι την έκδοση της απόφασης είναι μετέωρη και ανενεργή, με την έννοια ότι χωρίς την απόφαση δεν επέρχεται το έννομο αποτέλεσμα της παραχώρησης άδειας χρήσης του σήματος. Η πρόσθετη αυτή προϋπόθεση δικαιολογείται από την ανάγκη προστασίας του καταναλωτικού κοινού από τον κίνδυνο σύγχυσης και παραπλάνησης που υφίσταται, δεδομένου ότι μέσω των αδειών χρήσης δημιουργούνται περισσότερες πηγές προέλευσης των προϊόντων που ενδεχόμενα φέρουν διαφορετικά από τα χαρακτηριστικά των προϊόντων, που φέρουν το σήμα⁸⁵.

⁸³ Ξουραφά (2006), 207 επ

⁸⁴ Βλ. άρθρα 14,15,16 του ν. 2239/94

⁸⁵ Βλ. Κοτσίρη Λ., Άδεια χρήσεως και μίσθωσης σήματος (γνωμ.), ΔΕΕ 2002, 1189 επ

3.1.1. Νομική φύση του δικαιώματος του αδειούχου

Πριν γίνει αναφορά στο νομικό χαρακτηρισμό της συμβάσεως με την οποία παραχωρείται η άδεια χρήσης του domain name, χρήσιμο είναι να προσδιοριστεί η νομική φύση του δικαιώματος του αδειούχου-μισθωτή και συγκεκριμένα να απαντηθεί το ερώτημα αν το δικαίωμα αυτό έχει ενοχικό ή εμπράγματο χαρακτήρα.

Υποστηρίχθηκε καταρχήν ότι ο εμπράγματος χαρακτήρας του δικαιώματος του αδειούχου δε συμφωνεί με την αρχή του κλειστού αριθμού των εμπράγματων δικαιωμάτων. Η αρχή αυτή διακρίνεται σε δύο μερικότερες αρχές: α) Την αρχή, σύμφωνα με την οποία ο αριθμός των εμπράγματων δικαιωμάτων περιορίζεται σ' αυτά που προβλέπει ο νόμος, έτσι που όσοι επιθυμούν να συστήσουν ένα τέτοιο δικαίωμα πρέπει να περιορισθούν σ' έναν από τους τύπους που καθορίζει ο νόμος και δεν μπορούν να επινοήσουν ένα νέο τύπο και β) την αρχή, σύμφωνα με την οποία το περιεχόμενο των εμπράγματων δικαιωμάτων καθορίζεται από το νόμο με τρόπο σταθερό και επιτακτικό, ώστε να μην είναι δυνατή η αλλοίωσή του από την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Η πρώτη από τις μερικότερες αυτές αρχές αποτρέπει την υπερβολική επιβάρυνση των πραγμάτων με απεριόριστο αριθμό εμπράγματων δικαιωμάτων. Ενώ η δεύτερη είναι αναγκαία συνέπεια του γεγονότος, ότι τα εμπράγματα δικαιώματα παρακολουθούν το πράγμα, γεγονός που δημιουργεί την ανάγκη, για όποιον αποκτά ένα πράγμα, να γνωρίζει την έκταση των εξουσιών που θα έχει πάνω σ' αυτό χωρίς να ανατρέχει στις δικαιοπραξίες με τις οποίες το πράγμα έχει επιβαρυνθεί με εμπράγματα δικαιώματα. Τέλος, και οι δύο αυτές αρχές μαζί αποβλέπουν στην προστασία των τρίτων, απέναντι στους οποίους ισχύουν τα εμπράγματα δικαιώματα, γιατί επιτρέπουν σ' αυτούς να γνωρίζουν το περιεχόμενο των δικαιωμάτων αυτών και, συνεπώς το είδος του σεβασμού που οφείλουν απέναντί τους.

Με την αρχή του κλειστού αριθμού, εξάλλου, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη και συνυπάρχει η αρχή της δημοσιότητας των εμπράγματων δικαιωμάτων, αρχή που επιτρέπει να γίνονται γνωστά στους τρίτους τα δικαιώματα που βαρύνουν το κάθε πράγμα. Και όπως είναι γνωστό, η αρχή αυτή υλοποιείται στα κινητά με την κατοχή του πράγματος από το δικαιούχο και στα ακίνητα με την εγγραφή του δικαιώματος σε δημόσιο βιβλίο. Η αρχή του κλειστού αριθμού, όμως, σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, δε βρίσκει έδαφος εφαρμογής στο πεδίο των άυλων αγαθών διότι ο νομοθέτης θεωρεί τα

συμφέροντα που συνδέονται με αυτά χαμηλότερα από τα συμφέροντα που συνδέονται με τα υλικά αγαθά⁸⁶.

Ένα ακόμη επιχείρημα είναι ότι δεν μπορούμε καν να μιλάμε για εμπράγματο δικαίωμα του αδειούχου αφού ούτε ο ίδιος ο φορέας του domain name έχει τέτοιο δικαίωμα πάνω στο domain name. Η έννοια του πράγματος, που αποτελεί προϋπόθεση για το εμπράγματο δικαίωμα, περιορίζεται στα ενσώματα αντικείμενα και δεν εκτείνεται στα ασώματα, όπως είναι τα άυλα αγαθά που αποτελούν το αντικείμενο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Έτσι, είναι αλήθεια ότι, ενώ στο δικαίωμα κυριότητας το αντικείμενο έχει φυσική υπόσταση και συνεπώς υπόκειται και σε φυσική εξουσίαση, στο δικαίωμα πάνω στο άυλο αγαθό έχουμε νοητή μόνο εξουσίαση, γιατί το αντικείμενό του δεν έχει φυσική αλλά νοητή υπόσταση⁸⁷.

Ένα άλλο επιχείρημα που συνηγορεί υπέρ του ενοχικού χαρακτήρα του δικαιώματος του αδειούχου είναι το γεγονός ότι το domain name, σε περίπτωση μεταβιβάσεώς του, μεταβαίνει στο νέο κτήτορα χωρίς το βάρος του δικαιώματος αυτού. Και έτσι, ο αδειούχος δεν έχει τη δυνατότητα να προβάλει το δικαίωμά του κατά του νέου δικαιούχου του domain name και μπορεί να εγείρει μόνο αγωγή αποζημιώσεως κατά του προηγούμενου από τον οποίο έλαβε την άδεια⁸⁸.

Επομένως, το δικαίωμα του αδειούχου χρήσεως έχει ενοχικό χαρακτήρα. Έτσι, δημιουργεί έννομη σχέση μόνο μεταξύ των μερών και δεν παρέχει στον αδειούχο άμεση εξουσία πάνω στο domain name, εξουσία που να ισχύει και απέναντι στους τρίτους. Πραγματικά, εισάγοντας το θεσμό της άδειας χρήσεως, ο νομοθέτης θέλησε να επιτρέψει στον φορέα του domain name την πληρέστερη, κατά την ελεύθερη κρίση του, εκμετάλλευση του domain name του• και αυτό, κατά πρώτο και κύριο λόγο, για να ικανοποιήσει τις δικές του ανάγκες και κατά τον τρόπο που αυτός κρίνει προσφορότερο. Δεν υπάρχει, συνεπώς, λόγος να προσπαθήσουμε να ενισχύσουμε τη θέση του αδειούχου χρήσεως απέναντι στον αντισυμβαλλόμενο του –με τον οποίο εξάλλου αποτελεί μια οικονομική ενότητα –χαρακτηρίζοντας το δικαίωμα χρήσεως ως «εμπράγματο» δικαίωμα⁸⁹.

⁸⁶ Αντωνόπουλος Β., Άδεια καταθέσεως ή χρήσεως σήματος, 1981, 126

⁸⁷ ο.π. 121

⁸⁸ ο.π. 115

⁸⁹ ο.π. 143-144

3.1.2. Νομική φύση της συμβάσεως παραχωρήσεως άδειας χρήσεως

Όταν παραχωρείται άδεια χρήσεως του domain name, καθώς αναφέρθηκε, παράγεται ενοχικό δικαίωμα υπέρ του αδειούχου. Τούτο σημαίνει ότι η σύμβαση, με την οποία παραχωρείται η άδεια αυτή είναι σύμβαση ενοχική και μάλιστα υποσχετική και ότι συνεπώς κινείται μέσα στα πλαίσια του ενοχικού δικαίου. Η χρήση του domain name, την οποία ο φορέας επιτρέπει στον αδειούχο με την παραπάνω σύμβαση και η οποία αποτελεί την κύρια και χαρακτηριστική παροχή στα πλαίσια της συμβάσεως αυτής, αποτελεί διαρκή παροχή. Επομένως, η εν λόγω σύμβαση είναι διαρκής σύμβαση γιατί η υποχρέωση παροχής της χρήσης του domain name δεν εκπληρώνεται με μία στιγμιαία παροχή αλλά με πλέγμα πράξεων και παραλείψεων του δικαιούχου του domain name, οι οποίες αποσκοπούν στη διασφάλιση της ακώλυτης χρήσης του domain name καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Λόγω του διαρκούς χαρακτήρα της σύμβασης, η αρχή της καλής πίστης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη λειτουργία της και συγκεκριμένα, αποτελεί την πηγή ποικίλων παρεπόμενων υποχρεώσεων ανάμεσα στα μέρη, όπως π.χ. της υποχρεώσεως του αδειούχου να μην αναρτά στην ιστοσελίδα του προϊόντα χαμηλής ποιότητας μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την εμπορική αξία του domain name. Ακόμη, το δικαίωμα υπαναχώρησης επί συμβατικών παραβάσεων αντικαθίσταται από το δικαίωμα καταγγελίας και καταφάσκει δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης για σπουδαίο λόγο.

Επίσης, πρόκειται για σχέση εμπιστοσύνης ενόψει και του ότι με την επιλογή του προσώπου του αντισυμβαλλομένου τα μέρη συνδέουν σημαντικά συμφέροντα. Καθώς το Διαδίκτυο γίνεται όλο και πιο σημαντικό ως μέσο παροχής πληροφοριών και πώλησης προϊόντων και υπηρεσιών, τα domain names γίνονται σχεδόν, αν όχι εντελώς, εναλλακτικά των σημάτων σε σχέση με την ικανότητα των τελευταίων να δημιουργούν καλή φήμη μεταξύ των καταναλωτών και να οδηγούν στην πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών. Έτσι ο δικαιούχος του domain name εξαρτά τη διατήρηση της καλής φήμης που δημιουργεί το domain name του από τη συμπεριφορά του αδειούχου, το πρόσωπο του οποίου επιλέγει με μεγάλη προσοχή.

Περαιτέρω, η εν λόγω σύμβαση είναι συνήθως σύμβαση αμφοτεροβαρής. Δηλαδή, ο δικαιούχος του domain name αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραχωρήσει τη χρήση του domain name του, γιατί θέλει να γεννηθεί και σε βάρος του αντισυμβαλλομένου του υποχρέωση προς καταβολή ορισμένης αντιπαροχής, που τις

πιο πολλές φορές είναι χρηματική. Πάντως όμως, η υποχρέωση προς αντιπαροχή δε συνιστά αναγκαίο στοιχείο της συμβάσεως αυτής, υπό την έννοια ότι δεν αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμά της. Εξάλλου, μόνη της η υποχρέωση του αδειούχου να χρησιμοποιεί το domain name, όπου τυχόν υπάρχει, δεν οδηγεί χωρίς άλλο στο χαρακτηρισμό της εν λόγω συμβάσεως ως αμφοτεροβαρούς. Η υποχρέωση αυτή, κατά κανόνα, είναι παρεπόμενη, και, συνεπώς δε βρίσκεται σε αμοιβαία εξάρτηση και πλοκή με την κύρια υποχρέωση του φορέα του domain name, δεν αποτελεί την αιτία της υποχρεώσεώς του αυτής. Θα μπορούσε, όμως, να υποστηριχθεί, ότι η υποχρέωση της χρήσεως του αδειούχου, όταν υπάρχει, εντάσσει τη σύμβαση αυτή στις ατελώς αμφοτεροβαρείς συμβάσεις.

Αμφισβητείται η υπαγωγή της παραπάνω συμβάσεως σε μια από τις ρυθμισμένες συμβάσεις του ενοχικού δικαίου ή ο χαρακτηρισμός της ως ιδιότυπης (sui generis) ή ανώνυμης ή μη ρυθμισμένης σύμβασης. Ορθότερο είναι, να χαρακτηρίσουμε την προκείμενη σύμβαση ως μίσθωση προσοδοφόρου αντικειμένου• ως σύμβαση δηλαδή, που ως κύριο περιεχόμενό της έχει την παραχώρηση της χρήσεως και καρπώσεως ενός δικαιώματος που αποδίδει καρπούς με την ευρεία έννοια. Έτσι, πρέπει να δεχθούμε την αναλογική εφαρμογή των διατάξεων που διέπουν τη μίσθωση του προσοδοφόρου αντικειμένου και στη σύμβαση παραχωρήσεως της άδειας χρήσεως domain name.

Βέβαια, στην άποψη αυτή αντιτάχθηκε, ότι η εν λόγω σύμβαση δεν αφορά ενσώματο αντικείμενο που παρέχει καρπούς και ακόμα, ότι συνήθως συνάπτεται χωρίς αντάλλαγμα. Όμως, και τα ασώματα αντικείμενα μπορούν να είναι αντικείμενο της μισθώσεως προσοδοφόρου αντικειμένου. Και τα άυλα αγαθά, στα οποία περιλαμβάνεται και το domain name, είναι και αυτά ασώματα αντικείμενα και αποδίδουν και αυτά καρπούς, σύμφωνα με τον προορισμό τους • καρπούς, που, ειδικά στην περίπτωση του domain name, συνίστανται στην προσέλκυση πελατών και στην αύξηση των πωλήσεων και των κερδών του επιχειρηματία. Εξάλλου, η έλλειψη ανταλλάγματος με τη στενή έννοια του όρου δεν αρκεί για να αποκλείσει τον παραπάνω χαρακτηρισμό της συμβάσεως. Εκείνο που προέχει και χαρακτηρίζει κάθε σύμβαση είναι η λεγόμενη χαρακτηριστική παροχή της• και τέτοια, στην περίπτωσή μας, είναι η παραχώρηση της χρήσεως και καρπώσεως του domain name. Αλλά εκτός από αυτό, κάτω από την παραχώρηση της άδειας καλύπτεται πάντοτε κάποιο συμφέρον του φορέα του domain name• συμφέρον, που βρίσκεται στην κύρια σύμβαση, η οποία συνήθως συνδέει τα μέρη και στην εξυπηρέτηση της οποίας αποβλέπει η άδεια.

Πρέπει να έχουμε υπόψη μας, όμως, πως στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι δυνατή η διαφορετική διαμόρφωση των σχέσεων ανάμεσα στα μέρη. Και μια διαφορετική διαμόρφωση είναι πιθανό να οδηγήσει σε σύμβαση άλλου τύπου, οπότε θα έχουν εφαρμογή και κανόνες διαφορετικοί από εκείνους που ισχύουν στη σύμβαση μισθώσεως προσοδοφόρου αντικειμένου. Είναι πιθανό, επίσης, στη συγκεκριμένη περίπτωση να ενώνονται στοιχεία από διάφορες συμβάσεις, έτσι που να πρόκειται για μικτή σύμβαση. Και, όπως γίνεται δεκτό στη θεωρία του αστικού δικαίου, οι κανόνες που θα εφαρμοστούν στην περίπτωση μικτής συμβάσεως θα κριθούν από τη βούληση των μερών και την κρατούσα συναλλακτική αντίληψη και είναι πολύ πιθανό να αποτελούν συνδυασμό του δικαίου περισσότερων συμβάσεων⁹⁰.

3.1.3. Λήξη του δικαιώματος του αδειούχου

Το δικαίωμα του αδειούχου λήγει, μόλις λήξει για οποιονδήποτε λόγο η σύμβαση από την οποία απορρέει. Οι δύο συνηθέστεροι λόγοι λύσης της σύμβασης άδειας χρήσης είναι η πάροδος του συμφωνημένου χρόνου διάρκειάς της και η καταγγελία. Η σύμβαση άδειας χρήσης μπορεί να συμφωνηθεί ως ορισμένου ή αόριστου χρόνου. Σε περίπτωση αμφιβολίας, η σύμβαση θα διαρκεί όσο και το δικαίωμα του φορέα του domain name. Αν πρόκειται για σύμβαση ορισμένου χρόνου, η πρόωρη λύση της με καταγγελία προϋποθέτει σπουδαίο λόγο.

Επίσης, με την απώλεια του δικαιώματος στο domain name, η άδεια μένει χωρίς αντικείμενο και συνεπώς το δικαίωμα του αδειούχου λήγει αυτοδίκαια. Απώλεια του δικαιώματος στο domain name επέρχεται κατ' αρχήν πάντα για το μέλλον με τη μη ανανέωσή του, την παραίτηση του φορέα του domain name και τη διαγραφή του. Αν κατά τον χρόνο κατάρτισης της σύμβασης παραχώρησης άδειας χρήσης του domain name υπήρχε λόγος διαγραφής του, η μεταγενέστερη διαγραφή του domain name γεννά ευθύνη του φορέα, ανεξάρτητα από υπαιτιότητά του, με βάση τις ΑΚ 467, 470, 382. Στις λοιπές περιπτώσεις, με την απώλεια του δικαιώματος στο domain name, ο φορέας περιέρχεται σε αδυναμία παροχής με τις οικείες συνέπειες (ΑΚ 335 επ., 380 επ.).

Υποστηρίζεται ότι η άδεια δεν λήγει αυτοδίκαια με τον θάνατο του αδειούχου ή του φορέα του domain name, δεν αποκλείεται όμως στη συγκεκριμένη περίπτωση να δημιουργείται λόγος καταγγελίας της σύμβασης είτε από τους κληρονόμους είτε από τον αντισυμβαλλόμενο. Όμοια ισχύουν και σε περίπτωση λύσης του νομικού προσώπου,

⁹⁰ Αντωνόπουλος (1981), 156 επ • Γεωργιάδης (2004), 648 επ

αδειούχου ή φορέα: η άδεια συνεχίζεται υπέρ και κατά των προσώπων στα οποία περιήλθε το domain name, χωρίς να αποκλείεται καταγγελία της σύμβασης. Σε περίπτωση εκποίησης του domain name στο πλαίσιο διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης ή πτώχευσης, το δικαίωμα του αδειούχου δεν λήγει• συνήθως όμως οι συμβάσεις περιέχουν όρο περί λύσης της σύμβασης σ' αυτές τις περιπτώσεις.

Μετά τη λήξη της άδειας, ο αδειούχος δεν δικαιούται πλέον να χρησιμοποιεί το domain name για να διακρίνει τα προϊόντα της επιχείρησής του. Αν συνεχίσει να το κάνει, ο δικαιούχος μπορεί να στραφεί εναντίον του αδειούχου είτε με τις αγωγές του νόμου περί σημάτων είτε με βάση το ν. 146/1914 και τις ΑΚ 914 επ., ανάλογα αν το domain name ταυτίζεται με το σήμα του δικαιούχου ή με διακριτικό γνώρισμα του ουσιαστικού συστήματος.⁹¹

3.2. Άδεια χρήσης του domain name ως συστατικού για τη δημιουργία domain name τρίτου⁹²

Ο φορέας, σε αντίθεση με το σήμα (άρθρο 18 παρ. 2 στοιχ. α' ν. 2239/94), αποκτά ex lege δικαίωμα επέκτασης του domain name, ήτοι δημιουργίας και άλλων επιπέδων στο ίδιο domain name, επί των οποίων δεν αποκτά αποκλειστικό δικαίωμα, καθώς δεν αποτελούν αντικείμενο εκχώρησης από την ΕΕΤΤ, αλλά προϊόν δικής τους σύνθεσης, εφ' όσον διαθέτει την υποδομή προς τούτο. Πρόκειται για παρεπόμενα δικαιώματα στο κύριο δικαίωμα του φορέα επί του domain name που του εκχώρησε η ΕΕΤΤ και διαγράφονται με την διαγραφή του τελευταίου. Έτσι, σύμφωνα με τα άρθρα 1 παρ. 6 και 5 παρ. 1 του ΚΔΕΟΧ, ο φορέας domain name δευτέρου ή τρίτου επιπέδου, που μόνο το τρίτο επίπεδο είναι μεταβλητό πεδίο, μπορεί να συνθέσει περισσότερα domain names, τρίτου και επόμενου επιπέδου ή τετάρτου και επόμενου επιπέδου αντίστοιχα, αποτελούμενα από το domain name που του έχει εκχωρήσει η ΕΕΤΤ. Περαιτέρω, προβλέπεται και δικαίωμα παραχώρησης, εγγράφως ή άτυπα με τη συναίνεση του φορέα, άδειας χρήσης των domain names αυτών.

Αποκλειστικά υπεύθυνος για την ενεργοποίηση αλλά και τη χρήση παραμένει ο φορέας του domain name που εκχωρήθηκε από την ΕΕΤΤ. Για το λόγο αυτό, ο φορέας οφείλει α) να μην επιτρέπει την ενεργοποίηση ή να διακόπτει την ενεργοποίηση σε

⁹¹ Γεωργιάδης (2004), 655 επ

⁹² Ξουραφά (2006), 207 επ.

περίπτωση που συντρέχει λόγος απόρριψης της Δήλωσης Καταχώρησης⁹³ ή λόγος διαγραφής του εκχωρηθέντος Ονόματος Χώρου⁹⁴, σύμφωνα με τον ΚΔΕΟΧ⁹⁵ και β) να ενημερώνει εγγράφως τον τρίτο για τα δικαιώματα, τα οποία αποκτά σύμφωνα με τον ΚΔΕΟΧ⁹⁶.

Επιπλέον, τα domain names τρίτου επιπέδου, με εξαίρεση αυτά που μόνο το τρίτο επίπεδο είναι μεταβλητό πεδίο, και επόμενου επιπέδου δεν αποτελούν αντικείμενο εκχώρησης από την ΕΕΤΤ και δεν κτάται επ' αυτών αποκλειστικό δικαίωμα⁹⁷. Το δικαίωμα το οποίο αποκτά ο τρίτος, επομένως, είναι ενοχικό δικαίωμα, το οποίο γεννάται λόγω της συμβατικής σχέσης του με τον φορέα. Πρόκειται στην ουσία για παρεπόμενο δικαίωμα, σε σχέση με το κύριο, αυτοτελές δικαίωμα του φορέα επί του domain name. Έτσι, το domain name τρίτου ή επόμενου επιπέδου, που έχει δημιουργηθεί από το domain name δεύτερου ή τρίτου επιπέδου αντίστοιχα του φορέα διαγράφεται ή απενεργοποιείται προσωρινά όταν διαγραφεί ή απενεργοποιηθεί προσωρινά αντίστοιχα και το domain name του φορέα⁹⁸.

Σε περίπτωση μεταβίβασης του domain name από τον φορέα σε τρίτο, η τύχη των υποεπιπέδων του domain name εξαρτάται από τη συμφωνία του φορέα με τον προς ου η μεταβίβαση, ο οποίος δύναται να ανεχθεί ή να απαγορεύσει τη χρήση του domain name ως συστατικού domain name τρίτου. Στην περίπτωση αυτή ο Μεταβιβάζων οφείλει να ενημερώσει το πρόσωπο στο οποίο θέλει να μεταβιβάσει το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης του Ονόματος Χώρου με κατάληξη .gr για την χρήση αυτή πριν την υποβολή της Δήλωσης Μεταβίβασης στον Καταχωρητή.⁹⁹ Εφόσον συντελεστεί η μεταβίβαση του domain name στην βάση δεδομένων του Μητρώου, ο νέος δικαιούχος εάν έχει αποδεχτεί τη χρήση του μεταβιβαζόμενου domain name, με τον τρόπο που είχε ανεχθεί και επιτρέψει ο μεταβιβάσας, υπεισέρχεται στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις του τελευταίου, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΚΔΕΟΧ.¹⁰⁰

Αξίζει τέλος να σημειωθεί ότι, η ανωτέρω άδεια χρήσης διαφέρει από την άδεια χρήσης του σήματος¹⁰¹ ως προς το ότι ενώ αντικείμενο της τελευταίας είναι το ίδιο το σήμα, το οποίο έχει νόμιμα καταχωρισθεί στο βιβλίο σημάτων, στην περίπτωση του

⁹³ Βλ. άρθρο 7

⁹⁴ Βλ. άρθρο 8

⁹⁵ Άρθρο 5 παρ. 3

⁹⁶ Άρθρο 5 παρ. 7

⁹⁷ Άρθρο 1 παρ. 4

⁹⁸ Άρθρα 5 παρ 6 και 9 παρ. 5

⁹⁹ Άρθρο 14 παρ. 3

¹⁰⁰ Άρθρο 14 παρ. 4

¹⁰¹ Άρθρο 16 ν. 2239/94

domain name παρέχεται άδεια χρήσης για τη δημιουργία περαιτέρω επιπέδου και όχι άδεια χρήσης αυτού του ίδιου του domain name. Κατόπιν των ανωτέρω, η θετική εξουσία που παρέχεται στον φορέα προσομοιάζει περισσότερο όχι με άδεια χρήσης αλλά με μίσθωση προσοδοφόρου πράγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ : ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ DOMAIN NAMES

1. Κατάσχεση του domain name¹⁰²

Η ανάπτυξη του Διαδικτύου και η ραγδαία αύξηση του ηλεκτρονικού εμπορίου παγκοσμίως, ανέδειξε την αξία των domain names με αποτέλεσμα σοβαρές επιχειρήσεις να δίνουν μάχη για τα ελκυστικότερα και προκλητικότερα ονόματα χώρου, δαπανώντας ακόμα και τεράστια χρηματικά ποσά στις ΗΠΑ για την αγορά τους. Δεν άργησε έτσι ο νομικός κόσμος να συνειδητοποιήσει τη γέννηση ενός νέου περιουσιακού δικαιώματος, το οποίο μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αγοραπωλησίας και κατ' επέκταση κατάσχεσης.

Ωστόσο, μετά την παγίωση της άποψης ότι το domain name ως περιουσιακό δικαίωμα είναι δεκτικό κατάσχεσης ανέκυψε το πρόβλημα της εξεύρεσης του δικονομικού πλαισίου το οποίο θα τη ρυθμίζει. Επικράτησε αμφισβήτηση για το αν η αναγκαστική εκτέλεση-δέσμευση στο domain name συνιστά κατάσχεση (κινητού) στα χέρια του μητρώου ως τρίτου ή ειδικού περιουσιακού στοιχείου.

Όπως είναι γνωστό, η κατάσχεση-από πλευράς δικαίου αναγκαστικής εκτέλεσης-υποδιαιρείται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες:

- κατάσχεση της κινητής περιουσίας του οφειλέτη,
- κατάσχεση σε χέρια τρίτου,
- κατάσχεση ακινήτων πλοίων ή αεροσκαφών του οφειλέτη και
- κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το domain name δε συνιστά ούτε κινητό, ούτε ακίνητο, για το λόγο ότι δεν αποτελεί πράγμα κατά την έννοια του άρθρου 947 ΑΚ. Ως εκ τούτου, δεν μπορούμε να εντάξουμε την κατάσχεση domain name στις διατάξεις των άρθρων 982 επ. ΚΠολΔ για το λόγο ότι βασική προϋπόθεση της ενεργοποίησης της διαδικασίας κατάσχεσης στα χέρια τρίτου συνιστά είτε η ύπαρξη χρηματικής απαίτησης του φορέα κατά τρίτου, είτε η ύπαρξη κινητού πράγματος στα χέρια τρίτου. Οι προϋποθέσεις όμως αυτές δεν πληρούνται στην περίπτωση που εξετάζεται. Κατά πρώτο λόγο το domain name, όπως ήδη προμνημονεύθηκε, δεν αποτελεί πράγμα. Κατά δεύτερο λόγο, στην

¹⁰² Ανθιμος Α., Διαδικαστικά και δικονομικά ζητήματα από τον νέο κανονισμό διαχείρισης και εκχώρησης ονομάτων χώρου, ΔiMEE 2005, 510•Χριστοδούλου (2008), 108 επ.

υποθετική περίπτωση που θεωρήσουμε ως τρίτο την ΕΕΤΤ, και πάλι δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των άρθρων 982 επ. ΚΠολΔ, καθώς ο φορέας δεν έχει καμία χρηματική απαίτηση εναντίον της.

Απομένει συνεπώς η εφαρμογή της κατάσχεσης ειδικών περιουσιακών στοιχείων (άρθρα 1022επ ΚΠολΔ). Η ανάγκη της κατασχέσεως ειδικών περιουσιακών στοιχείων έγινε τις τελευταίες δεκαετίες περισσότερο αισθητή, καθώς οι σύγχρονες οικονομικοτεχνικές εξελίξεις οδηγούν στη δημιουργία νέων, ιδιόμορφων οικονομικών αξιών, που συχνά καλύπτουν το μεγαλύτερο εξωτερικά εμφανές μέρος της περιουσίας των οφειλετών και δεν μπορούν να αξιοποιηθούν από τους δανειστές με βάση τις παραδοσιακές μορφές κατασχέσεως. Τα άρθρα 1022 επ., με το ευέλικτο σύστημα δεσμεύσεως ή αξιοποιήσεως της περιουσίας των οφειλετών που καθιερώνουν, έχουν ως νομοθετικό στόχο να καταλάβουν όλα τα παραπάνω περιουσιακά στοιχεία. Καλύπτουν το νομοθετικό κενό που δημιουργούσε ο περιορισμός του αντικειμένου της κατασχέσεως (953, 982, 992), επεκτείνοντας τα παραδοσιακά αντικειμενικά όρια της κατασχέσεως και σε κάθε παραπέρα περιουσιακό δικαίωμα του οφειλέτη που η έννομη τάξη του αναγνωρίζει.

Αναλυτικότερα, για να εφαρμοσθεί το άρθρο 1022ΚΠολΔ πρέπει να συντρέχουν δύο προϋποθέσεις. Η πρώτη προϋπόθεση είναι η περιουσιακή φύση του δικαιώματος και το μεταβιβαστό αυτού. Όπως ήδη σημειώθηκε, απόλυτα κρατούσα διεθνώς είναι η αντίληψη που αντιμετωπίζει το domain name ως ένα ιδιόμορφο περιουσιακό δικαίωμα, το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 14 της απόφασης 592/012/3-2-2011(ΦΕΚ 593/Β/14-4-2011) μπορεί να μεταβιβαστεί. Η δεύτερη προϋπόθεση εξετάστηκε ήδη λίγο πιο πάνω. Το άρθρο 1022 ορίζει ειδικότερα ότι: «κατάσχεση μπορεί να γίνει και σε περιουσιακά δικαιώματα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, τα οποία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης κατά τη διαδικασία των άρθρων 953 παρ. 1 και 2, 982 και 992.....». Σημειώθηκε παραπάνω ότι η κατάσχεση domain name δε δύναται να ενταχθεί σε καμιά από τις υπόλοιπες κατηγορίες που ρυθμίζονται στον ΚΠολΔ. Επομένως, μπορεί να λεχθεί ότι η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης του domain name, ως άυλου αγαθού με έντονη περιουσιακή αξία και μεταβιβαστού, είναι εκείνη των άρθρων 1022 επ. ΚΠολΔ.

Για την έναρξη της αναγκαστικής εκτέλεσης του domain name απαιτείται άδεια του Μονομελούς Πρωτοδικείου, που παρέχεται κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας. Ειδικότερα ζητήματα από την εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 1023 ΚΠολΔ δεν φαίνεται να αναφύονται.

Αντίθετα, αξίζει να σταθούμε στις διατυπώσεις του άρθρου 1025 ΚΠολΔ. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, για την επιβολή της κατάσχεσης αρκεί η επίδοση της απόφασης που επέτρεψε την κατάσχεση στον καθού ή εκτέλεση. Παράλληλα προβλέπεται και η εγγραφή της κατάσχεσης στο εκάστοτε τηρούμενο βιβλίο. Αναφορικά με τα domain names, η ανωτέρω διαδικασία δεν είναι δυνατό να ακολουθηθεί, και αυτό για τους εξής λόγους: Αρχικά, δεν είναι απόλυτα ξεκάθαρο αν θα πρέπει να εφαρμοστεί το υποεδ. α' ή το υποεδ. β' του άρθρου 1025 παρ. 1 ΚΠολΔ. Και αυτό διότι η νομική φύση του domain name ενσωματώνει και δικαίωμα του καθού (υποεδ. β'), αλλά και απαίτηση κατά τρίτου (υποεδ. α'). Το δικαίωμα περιγράφεται στο άρθρο 4 παρ. 1 ΚΔΕΟΧ, για το οποίο ήδη έγινε λόγος. Η απαίτηση στρέφεται έναντι της ΕΕΤΤ για διαρκή σύνδεση του domain name με το Διαδίκτυο, ενόσω βέβαια ο φορέας πληροί τις υπόλοιπες τυπικές προϋποθέσεις και καταβάλλει τα οφειλόμενα τέλη σύνδεσης. Ενόψει της υφιστάμενης ρευστότητας, συνίσταται η επίδοση της απόφασης στον καθού, με παράλληλη συγκοινοποίησή της στην ΕΕΤΤ.

Στην περίπτωση που απορριφθεί η πρόταση για συγκοινοποίηση, αναμένεται να ανακύψει δεύτερο ζήτημα, αυτή τη φορά από την εφαρμογή του άρθρου 1025 παρ. 2 ΚΠολΔ. Η διάταξη προβλέπει ότι, εφόσον επιδοθεί η απόφαση για την κατάσχεση, απαγορεύεται και είναι άκυρη η διάθεση του κατασχεμένου. Ερωτάται πώς μπορεί να προστατευθεί ο καλόπιστος τρίτος, στον οποίο ο καθού μεταβιβάζει το ήδη κατασχεμένο domain name, ενόψει του ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί το εδ. β' του ίδιου άρθρου, που κάνει λόγο για εγγραφή σε βιβλίο, για τον απλούστατο λόγο ότι δεν υφίσταται τέτοιο. Συνεπώς, εφόσον δεν έχει προβλεφθεί ειδική πρόνοια για την καταχώρηση αποφάσεων κατάσχεσης έστω στην άτυπη ηλεκτρονική τράπεζα δεδομένων περί ονομάτων χώρου, σκόπιμο είναι να επιδίδεται η απόφαση και στην ΕΕΤΤ, ώστε η τελευταία να λαμβάνει γνώση και να επεμβαίνει σε ενδεχόμενη απόπειρα μεταβίβασης του κατασχεμένου domain name σε τρίτον. Και πάλι όμως αναφύεται ένα ακόμη ζήτημα: Μπορεί άραγε η ΕΕΤΤ να παρεμποδίσει ή και να απαγορεύσει τη μεταβίβαση; Η απάντηση είναι μάλλον αρνητική αφού ο ρόλος της ΕΕΤΤ εξαντλείται σε έναν έλεγχο διατυπώσεων. Μοναδική δυνατότητα δραστηκής παρέμβασης της ΕΕΤΤ μπορεί να διασφαλιστεί με διασταλτική ερμηνεία της έννοιας της μη προσήκουσας υποβολής της αίτησης, στην οποία θα πρέπει να υπαχθεί και εκείνη η αίτηση, η οποία έγινε με πλήρη επίγνωση του φορέα του domain name ότι προσχωρεί σε διάθεση κατασχεμένου.

2. Υπαγωγή του domain name στην πτωχευτική περιουσία

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του ΠτΚ «η πτωχευτική περιουσία περιλαμβάνει το σύνολο της περιουσίας που ανήκει στον οφειλέτη κατά την κήρυξη της πτώχευσης, οπουδήποτε κι αν βρίσκεται» Επομένως, στην πτωχευτική περιουσία υπάγεται κάθε άυλο αγαθό με τη μορφή του απόλυτου και αποκλειστικού δικαιώματος. Έτσι και το domain name, ως μεταβιβάστο δικαίωμα περιουσιακής φύσεως αποτελεί αντικείμενο πτωχευτικής απαλλοτρίωσης. Εξαίρεση προβλέπει ο νόμος (άρθρο 24 παρ. 4 ν. 2239/1994), σε σχέση με τα σήματα που αποτελούνται από το όνομα του δικαιούχου του σήματος. Στην περίπτωση αυτή, σύμφωνα με το νόμο, «δεν χωρεί κατάσχεση ούτε εκποίηση εν πτωχεύσει», προκειμένου να προστατευθεί η προσωπικότητα του δικαιούχου. Κατ' αναλογική εφαρμογή του εν λόγω άρθρου, και το domain name που αποτελείται από το όνομα του δικαιούχου είναι ακατάσχετο και δεν μπορεί να αποτελέσει στοιχείο της πτωχευτικής περιουσίας.

3. Επικαρπία στο domain name

Όπως και το σήμα έτσι και το domain name μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο επικαρπίας αφού πρόκειται για δικαίωμα με έντονη περιουσιακή αξία, της οποίας την αξιοποίηση εύλογα προσδοκά ο φορέας του. Άρα, η σύσταση επικαρπίας είναι συνέπεια του μεταβιβάστου του δικαιώματος επί του domain name. Επομένως, εφαρμόζεται στο domain name το άρθρο 1178 ΑΚ, σύμφωνα με το οποίο επικαρπία μπορεί να συσταθεί και πάνω σε δικαίωμα.

Κατά το άρθρο 1178 παρ. 2, η σύσταση της επικαρπίας δικαιώματος γίνεται όπως και η μεταβίβαση του δικαιώματος. Πέρα από τις διατάξεις του άρθρου 1178 ΑΚ, εφαρμόζονται αναλογικά και οι διατάξεις για την επικαρπία πράγματος, εφόσον όμως δεν προκύπτει κάτι διαφορετικό από το νόμο ή τη φύση του δικαιώματος (άρθρο 1182 ΑΚ). Ο παραχωρών την επικαρπία πρέπει να είναι φορέας του δικαιώματος επί του domain name. Σύσταση επικαρπίας παρά μη δικαιούχου υπό τις προϋποθέσεις του ΑΚ 1036 δεν νοείται, αφού το domain name δε συνδέεται με φυσική εξουσίαση, όπως την αντιλαμβάνεται το άρθρο αυτό. Ο επικαρπωτής αποκτά την εξουσία να χρησιμοποιεί το domain name προς διάκριση των προϊόντων ή υπηρεσιών που διατίθενται στην ηλεκτρονική αγορά. Σε κάθε περίπτωση, η χρήση δεν επιτρέπεται να αντιβαίνει στις αρχές της καλής πίστης ή να είναι κακόπιστη. Στην αντίθετη περίπτωση, το domain

name θα οδηγηθεί σε διαγραφή κατά το άρθρο 8 ΚΔΕΟΧ, αφού η χρήση από τον επικαρπωτή καταλογίζεται στον φορέα του domain name. Εξάλλου, ο επικαρπωτής έχει απέναντι στον δικαιούχο του domain name υποχρέωση να χρησιμοποιεί το domain name με επιμέλεια (άρθρο 1148 ΑΚ) και να μην το οδηγεί σε αδράνεια που επιφέρει μείωση της εμπορικής του αξίας.

Παραπέρα, η μη ανανέωση του domain name, η διαγραφή του ή η παραίτηση του φορέα από το δικαίωμά του οδηγεί στην απόσβεση της επικαρπίας (άρθρα 1170, 1169 ΑΚ). Άλλοι λόγοι απόσβεσης της επικαρπίας αναφέρονται στα άρθρα 1167 επ. ΑΚ, που στην επικαρπία επί του δικαιώματος στο domain name εφαρμόζονται αναλογικά¹⁰³.

4. Ενεχύρο στο domain name

Αυτονόητη συνέπεια αφενός του απαλλοτριωτού του δικαιώματος στο domain name και αφετέρου της περιουσιακής του αξίας είναι και η σύσταση σε αυτό ενεχύρου για την εξασφάλιση απαιτήσεως με την προνομιακή ικανοποίηση του δανειστή κυρίως με πλειστηριασμό (άρθρα 1209 σε συνδ. με άρθρο 1256). Γενικότερα πρέπει να λεχθεί ότι, στην ενεχύραση δικαιώματος εφαρμόζονται αναλογικώς οι διατάξεις για την ενεχύραση πράγματος στον βαθμό που προσαρμόζονται στην φύση του ενεχυρασμένου δικαιώματος, εν προκειμένω του domain name.

Για τη σύσταση του ενεχύρου βρίσκει εφαρμογή το άρθρο 1211 ΑΚ. Μόνο που η παράδοση του domain name δεν είναι υλική, αλλά νοητή. Συνίσταται στη δέσμευση του δικαιούχου του domain name να μην ασκεί έναντι του ενεχυρούχου δανειστή την έννομη προστασία που προβλέπει το δίκαιο των domain names. Αυτό βεβαίως υπό την προϋπόθεση ότι παραχωρήθηκε στον ενεχυρούχο δανειστή και δικαίωμα να χρησιμοποιεί το domain name προς διάκριση των προϊόντων ή υπηρεσιών που διατίθενται στην ηλεκτρονική αγορά (άρθρο 1224 ΑΚ). Η συμφωνία γίνεται σύμφωνα με τα ισχύοντα για τη μεταβίβαση του domain name.

Ο δανειστής μόλις γίνει απαιτητή η ασφαλιζόμενη απαίτησή του, έχει δικαίωμα να εκπλειστηριάσει το domain name, αν έχει εκτελεστό τίτλο ή να προκαλέσει δικαστική απόφαση για την πώλησή του με πλειστηριασμό (1237 ΑΚ). Έτσι, θα ισχύσουν κατ'

¹⁰³ Αντωνόπουλος (2005²), 541 επ• Γεωργιάδης Α., Εμπράγματο Δίκαιο, 2010², 961 επ• Μαρίνος Μ., Δίκαιο σημάτων 2007, 271 επ

αρχή και εδώ, όσα αναφέρθηκαν παραπάνω για την αναγκαστική κατάσχεση του domain name¹⁰⁴.

5. Σύμβαση διανομής και domain name

Η τεχνολογία αποτελεί πλέον προϋπόθεση για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τον κύριο υποκινητή της παραγωγικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. Αναμφισβήτητα, οι προοπτικές που προσφέρει το Διαδίκτυο είναι μεγάλες αφού το κόστος διατήρησης ενός διαδικτυακού τόπου, από τον οποίο διαφημίζονται ή πωλούνται κιάλας τα προϊόντα ενός προμηθευτή είναι υποπολλαπλάσιο του κόστους διαφήμισης στα συνήθη μέσα μαζικής επικοινωνίας όπως είναι η τηλεόραση και το ραδιόφωνο ή του κόστους διατήρησης ενός εμπορικού καταστήματος. Περαιτέρω, το ηλεκτρονικό κατάστημα δεν υπόκειται σε δεσμεύσεις αναφορικά με το ωράριο λειτουργίας, μπορεί δηλαδή να αποδίδει έσοδα στον επιχειρηματία εικοσιτέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο¹⁰⁵.

Μέσα στα πλαίσια αυτά, ο διανομέας μπορεί να δημιουργήσει διαδικτυακό τόπο προκειμένου να προωθήσει τις πωλήσεις του και φυσικά οι πιθανότητες επιτυχίας θα είναι περισσότερες αν χρησιμοποιήσει στο ηλεκτρονικό του κατάστημα το σήμα του προμηθευτή του. Αυτομάτως όμως τίθεται το ερώτημα αν ο διανομέας έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί το σήμα του προμηθευτή στο Διαδίκτυο. Οι συμβάσεις διανομής σπανίως ρυθμίζουν το ζήτημα αυτό ενώ οι νομολογιακές και διαιτητικές λύσεις καθώς και οι κοινοτικές πράξεις δεν παρουσιάζουν ομοιομορφία.

Τα γαλλικά δικαστήρια είχαν την ευκαιρία να αντιμετωπίσουν ειδικά την περίπτωση της κατοχύρωσης απ' το διανομέα ενός domain name, που αντιστοιχούσε στο σήμα του προμηθευτή στην υπόθεση της εταιρίας Sony κατά αποκλειστικού διανομέα της¹⁰⁶. Κρίθηκε στην περίπτωση αυτή, ότι η χρήση του σήματος του κατασκευαστή στο domain name του διανομέα συνιστά παραποίηση σήματος και παράνομη πράξη έναντι των λοιπών εντεταγμένων στο δίκτυο διανομέων. Εν προκειμένω, το δικαστήριο ακολούθησε κατά γράμμα τη σύμβαση διανομής, η οποία προέβλεπε ότι το δικαίωμα που παραχωρήθηκε απ' τον προμηθευτή στον διανομέα, ήταν ένα απλό δικαίωμα χρήσης με αβέβαιο περιεχόμενο. Ειδικότερα, έγινε δεκτό ότι το

¹⁰⁴ Αντωνόπουλος (2005²), 544 επ• Γεωργιάδης (2010²), 1149 επ• Μαρίνος (2007), 273

¹⁰⁵ Γεωργιάδης Γ., Η σύναψη συμβάσεως μέσω του Διαδικτύου, 2003, 19

¹⁰⁶ TGI Nanterre, 20 mars 2000, D 2000, σελ. 287

δικαίωμα χρήσης ενός σήματος δεν αποτελεί άδεια εκμετάλλευσής του. Επιτρέπει στο διανομέα μόνο τη χρήση του σήματος στην πινακίδα, στα εμπορικά έγγραφα και σε διαφήμιση. Αντίθετα, δεν δικαιολογεί το σφετερισμό ενός domain name, που αποτελείται απ' τα σήματα του προμηθευτή.

Στην κατ' έφεση δίκη, το δικαστήριο¹⁰⁷ και πάλι προσπάθησε να ανιχνεύσει σχετική άδεια στη σύμβαση. Κρίθηκε ότι διάφορες ρήτρες στη σύμβαση περιείχαν «παραχώρηση στο διανομέα του δικαιώματος εκμετάλλευσης του σήματος» για «το σύνολο της εμπορικής του δραστηριότητας» και άρα άδειας χρήσης του σήματος ως domain name. Αλλά, «οι παράμετροι» αυτής της άδειας παρέμεναν «αόριστοι». Για άλλη μία φορά το δικαστήριο στηρίχτηκε στη σύμβαση και στην απουσία συμφωνίας μεταξύ των μερών σχετικά με το ζήτημα αυτό. Συμπεραίνουμε, έτσι, απ' τι δύο παραπάνω αποφάσεις ότι είναι νόμιμη κατ' αρχήν, η κατοχύρωση του σήματος ως domain name, αρκεί να υπάρχει σχετική παραχώρηση στη σύμβαση. Σε περίπτωση απουσίας της σχετικής ρήτρας, ο διανομέας προσβάλλει το δικαίωμα στο σήμα.

Οι αντιδικίες σχετικά με το domain name επιλύονται πέρα απ' τα δικαστήρια και από διάφορα κέντρα διαιτησίας. Η εξωδικαστική αυτή οδός φαίνεται πιο ευέλικτη δεδομένου ότι η σχετική διαδικασία λαμβάνει υπόψη κυρίως το έννομο συμφέρον (legitimate interest) και την καλή πίστη του κατόχου του domain name, που σχετίζεται με σήμα. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO) δέχτηκε πως το γεγονός ότι ο διανομέας μεταπωλεί προϊόντα, που προέρχονται απ' την επιχείρηση του σηματούχου, δεν αρκεί για να συναχθεί ότι έχει δικαίωμα να κατοχυρώσει το σήμα ως domain name, αλλά απαιτείται σχετική ρήτρα στη σύμβαση¹⁰⁸.

Αντίθετα, ο WIPO σε άλλη περίπτωση έκρινε¹⁰⁹ ότι ένας εντεταγμένος διανομέας εσωρούχων του σήματος Chantelle έχει έννομο συμφέρον να χρησιμοποιεί τα επίδικα ονόματα («chantellebras.com» et « chantelle-bra.com»), εφόσον στην ιστοσελίδα του πωλούνται προϊόντα με αυτό το σήμα και η συγκεκριμένη ιστοσελίδα δεν δημιουργεί σύγχυση στο κοινό. Σε μία παρόμοια απόφαση¹¹⁰, κρίθηκε ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν υπήρχε κίνδυνος σύγχυσης, καθώς στην ιστοσελίδα με το επίδικο domain name, υπήρχαν ξεκάθαρες επισημάνσεις ως προς την ανεξαρτησία του διανομέα σε σχέση με τον προμηθευτή, οι οποίες δεν μπορούσαν να διαφύγουν της

¹⁰⁷ CA Versailles, 12 sept. 2000, JCP E 2000, chron. Droit de l' internet, σ. 1907

¹⁰⁸ D 2000-0113 (“stanleybostitch.com”)•D 2000-0079 (“talkabout.com”)•D 2000-0878 (“canoninkjet.net”), διαθέσιμες σε www.wipo.int

¹⁰⁹ D 2001-1181, D 2002 σ. 1275

¹¹⁰ DFR 2007- 0045, διαθέσιμη σε www.wipo.int

προσοχής του χρήστη. Τον ίδιο συλλογισμό ακολούθησε ο WIPO στην περίπτωση ενός μη εντεταγμένου διανομέα, καθώς είχε επισημάνει προσεκτικά στους κυβερνοκαταναλωτές ότι δεν ανήκε στο επίσημο δίκτυο διανομής των προϊόντων. Παραπέρα, σε δύο αποφάσεις του¹¹¹, ο WIPO έκρινε ότι ο διανομέας έχει έννομο συμφέρον να κατοχυρώσει το σήμα ως domain name, εφόσον βρίσκεται σε ισχύ η σύμβαση διανομής.

Τέλος, μια πρόσφατη απόφαση της Αρμόδιας Αρχής του Καναδά απέρριψε την αίτηση, επιτρέποντας, έτσι, στο διανομέα να διατηρήσει το domain name «havaianas.ca», που είχε κατοχυρώσει, με την αιτιολογία ότι είχε καλή πίστη. Ειδικότερα, απ' την αρχή είχε παραχωρηθεί στον διανομέα η σχετική άδεια μέσω της συμβατικής του υποχρέωσης να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την προώθηση των πωλήσεων των προϊόντων havaianas στον Καναδά¹¹².

Απ' τα παραπάνω προκύπτει ότι τόσο η νομολογία όσο και η εξωδικαστική διαδικασία δέχονται τη νομιμότητα κατοχύρωσης ως domain name του σήματος του προμηθευτή. Όμως, δεν παρατηρείται ομοιομορφία ως προς τις βασικές προϋποθέσεις της νομιμότητας. Μέσα στα πλαίσια της δικαστικής διαδικασίας, ο διανομέας έχει λίγες πιθανότητες να διατηρήσει το domain name του. Αντίθετα, η εξωδικαστική διαδικασία είναι υπέρ της εκμετάλλευσης αυτής, χάρη στον κανόνα της καλής πίστης και του έννομου συμφέροντος.

Επομένως, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, η ένταξη στο δίκτυο διανομής δεν παρέχει στον διανομέα τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί το σήμα του προμηθευτή ως domain name ή ως συστατικό του domain name του δικού του ιστοχώρου, χωρίς την άδεια του τελευταίου. Επίσης, ακόμη και στην περίπτωση που χορηγείται σχετική άδεια, αυτή δεν μπορεί να καταλήγει στην ιδιοποίηση της χρήσης του σήματος ως domain name προς όφελος συγκεκριμένου διανομέα, δεδομένου ότι κάτι τέτοιο είναι δυνατό να παραβιάζει την αρχή της απαγόρευσης της διάκρισης των διανομέων¹¹³.

Από την άλλη πάλι, ακόμη κι αν υπάρχει η συγκατάθεση του προμηθευτή και ο διανομέας σέβεται την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διανομέων και την εδαφική αποκλειστικότητα, ανακύπτει το εξής πρόβλημα. Όπως είναι γνωστό, το σύστημα κτήσεως του domain name εφαρμόζει τον κανόνα «first come, first serve», δηλαδή ο πρώτος που ζητά την κατοχύρωση ενός domain name, γίνεται δικαιούχος του, υπό την

¹¹¹ D2001-0373 (“sunmaxx.com”) και D2000-0756 (“miele.net”) διαθέσιμες σε www.wipo.int

¹¹² Υπόθ. SAO PAULO Alparagas S/A c Luca's World Inc. 26 Μαΐου 2009 διαθέσιμη σε <http://www.cira.ca/assets/Uploads/00131-havaianas.ca.pdf>

¹¹³ Συνοδινού Τ., Δίκτυα διανομής και Διαδίκτυο, ΕΕμπΔ 2008, 272 επ

προϋπόθεση ότι το συγκεκριμένο domain name δεν έχει παραχωρηθεί προηγουμένως σε άλλο πρόσωπο. Έτσι, αν ένας διανομέας κατοχυρώσει και χρησιμοποιήσει το domain name που αναπαράγει το σήμα στερεί απ' τον δικαιούχο του σήματος και τους λοιπούς διανομείς του δικτύου τη δυνατότητα να εκμεταλλευτούν και αυτοί μία ιστοσελίδα με το παραχωρημένο σήμα. Σε αυτή την περίπτωση, η χρήση του σήματος συνιστά αδικαιολόγητη διαφορετική μεταχείριση των λοιπών διανομέων του δικτύου.

Βέβαια, οι παραπάνω δυσκολίες μπορούν να ξεπεραστούν αν ο κάθε διανομέας κατοχυρώσει ένα domain name, που αποτελείται απ' το όνομα του σήματος και ένα συμπληρωματικό διακριτικό στοιχείο, όπως η εμπορική του επωνυμία. Έτσι, χρησιμοποιώντας σε μία μηχανή αναζήτησης το όνομα του σήματος, αυτή θα παραπέμψει σε διαφορετικές ιστοσελίδες των μελών του Διαδικτύου, χωρίς να υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης μεταξύ τους¹¹⁴.

6. Franchising και domain name

Η αλματώδης εξάπλωση του Internet στο χώρο του εμπορίου δεν ήταν δυνατό να αφήσει ανέπαφο και το χώρο του franchise. Πολλές παραδοσιακές επιχειρήσεις, που αρχικά ήταν απρόθυμες στο να υιοθετήσουν τη νέα τεχνολογία, σήμερα ανταγωνίζονται η μία την άλλη για το ποια θα εισέλθει στον «παράδεισο» του Διαδικτύου. Έτσι, σιγά σιγά, αλλά δυναμικά εισέρχεται και στα δίκτυα δικαιόχρησης, διεκδικώντας σημαντικό ρόλο στη διοίκηση αυτών. Ιδιαίτερα η δημιουργία χωριστής ιστοσελίδας (website) για κάθε εταιρία, η μορφή της οποίας διαρκώς εξελίσσεται με την εισαγωγή όλο και περισσότερων υπερσυνδέσμων (hyperlinks), οδηγεί αναπόφευκτα στην επιδίωξη εκμετάλλευσης του Διαδικτύου και για την επίτευξη του εμπορικού στόχου (π.χ. πωλήσεις κλπ).

Η μέθοδος της δικαιόχρησης πρωτοεμφανίστηκε στις ΗΠΑ πριν από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και η εταιρία ραπτομηχανών Singer αναφέρεται ως η πρώτη εταιρία που το εφήρμοσε στο τέλος του 19^{ου} αιώνα προκειμένου να οργανώσει το δίκτυο διανομής των προϊόντων της. Το παράδειγμά της ακολούθησαν οι βιομηχανίες αυτοκινήτων, οι εταιρίες διανομής πετρελαιοειδών και οι βιομηχανίες μπύρας. Η μεγάλη όμως ανάπτυξη του franchising συμπίπτει ιστορικά με το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και οφείλεται στις συνθήκες που επικρατούσαν τότε, δηλαδή στην ανάπτυξη

¹¹⁴ Βλ. Σκαλίδη Χ., Η χρήση σπ' τον διανομέα του σήματος του προμηθευτή ως domain name, ΔΕΕ 2010, 773 επ

της μαζικής παραγωγής και προσφοράς προϊόντων και υπηρεσιών, σε συνδυασμό με την έλλειψη ορθολογικών δικτύων διανομής και διάθεσης. Στην Ελλάδα το franchising εμφανίστηκε σχετικά πρόσφατα σε σχέση με τις χώρες του εξωτερικού. Ξεκίνησε το 1976 με την εταιρία Goody's και η εξέλιξή του όλα αυτά τα χρόνια ήταν πραγματικά ραγδαία και εντυπωσιακή, κυρίως κατά την δεκαετία του '90 όπου και γνώρισε τη μεγαλύτερη άνθιση¹¹⁵. Σήμερα, στον ελληνικό χώρο υπάρχουν πάνω από 500 δίκτυα με δραστηριότητες που καλύπτουν από pet shops μέχρι το εμπόριο επώνυμων ρούχων και επώνυμα εστιατόρια.

Το franchising είναι σύμβαση συνεργασίας μεταξύ δύο επιχειρήσεων, βάσει της οποίας η μια επιχείρηση, ο δικαιοπάροχος ή δότης (franchisor), παραχωρεί στην άλλη, τον δικαιοδόχο ή λήπτη (franchisee), έναντι άμεσου ή έμμεσου οικονομικού ανταλλάγματος, το δικαίωμα εκμετάλλευσης «πακέτου» franchising με σκοπό την πώληση συγκεκριμένων τύπων προϊόντων ή /και υπηρεσιών σε τελικούς χρήστες¹¹⁶. Το «πακέτο» franchising περιλαμβάνει όχι μόνο τα άυλα αγαθά που αποτελούν αντικείμενο απόλυτων δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας του δικαιοπαρόχου (σήμα, διακριτικός τίτλος, επωνυμία, διακριτικά γνωρίσματα, ευρεσιτεχνία κλπ) και την τεχνογνωσία του (μέθοδοι μάρκετινγκ, merchandising, διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών, διαφήμισης, επικοινωνίας, εκπαίδευσης, οργάνωσης, διοίκησης, διαχείρισης κλπ) αλλά επιπλέον και τις παροχές του δικαιοπαρόχου για την ένταξη του δικαιοδόχου στο σύστημα franchising και τη μετέπειτα διαρκή υποστήριξη του¹¹⁷.

Στο πλαίσιο της σύμβασης franchising, ο δικαιοπάροχος έχει υποχρέωση παραχώρησης στο δικαιοδόχο του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας και τεχνογνωσίας καθώς και υποχρέωση ένταξης της επιχείρησης του δικαιοδόχου στο σύστημα διανομής του δικαιοπαρόχου. Επίσης, έχει υποχρέωση διαρκούς υποστήριξης και ενίσχυσης της επιχείρησης του δικαιοδόχου μετά την ένταξη της τελευταίας στο σύστημα διανομής¹¹⁸. Η μη ενημέρωση για ουσιώδη στοιχεία της συνεργασίας μπορεί να οδηγήσει σε ευθύνη για αποζημίωση του δικαιοπαρόχου (197-198 ΑΚ) ή ακόμη σε ακύρωση της σύμβασης για ουσιώδη πλάνη (142 ΑΚ) και λόγω απάτης (147 ΑΚ). Αντίστοιχα, ο δικαιοδόχος έχει υποχρέωση προώθησης των πωλήσεων του προϊόντος ή της υπηρεσίας του συστήματος franchise,

¹¹⁵ Γεωργιάδης Α. Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας, 2008⁵, 211 επ

¹¹⁶ ο.π. 209 επ

¹¹⁷ Κωστάκης Δ., Franchising, Νομική και Επιχειρηματική Διάσταση, 1998, 190

¹¹⁸ Λιακόπουλος (2000⁵), 541

σύμφωνα με το περιεχόμενο της σύμβασης franchise, προστατεύοντας έτσι τα συμφέροντα του δικαιοπαρόχου. Ακόμη, έχει υποχρέωση καταβολής δικαιωμάτων στο δικαιοπάροχο με τη μορφή εφάπαξ καταβολής δικαιωμάτων εισόδου στο σύστημα (entry fee) και με τη μορφή ποσοστών επί του κύκλου εργασιών (royalties) σε περιοδική βάση¹¹⁹.

Η προσπάθεια κατάκτησης νέων αγορών με την μέθοδο του franchising χαρακτηρίζεται συνήθως από αυστηρό συγκεντρωτισμό, τον οποίο διευθύνει και ελέγχει ο δικαιοπάροχος. Η στρατηγική και η οργάνωση των πωλήσεων βασίζονται στις γνώσεις, στις μεθόδους και τα σχέδια που έχει προεπεξεργασθεί ο δικαιοπάροχος. Οι δικαιοδόχοι απλώς παραλαμβάνουν την υπάρχουσα οργανωτική δομή από τον δικαιοπάροχο. Συνέπεια τούτου είναι ότι οι δικαιοδόχοι, χωρίς να έχουν συμβατικούς ή άλλους ενοχικούς δεσμούς μεταξύ τους, γίνονται μέλη ενός ενιαίου συστήματος διανομής, το οποίο επεκτείνεται ακτινοειδώς. Ο συγκεντρωτικός χαρακτήρας του franchising εκφράζεται προς τα έξω κυρίως με τον υψηλό βαθμό ομοιομορφίας που χαρακτηρίζει την οργάνωση των επιχειρήσεων (καταστημάτων), οι οποίες είναι ενταγμένες σε ένα σύστημα franchising.¹²⁰ Ο δικαιοδόχος όμως δρα ως ανεξάρτητος επιχειρηματίας συναλλασσόμενος με τους τρίτους στο όνομα του ιδίου, για δικό του λογαριασμό, αναλαμβάνοντας ο ίδιος τους επιχειρηματικούς κινδύνους, ο δε δικαιοπάροχος ουδεμία ευθύνη φέρει έναντι τρίτων από τη λειτουργία της επιχείρησης του δικαιοδόχου.¹²¹

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι, οι δικαιοδόχοι δεν μπορούν να δημιουργήσουν οποιαδήποτε ιστοσελίδα, η οποία έχει το σήμα του δικαιοπαρόχου ως domain name ή ως συστατικό domain name, χωρίς την άδεια του τελευταίου. Μόνο αν υπάρχει συγκατάθεση του δικαιοπαρόχου, οι δικαιοδόχοι που ανήκουν στο δίκτυο franchise, μπορούν να καταχωρήσουν το σήμα του δικαιοπαρόχου ως domain name ή ως συστατικό domain name. Όμως το domain name είναι μοναδικό, όπως ακριβώς στον υλικό κόσμο ένα νούμερο τηλεφώνου ή μία προσωπική ταχυδρομική διεύθυνση. Έτσι, ο κάθε δικαιοδόχος πρέπει να καταχωρήσει ένα domain name που αποτελείται από το σήμα του δικαιοπαρόχου και ένα συμπληρωματικό στοιχείο, όπως η εμπορική του επωνυμία.

¹¹⁹ Ζέκος Γ., Franchising και Cyberspace, ΔΕΕ 2001, 52 επ

¹²⁰ Γεωργιάδης (2008⁵), 209 επ.

¹²¹ Αναστασόπουλος Δ./Μιχαηλόπουλος Γ., Συμβάσεις σύγχρονου εμπορίου, 2011, 281

Μετά τη λήξη της σύμβασης δικαιόχρησης, ο δικαιοδόχος έχει υποχρέωση να παραλείπει τη χρήση και εκμετάλλευση τόσο των δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας του δικαιοπαρόχου όσο και της τεχνογνωσίας του και γενικότερα του πακέτου “franchise”. Στα πλαίσια αυτής του της υποχρέωσης οφείλει επίσης ο δικαιοδόχος να προβεί αμέσως μετά τη λήξη της σύμβασης, στην απόσυρση των καταχωρίσεων της επιχείρησής του από τους τηλεφωνικούς και επιχειρηματικούς καταλόγους αλλά και το Internet. Στην περίπτωση που τυχόν το domain name που χρησιμοποιούσε ο δικαιοδόχος κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της σύμβασης franchise περιείχε κάποιο ή κάποια από τα σήματα ή και τα διακριτικά γνωρίσματα του δικαιοπαρόχου, θα πρέπει ο δικαιοδόχος να παύσει άμεσα τη χρήση αυτού του domain name. Και αυτή η μετασυμβατική υποχρέωση του δικαιοδόχου θεωρείται ότι θεμελιώνεται νομικά στην αναλογική εφαρμογή του άρθρου 719 ΑΚ αλλά οπωσδήποτε και στην μετενέργεια της υποχρέωσης πίστης και ακόμη στη σχετική συμβατική πρόβλεψη, εφόσον βέβαια υπάρχει. Ο σημαντικότερος δικαιολογητικός λόγος για την επιβολή αυτής της υποχρέωσης είναι η μη δημιουργία της εσφαλμένης εντύπωσης στο καταναλωτικό κοινό ότι ο τέως δικαιοδόχος εξακολουθεί ακόμα να ανήκει στο δίκτυο franchise του δότη¹²².

¹²² Κωστάκης Σ., Η λύση της σύμβασης franchise και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από αυτήν σε <http://www.franchise-success.gr/htmlsite/greek/resultdet.asp?id=358&type=1>

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Η δραστηριοποίηση τα τελευταία χρόνια ενός μεγάλου αριθμού νέων επιχειρήσεων στο Διαδίκτυο αποτελεί την καλύτερη ένδειξη ότι αυτό αποτελεί ένα πολύ δημοφιλές μέσο διεξαγωγής εμπορικών συναλλαγών. Οι ολοένα αυξανόμενοι χρήστες του δημιούργησαν μια νέα αγορά, στην οποία έστρεψαν το ενδιαφέρον τους τόσο οι ήδη υφιστάμενες εμπορικές επιχειρήσεις όσο και οι νεοεμφανιζόμενες «επιχειρήσεις της νέας οικονομίας», δηλαδή επιχειρήσεις που παρέχουν προϊόντα ή υπηρεσίες αποκλειστικά μέσω του Διαδικτύου.

Αναμφισβήτητα, το Διαδίκτυο αποτελεί μία τεράστια αγορά χωρίς χωροχρονικά όρια, η οποία προσφέρει στον καταναλωτή το πλεονέκτημα της αγοράς από απόσταση χωρίς φυσική μετακίνηση καθώς και ένα εύκολο μέσο για να συγκρίνει τις τιμές μεταξύ περισσότερων εμπορίων από τον ιδιωτικό του χώρο εξοικονομώντας πολύτιμο χρόνο. Δημιουργήθηκε, έτσι, μια νέα επικοινωνιακή τεχνολογία που κατήργησε τις αποστάσεις. Δεν έχει σημασία αν ο αντισυμβαλλόμενος βρίσκεται στο διπλανό δωμάτιο ή σε άλλη ήπειρο, γιατί το διασυνδεδεμένο δίκτυο δεν γνωρίζει χιλιομετρικούς περιορισμούς αλλά καθιστά την γη ένα «παγκόσμιο χωριό».

Μία από τις θεμελιώδεις παραμέτρους των ηλεκτρονικών συναλλαγών είναι και η επιλογή domain name. Η σημασία του domain name για την επιχείρηση είναι μεγάλη, καθώς μέσω αυτού επιτυγχάνεται αφενός η εξατομίκευση του ιστοχώρου της και αφετέρου η σύνδεση του ιστοχώρου με την εν γένει δραστηριότητα της επιχείρησης στον φυσικό κόσμο. Υπό αυτή την έννοια, ο ρόλος ενός domain name, ο οποίος συνίσταται στην ταυτοποίηση της προέλευσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που διατίθενται στην ηλεκτρονική αγορά, μπορεί να παρομοιαστεί με αυτόν ενός σήματος.

Όπως και το σήμα, έτσι και το domain name, είναι άυλο αγαθό, γιατί το αντικείμενό του δεν έχει υλική υπόσταση και το δικαίωμα πάνω σε αυτό με τη σειρά του ιδιόμορφο εξουσιαστικό, με περιεχόμενο την άμεση εξουσίαση του domain name και τη δυνατότητα αποκλεισμού κάθε άλλου από τη χρήση του. Επομένως, ο φορέας του domain name που εξουσιάζει το άυλο αγαθό μπορεί να το εκμεταλλευτεί και να αντλήσει από αυτό κάθε ωφέλεια που επιθυμεί. Η εκμετάλλευση αυτή, περιλαμβάνει, εκτός από τη χρησιμοποίηση του domain name από τον ίδιο το δικαιούχο, τη μεταβίβαση του σε τρίτο, την παραχώρηση αδειών χρήσης, την επιβάρυνσή του με επικαρπία ή ενέχυρο, την κατάσχεση και απαλλοτρίωσή του.

Ειδικότερα, η μεταβίβαση του domain name ρυθμίζεται από το άρθρο 14 του ΚΔΕΟΧ¹²³ και συμπληρωματικά από τις διατάξεις των άρθρων 455 επ. ΑΚ περί εκχωρήσεως, στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 470 ΑΚ. Επειδή όμως, τα domain names αποτελούν πόρους του Ελληνικού κράτους, των οποίων μόνον η χρήση μπορεί να παραχωρηθεί στους ιδιώτες, μεταβιβάζεται το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης του domain name και ο μέχρι τώρα δικαιούχος αποξενώνεται τελείως από το δικαίωμά του, το οποίο έτσι περιέρχεται για πάντα στο νέο δικαιούχο.

Σπουδαία καινοτομία του νέου ΚΔΕΟΧ, αποτελεί η μεταβίβαση του domain name δυνάμει αμετάκλητης δικαστικής ή διαιτητικής απόφασης εκτελεστής στην Ελλάδα ή απόφασης της ΕΕΤΤ, που εκδίδεται στα πλαίσια του Κανονισμού Ακροάσεων της ΕΕΤΤ και διατάζει κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου τη μεταβίβαση αυτού. Αξίζει να σημειωθεί ότι, η αυτούσια μεταβίβαση δεν ήταν δυνατή υπό το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο διότι ερχόταν σε αντίθεση με τη λογική του συστήματος που ήθελε την ΕΕΤΤ αποκλειστικά αρμόδια για την παραχώρηση domain names.

Όσον αφορά την κληρονομική διαδοχή του domain name, επιβάλλεται στον κληρονόμο που περιέρχεται όνομα χώρου, η υποχρέωση της ρητής αποδοχής, και μάλιστα η δήλωση πρέπει να γίνει μέσα σε 12 μήνες από το θάνατο του κληρονομούμενου, αλλιώς το domain name διαγράφεται και το δικαίωμά του αποσβήνεται.

Σχετικά με την ευθύνη του μεταβιβάζοντος πρέπει να γίνει δεκτό ότι, έχουν εφαρμογή κατ' άρθρο 470 ΑΚ, οι διατάξεις που αφορούν την ευθύνη του εκχωρητή, δηλαδή τα άρθρα 467-469 ΑΚ. Η ευθύνη του μεταβιβάζοντος θα περιορίζεται στην ύπαρξη του δικαιώματος στο domain name, εφόσον η αιτία της μεταβίβασης είναι επαχθής. Εάν η αιτία της μεταβίβασης είναι χαριστική ή προέρχεται από το νόμο, τότε ο μεταβιβάζων το domain name δεν ευθύνεται ούτε για την ύπαρξη αυτού. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο μεταβιβάζων δεν θα ευθύνεται για την εμπορική αξία ή φήμη του domain name στις συναλλαγές, εφόσον τα άρθρα 534 επ. ΑΚ δεν έχουν εφαρμογή εξαιτίας της αποκλειστικής διατάξεως του άρθρου 467 ΑΚ.

Περαιτέρω, το δικαίωμα στο domain name παρέχει στο φορέα του την εξουσία να παραχωρεί σε τρίτο άδεια χρήσης του άυλου αυτού αγαθού. Σε αντίθεση με το σήμα, όπου η άδεια χρήσης μπορεί να είναι είτε απλή είτε αποκλειστική, η άδεια χρήσης του domain name δύναται να είναι μόνο αποκλειστική, υπό την έννοια ότι ούτε ο ίδιος ο

¹²³ Απόφαση 592/012/3-2-2011/ΦΕΚ 593/Β/14-4-2011

φορέας δεν μπορεί να το χρησιμοποιήσει πλέον, καθώς είναι μοναδικό και δύναται τεχνικά να εξατομικεύσει έναν μόνο η/υ ή ένα δίκτυο αυτών.

Όταν παραχωρείται άδεια χρήσης, η σύμβαση είναι ενοχική, υποσχετική, διαρκής και συνήθως αμφοτεροβαρής. Αμφισβητείται όμως, η υπαγωγή της συμβάσεως παραχώρησης άδειας χρήσης σε μία από τις «ρυθμισμένες» συμβάσεις του ενοχικού δικαίου ή ο χαρακτηρισμός της ως μη «ρυθμισμένης» . Ορθότερη πάντως, κρίνεται η άποψη που χαρακτηρίζει την προκειμένη σύμβαση ως μίσθωση προσοδοφόρου αντικειμένου, ως σύμβαση δηλαδή που ως κύριο περιεχόμενό της έχει την παραχώρηση της χρήσεως και καρπώσεως ενός δικαιώματος που αποδίδει καρπούς με την ευρεία έννοια. Οι καρποί στην περίπτωση του domain name συνίστανται στην προσέλκυση της πελατείας και στην αύξηση των πωλήσεων τόσο στο ηλεκτρονικό κατάστημα όσο και στην επιχείρηση στον υλικό κόσμο συνεπεία της διαφημιστικής και διακριτικής λειτουργίας του domain name.

Μία άλλη χρησιμότητα που το άυλο αγαθό παρέχει στο φορέα του είναι το δικαίωμα επέκτασης του domain name, ήτοι δημιουργίας υποεπιπέδων στο ίδιο domain name. Έπειτα, ο φορέας έχει εξουσία να παραχωρήσει σε τρίτους -εγγράφως ή άτυπα με τη συναίνεσή του- άδεια χρήσης των domain names αυτών. Πρόκειται για μια ιδιότυπη απλή ή/ και αποκλειστική άδεια χρήσης του domain name ως συστατικού για τη δημιουργία domain names τρίτου ή επόμενου επιπέδου, επί των οποίων όμως ο τρίτος δεν αποκτά αποκλειστικό δικαίωμα, αλλά ενοχικό λόγω της συμβατικής σχέσης του με τον φορέα, παρεπόμενο σε σχέση με το κύριο, αυτοτελές δικαίωμα του φορέα. Έτσι, δεν πρόκειται κατά κυριολεξία για άδεια χρήσης αλλά μάλλον για μίσθωση προσοδοφόρου πράγματος, καθώς ο φορέας παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια, αλλά και κατά τη λήξη της σύμβασης, δικαιούχος του domain name και ποτέ δεν αποξενώνεται από αυτό.

Αφού, το domain name, όντας περιουσιακό δικαίωμα, εξοπλίζει τον φορέα του με εξουσιαστικής φύσης αρμοδιότητες, κατ' αντιστοιχία προς αυτές των εμπράγματων δικαιωμάτων, θα πρέπει για την ταυτότητα του λόγου να γίνει δεκτό το κατασχετό του domain name, όπως ακριβώς είναι επιτρεπτή η κατάσχεση των εμπράγματων δικαιωμάτων. Επομένως, το domain name, ως άυλο αγαθό με έντονη περιουσιακή αξία και μεταβιβαστό, είναι δεκτικό αναγκαστικής κατάσχεσης και εκποίησης για την ικανοποίηση απαιτήσεων του οφειλέτη δικαιούχου του domain name. Επειδή όμως, ο ισχύων ΚΔΕΟΧ δεν περιέχει διατάξεις σχετικές με τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης του domain name, επικρατεί η άποψη ότι εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 1022 επ. ΚΠολΔ για την κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων.

Άλλες χρησιμότητες που προσφέρει το δικαίωμα στο domain name είναι η επιβάρυνσή του με επικαρπία και ενέχυρο. Πρόκειται για αυτονόητη συνέπεια του μεταβιβαστού του δικαιώματος αυτού. Σύμφωνα με το άρθρο 1178 ΑΚ «επικαρπία μπορεί να συσταθεί και πάνω σε δικαίωμα». Άρα, είναι δυνατή η σύσταση επικαρπίας και στο δικαίωμα επί του domain name και γίνεται με τον τρόπο που γίνεται και η μεταβίβαση του δικαιώματος.

Επίσης, κατά το άρθρο 1247 εδ. α΄ του ΑΚ «ενέχυρο μπορεί να συσταθεί και σε δικαίωμα, εφόσον αυτό είναι μεταβιβάσιμο». Επομένως, ενέχυρο μπορεί να συσταθεί και στο δικαίωμα του domain name παρέχοντας έτσι την δυνατότητα στον ενεχυρούχο δανειστή να ικανοποιηθεί προνομιακά από την αξία του βεβαρημένου δικαιώματος για απαίτηση που έχει κατά του φορέα του domain name. Για τη σύσταση του ενεχύρου βρίσκει εφαρμογή το άρθρο 1211 ΑΚ. Μόνο που η παράδοση του domain name δεν είναι υλική, αλλά νοητή. Επειδή λείπει το πράγμα με την έννοια του άρθρου 947 ΑΚ, η παράδοση έχει την έννοια ότι ο δικαιούχος του domain name δεσμεύεται έναντι του ενεχυρούχου δανειστή ότι δεν θα ασκήσει έναντι αυτού την έννομη προστασία που προβλέπει το δίκαιο των domain names. Αυτό βεβαίως υπό την προϋπόθεση ότι παραχωρήθηκε στον ενεχυρούχο δανειστή και δικαίωμα να χρησιμοποιεί το domain name προς διάκριση των προϊόντων ή υπηρεσιών που διατίθενται στην ηλεκτρονική αγορά. Η συμφωνία γίνεται σύμφωνα με τα ισχύοντα για τη μεταβίβαση του domain name.

Σχετικά με τη νομιμότητα χρήσης του σήματος του προμηθευτή ως domain name για τη δημιουργία ιστοσελίδας του διανομέα παρατηρείται ανομοιομορφία και αντιφατικότητα μεταξύ των νομολογιακών και διαιτητικών λύσεων καθώς και των κοινοτικών πράξεων. Η απαγόρευση της χρήσης του σήματος του προμηθευτή απ' τον διανομέα ως ηλεκτρονικής διεύθυνσης του κυβερνοκαταστήματός του, σημαίνει στην πραγματικότητα απαγόρευση συναλλαγών στο Διαδίκτυο. Απαγόρευση αντίθετη με τις κατευθυντήριες γραμμές του κοινοτικού Κανονισμού. Εξάλλου, θα ήταν παράδοξο να επιτρέπεται η πώληση των συμβατικών προϊόντων στο Διαδίκτυο αλλά να απαγορεύεται η χρήση των απαραίτητων μέσων για την αποτελεσματικότητα της προηγούμενης δραστηριότητας. Επομένως, η χρήση του σήματος του προμηθευτή ως domain name είναι νόμιμη κατά το κοινοτικό δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού, εφόσον ο διανομέας σέβεται την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διανομέων και την εδαφική αποκλειστικότητα. Η νομολογία όμως, μέχρι στιγμής, δεν λαμβάνει υπόψη της, τις σχετικές κοινοτικές πράξεις και στηρίζεται στην ύπαρξη ή απουσία σχετικής ρήτρας στη

σύμβαση. Από την άλλη, τα κέντρα εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, δέχονται τη νομιμότητα κατοχύρωσης ως domain name του σήματος του προμηθευτή χάρη στον κανόνα της καλής πίστης και του έννομου συμφέροντος. Ως εκ τούτου, οι συμβάσεις διανομής, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους όλες τις ιδιαιτερότητες των παραπάνω λύσεων και να προσδιορίζουν με λεπτομέρεια τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών του δικτύου ως προς το θέμα της χρήσης του σήματος.

Παραπέρα, η ραγδαία ανάπτυξη του internet στο χώρο του εμπορίου δεν ήταν δυνατό να μην επηρεάσει και το χώρο του franchise. Στο πλαίσιο της σύμβασης franchising, ο δικαιοπάροχος έχει υποχρέωση παραχώρησης στο δικαιοδόχο του δικαιώματος χρήσης και εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας και τεχνογνωσίας καθώς και υποχρέωση ένταξης της επιχείρησης του δικαιοδόχου στο σύστημα διανομής του δικαιοπαρόχου. Υπό το πλέγμα αυτών των υποχρεώσεων συμπεριλαμβάνεται και η άδεια χρήσεως του σήματος του δικαιοπαρόχου για τη δημιουργία domain name του ιστοχώρου του δικαιοδόχου. Στην περίπτωση αυτή, ο δικαιοπάροχος θα παραχωρεί άδεια χρήσης του σήματος ως συστατικό του ονόματος χώρου του δικαιοδόχου, ενώ είναι σκόπιμο η παραχώρηση της άδειας αυτής να είναι περιορισμένη χρονικά και να χορηγείται για όσο χρόνο θα διαρκεί η συνεργασία των μερών, έτσι ώστε αν η συνεργασία αυτή διακοπεί να μην δικαιούται ο δικαιοδόχος να χρησιμοποιεί το σήμα του δικαιοπαρόχου.

Από τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι, το ιδιόμορφο αυτό αγαθό δεν παρουσιάζει σε τελική ανάλυση πολλές διαφορές ως προς τον τρόπο ρύθμισής του από τα άλλα, ήδη γνωστά σε εμάς, συναλλακτικά είδη του υλικού και άυλου κόσμου. Πάνω απ' όλα όμως συμπεραίνει κανείς ότι, η εισαγωγή στο σύγχρονο συναλλακτικό κόσμο νέων περιουσιακών αγαθών συνεπεία της τεχνολογίας, δεν καθιστά άχρηστες τις δοκιμασμένες κατηγορίες του παραδοσιακού ιδιωτικού δικαίου. Τούτες παρουσιάζουν κατά κανόνα αρκετά μεγάλη ελαστικότητα, ώστε να μπορούν να απορροφήσουν με τις κατάλληλες αξιολογήσεις τις νέες μορφές αγαθών και εννόμων σχέσεων. Τοιουτοτρόπως, στην παρούσα εργασία ουσιαστικά επιχειρήθηκε η ένταξη του domain name και των εννόμων σχέσεων που σχετίζονται με αυτό, στο υπάρχον σύστημα δικαίου, με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες του άυλου αυτού αγαθού και χωρίς να επέρχεται σύγκρουση με την έννομη τάξη σαν αξιολογική-τελολογική οντότητα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *Αλεξανδρίδου Ε.*, Το δίκαιο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου, Ελληνικό και Κοινοτικό, 2004²
- *Αναστασόπουλος Δ./Μιχαηλόπουλος Γ.*, Συμβάσεις Σύγχρονου Εμπορίου, 2011
- *Αντωνόπουλος Β.*, Βιομηχανική Ιδιοκτησία, 2005²
- *Ο ίδιος*, Άδεια καταθέσεως ή χρήσεως σήματος, Ερμηνεία άρθρου 16 ν. 3205/1955, 1981
- *Βασιλόπουλος Σ.*, Η εξωδικαστική επίλυση διαφορών επί Domain Names, Διδακτορική Διατριβή, 2011
- *Γεωργιάδης Α.*, Ενοχικό Δίκαιο, Ειδικό μέρος, Τόμος Ι, 2004
- *Ο ίδιος*, Εμπράγματο Δίκαιο, 2010²
- *Ο ίδιος*, Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας, 2008⁵
- *Γεωργιάδης Α./ Σταθόπουλος Μ.*, Αστικός Κώδιξ, Ερμηνεία κατ' άρθρο-Νομολογία-Βιβλιογραφία, Τόμος ΙΙ, Γενικό Ενοχικό
- *Γιαννόπουλος Γ.*, Ροή πληροφοριών στο Διαδίκτυο, Τεχνολογία και νομικές ρυθμίσεις, 2002
- *Δελούκα-Ιγγλέση Κ.*, Νομικά θέματα Ηλεκτρονικού Εμπορίου, 2005
- *Ιγγλεζάκης Ι.*, Το δίκαιο του Ηλεκτρονικού Εμπορίου, 2009
- *Ο ίδιος*, Δίκαιο της Πληροφορικής, 2008²
- *Καραδημητρίου Κ.*, Η ηλεκτρονική υπογραφή ως μέσο ασφαλείας των συναλλαγών στο ηλεκτρονικό εμπόριο, 2008
- *Καράκωστας Ι.*, Δίκαιο & Internet, Νομικά ζητήματα του Διαδικτύου, 2009³
- *Ο ίδιος*, Το Δίκαιο των Μ.Μ.Ε., 2005³

- Ο ίδιος, Αστικός Κώδικας, Ερμηνεία-Σχόλια- Νομολογία, Ενοχικό Δίκαιο, Άρθρα 287-495, Τόμος Τρίτος, 2006
- Κεραμέας Κ./Κονδύλης Δ./Νίκας Ν., Ερμηνεία του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, 2000
- Κοτσίρης Λ., Πτωχευτικό Δίκαιο, 20087
- Κουμάντος Γ., Η υποκειμενική καλή πίστις, 1958
- Ο ίδιος, Πνευματική Ιδιοκτησία, 1967
- Κωστάκης Δ., Franchising, Νομική και Επιχειρηματική Διάσταση, Θεωρία-Νομολογία-Υποδείγματα, 1998
- Λιακόπουλος Θ., Βιομηχανική Ιδιοκτησία, 2000⁵
- Μαρίνος Μ.-Θ., Δίκαιο Σημάτων, 2007
- Ξουραφά Χ., Το domain name και οι προϋποθέσεις αναγωγής του σε διακριτικό γνώρισμα, 2006
- Παμπούκης Κ., Το Δίκαιον των Διακριτικών γνωρισμάτων, 1965
- Παμπούκης Χ., Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών, 2009
- Παπακωνσταντίνου Ε., Νομικά Θέματα Πληροφορικής, 2006
- Παπαντωνίου Ν., Η Καλή Πίστις εις το Αστικόν Δίκαιον, 1957
- Ρόκας Ν., Δίκαιο Σημάτων, Ερμηνεία κατ' άρθρο του ν. 2239/1994, 1996
- Σημίτης Κ., Το Δικαίωμα επί της Εφευρέσεως, 1967
- Σιδηρόπουλος Θ., Το Δίκαιο του Διαδικτύου, 2003
- Τουντόπουλος Β./Χατζόπουλος Β., Οι Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις στο Διαδίκτυο, Το πρόβλημα των Domain Names, 2001
- Τριανταφυλλάκης Γ., Εφαρμογές Εμπορικού Δικαίου 3Β, 2007
- Φουντεδάκης Τ., Η Σύγκρουση των Διακριτικών Γνωρισμάτων, 2003
- Χαρίση-Στάμου Η., Η Διαδικασία κτήσεως του δικαιώματος στο σήμα, 1998

- Χριστοδούλου Κ., Επιτομή Ηλεκτρονικού Αστικού Δικαίου, 2008
- Ψούνη Ν., Κληρονομικό Δίκαιο Ι, 2011²

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- Ανθιμος Α., Εισαγωγή στην προβληματική του Domain Name, ΔΕΕ 1999, 815
- Ο ίδιος, Η διασφάλιση των διακριτικών γνωρισμάτων στο Διαδίκτυο Ο κίνδυνος από τα domain names, ΕπισκΕΔ 2000, 588
- Ο ίδιος, Διαδικαστικά και δικονομικά ζητήματα από τον νέο κανονισμό διαχείρισης και εκχώρησης ονομάτων χώρου, ΔιΜΕΕ 2005, 501
- Ο ίδιος, Προστασία διακριτικών γνωρισμάτων στον Κυβερνοχώρο Μερικές σκέψεις σχετικά με την ένταξη του domain name στην ελληνική έννομη τάξη, με αφορμή την απόφαση 637/1999 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σύρου, ΕπισκΕΔ 1999, 1046
- Ο ίδιος, Κατάσχεση σήματος, ΕπισκΕΔ 2004, 881
- Αντωνόπουλος Μ., Τα ονόματα περιοχής στο Internet και τα εμπορικά σήματα, ΝοΒ 1999, 1689
- Αποστολόπουλος Χ. Περιγραφικές και κοινόχρηστες ενδείξεις ως domain names- Νομική προβληματική ΧρΙΔ 2003, 108
- Γεωργιάδης Γ., Η προστασία των διακριτικών γνωρισμάτων στο Διαδίκτυο- Domain names, ΔΕΕ 1999, 1243
- Γκοτσοπούλου Ν., Ηλεκτρονικό εμπόριο και δικαιόχρηση (franchising), ΔΕΕ 2002, 250
- Ζέκος Γ., Franchising και Cyberspace, ΔΕΕ 2001, 52

- *Ιγγλεζάκης Ι.*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΑθ 9485/2000, ΕπισκΕΔ 2000, 1094
- *Καραμητσάνης Ν.*, Φορολογία μεταβίβασης εμπορικού σήματος, Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας 1995, 1591
- *Κοτσίρης Λ.*, Άδεια χρήσεως και μίσθωσης σήματος (γνωμ.), ΔΕΕ 2002, 1189
- *Ο ίδιος*, Φαινόμενον του δικαίου και αρχή της εμπιστοσύνης, ΕΕΝ 1967, 875
- *Κουμάντος Γ.*, Διανοητική Ιδιοκτησία, ΕλλΔνη 1994, 1464
- *Λυμπερόπουλος Κ.*, Παρατηρήσεις σε ΑΠ1260/83, ΕλλΔνη 1984, 1374
- *Μάλαμας Φ.*, Λογιστική και φορολογική μεταχείριση του domain name, ΔΕΕ 2005, 1149
- *Ο ίδιος*, Η φορολόγηση του Domain Name, ΔΕΕ 2001, 1215
- *Μαρίνος Μ.-Θ.*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΣύρου 637/1999, ΕΕμπΔ 2000, 145
- *Ο ίδιος*, Παρατηρήσεις σε ΕφΑθ 3403/1988, ΕΕμπΔ 1990,160
- *Μαρίνος Α.*, Το internet και οι συνέπειες του κυρίως στον χώρο του δικαίου, ΕλλΔνη 1998, 1
- *Μελάς Β.*, Η μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και το άρθρο 1036 ΑΚ, ΝοΒ 1988, 245
- *Μούζουλας Σ.*, Συναλλαγές διά μέσου του internet, ΕλλΔνη 1998, 15
- *Παναγιώτου Π.*, Η μεταβίβαση και κατάσχεση της εμπορικής επωνυμίας, ΕπισκΕΔ 2010, 687
- *Παπάς Δ.*, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΑθ 5567/2001, ΧρΙΔ 2002, 73
- *Ρόκας Ν.*, Σύγχρονη τεχνολογία και εμπορικό δίκαιο, ΕΕμπΔ 1998,1
- *Σκαλίδης Χ.*, Η χρήση απ' τον διανομέα του σήματος του προμηθευτή ως domain name, ΔΕΕ 2010, 773
- *Συνοδινού Τ.-Ε.*, Δίκτυα Διανομής και Διαδίκτυο, ΕΕμπΔ 2008, 272
- *Φάκος Δ.*, Άϋλα Περιουσιακά Στοιχεία (Δ.Λ.Π. 38), Ε7 2009, 1115

- Χατζόπουλος Β., Παρατηρήσεις σε ΜΠρΑθ 10292/2001, ΧρΙΔ 2002, 355
- Ο ίδιος, Παρατηρήσεις σε ΜΠρΑθ 7218/2001, ΧρΙΔ 2001, 743
- Χριστοδούλου Κ., Σημειώσεις στη γενική θεωρία των άυλων αγαθών, ΔιΜΕΕ 2007, 180
- Ο ίδιος, Ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου ιδιαιτερότητες του καθεστώτος των ηλεκτρονικών δικτύων-μετά τις οδηγίες 2002/19-22,58 και τον Κανονισμό της ΕΕΤ για τα Domain Names- Δ 2004, 417

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- *Ana Rački Marinković*, Domain names: towards a new form of IP right, Intellectual Property Law & Practice, 2011, 632
- *Christine Dobby*, Domain names recognized as property, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://business.financialpost.com/2011/08/17/domain-names-recognized-as-property/>
- *David Kesmodel*, The Domain Game, How People Get Rich From Internet Domain Names, 2008
- *Ethan Wayne*, Are Domain Names Like Real Estate, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://techattitude.com/computers-and-internet/are-domain-names-like-real-estate/>
- *K M S Publishing.com*, Domain Name Investing, 2009
- *Levine Samuel*, Domain Names are Intangible Personal Property, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.udrpcommentaries.com/domain-names-are-intangible-personal-property/>

- *Rosario Cartagena*, Are Domain Names “Personal Property”?, διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.ecommercetimes.com/story/73447.html>
- *Sheldon Burshtein*, Is a domain name property, Intellectual Property Law & Practice 2005, 59
- *Zach Wilson*, Buying and Selling Domain Names 101, 2010
- *Raghvendra Singh Raghuvanshi*, Domain Name Piracy- A threat to trade marks, διαθέσιμο σε :http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=935097
- *Ira S Nathenson*, Showdown at the Domain Name Corral: Property Rights and Personal Jurisdiction Over Squatters, Poachers and Other Parasites, διαθέσιμο σε: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1473884
- *Anupam Chander*, The New, new property, διαθέσιμο σε : http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=418853
- *Juliet M. Moringiello*, Seizing Domain Names to Enforce Judgments: Looking Back to Look to the Future, 2003, Widener University School of Law
- *Noah M. Schottenstein*, Of Process and Product: Kremen v. Cohen and the Consequences of Recognizing Property Rights in Domain Names, Virginia Journal Law & Technology, 2009

